

11 12657 / 1981

BOHOR ŽARI...

Glasilo občinske konference SZDL
Šmarje pri Jelšah

LETO: III

STEVILKA: 1

JANUAR 1981

*Mnogo srečnih nasmehov
v letu 1981!*

Programska konferenca OK SZDL

Uredniški odbor:

Bizjak Franc
Habjan Vinko
Jakoš Jože
Kidrič Mimica
Javorič Slavko
Lapornik Marjana
Murgelj Zvonko
Pilko Zlatka
Škornik Edi
Šmigoc Karel
Valant Marcela

(Izdaja Radio Šmarje)

Naklada:

5000 izvodov

Tisk:

Papirkonfekcija
Krško

*Bohor je spal,
Bohor šumi,
Bohor je vstal,
Bohor žari...*

(Radovan Gobec:

Pesem
Kozjanskega odreda)

PRIHODNOST BO TAKŠNA, KOT JO BOMO SAMI USTVA- RILI

Tako so se dogovorili na letni programski konferenci občinske organizacije SZDL v Šmarju pri Jelšah. Osnovno vsebino delovanju te frontne organizacije v šmarski občini daje manj razvito gospodarstvo in hotenja, da se s pospešenim tempom vsaj približajo razvitosti večine slovenskih družbenopolitičnih skupnosti. Apatičnost, ki je prisotna zaradi manjših razvojnih rezultatov, kot so bili pričakovani, pomeni v nekaterih sredinah resno oviro političnemu, delegatskemu in samoupravnemu delovanju. Taki pojavi pa niso posledica sedanjih stabilizacijskih prizadevanj — le-te brez pridržkov podpirajo in se vanje odgovorno vključevanje — ampak že pred leti planiranih in obljubljenih gospodarskih investicij, ki niso bile realizirane.

Na konferenci so spregovorili tudi o problematiki kmetijstva, ki bi se morala reševati z nenehnimi prizadevanji za čimvečjo proizvodnjo hrane zase in za širšo družbeno skupnost.

DELEGATSKI SISTEM — NEKOLIKO DRUGACE

Razprava na občinski konferenci SZDL Šmarje pri Jelšah v decembru 1980 me je spodbudila, da napišem prispevek o delovanju delegatskega sistema v nekaterih SIS družbenih dejavnosti na nekoliko drugačen način, kot običajno pišemo in govorimo o tem izredno pomembnem vprašanju.

Za osnovo sem vzel podatke, ki so bili pripravljani v Skupnih službah SIS Šmarje pri Jelšah in, ki govorijo o udeležbi delegatov na skupščinah SIS vzgoje in izobraževanja, otroške-

Učenci OŠ Šmarje vam z nastopom želijo mnogo uspehov v letu 1981 (Foto Šmigoc)

Obširna razprava, ki se je razvila po uvodnem referatu predsednika OK SZDL Šmarje pri Jelšah Jožeta Drogenika, se je dotaknila vseh področij življenja in dela šmarskega občana. Le delovni človek je nosi-

lec odgovorne naloge uresničevanja sprejetih zaključkov. In kot so dejali v Šmarju, lahko le osveščen samoupravljalec soustvarja naš današnji in jutrišnji dan.

MK

ga varstva, socialnega skrbstva kulture in telesne kulture. Skupno je bilo v teh SIS v letu 1980 15 sej oziroma vsaka SIS je imela v tem letu 3 seje. To sicer ne pove veliko, razen tega, da prevč sej sigurno ni bilo. Ko pa pregledamo udeležbo na sejah ugotovimo, da so bile vse po vrsti na meji sklepčnosti ali pa nesklepčne. Iz dnevnih redov se da razbrati, da je bila osrednja problematika dela, teh najvišjih organov v SIS, planiranje prihodnjega srednjeročnega razvoja 1981-1985, torej problematika, ki mora zadevati slehernega občana te občine, slehernega delavca, saj si s sprejemanjem plan-

skih dokumentov trasiramo naš prihodnji razvoj na teh področjih.

Do tu je vse še kolikor toliko v redu, ko pa pogledaš na udeležbo na skupščinah, ki so mesto sporazumevanj, dogovarjanja in delegatskega odločanja vidiš, da na Vinskem vrhu in v Zagorju »sploh nimajo problemov« na teh področjih, da v celi vrsti delovnih organizacij, ki imajo delegatsko mesto v skupščinah »menda« ni potrebe po usklajevanju razvoja teh področij skupnih interesov; saj delegati iz KK »Hmezad« Šmarje

(nadalljevanje na 2. strani)

pri Jelšah, Merx TOZD Pekarna in slaščičarna Rog. Slatina, Dombiro Smarje pri Jelšah, Cestno podjetje Celje delovišče Podplat, TOZD »Elektro« Celje — delovna enota Smarje in Rog. Slatina in delegat združenja obrtnikov niso prišli na nobeno od 15 sej ali pa niso oddali pooblastila, kar je manj verjetno.

Ko gledaš po seznamu naprej vidiš, da je vrsta delovnih organizacij in KS delegiralo svojega delegata v skupščino le enkrat ali dvakrat. Vedno krajši je seznam tistih, ki so zastopali delegatsko bazo — delovne ljudi in občane — na več kot polovici od 15 sej skupščin. Ne moremo pa najti delegacije, ki bi delegirala delegata na vse seje skupščine SIS.

Že s prostim očesom, brez večjih razglabljanj je videti, da je nekaj narobe s tem našim delegatskim sistemom, da še ni zaživel tako kot bi moral. Ta prispevek nima namena, da bi statistično prikazoval kdo se udeležuje sej in kdo ne, z njim želimo le vspodbuditi v slehernem

bralcu vprašanje: kdo odloča namesto njega!?

Kako in kje uveljavlja naš delovni človek in občan svoje potrebe in interese na področju šolstva, otroškega varstva, socialnega skrbstva, kulture, telesne kulture itd?

Odgovor vsekakor je in mora biti, le poiskati ga je treba, sicer se bodo problemi še naprej reševali v ožjih krogih, včasih tudi v nezadovoljstvu večine delovnih ljudi in občanov. Naj ta prispevek v našem časopisu, ki govori o naših problemih, pripomore k temu, da se ozremo okoli sebe, pogledamo kaj lahko storimo, saj smo medbralci tudi taki, ki nam je poverjena vloga delegata naše baze. Pripomore pa naj tudi k temu, da storimo vse in v l. 1981 opravimo zaupano funkcijo v zadovoljstvo vseh delovnih ljudi in občanov. Če je ta prispevek morebiti vspodbudil razmišljanje in akcijo je vsekakor dosegel svoj namen.

Zvonko Murgelj

Načrti do leta 1985

SKLENILI SMO DOGOVOR O TEMELJIH DRUŽBENEGA PLANA OBČINE ŠMARJE PRI JELŠAH ZA OBDOBJE 1981-1985

S podpisovanjem »dogovora o temeljih družbenega plana občine Šmarje pri Jelšah za obdobje 1981-1985« na priložnostni svečanosti 19. decembra lani v Rogaški Slatini, je bil tudi formalno sklenjen dogovor nosilec planiranja v občini o vseh temeljnih vprašanjih razvoja za prihodnje srednjeročno obdobje. Že sam naslov dogovora pove, da vsebuje vsa bistvena vprašanja, o katerih se morajo sporazumeti in vskladiti delavci gospodarskih organizacij z delavci organizacij s področja družbenih dejavnosti v samoupravnih interesnih skupnostih, tako za posamezne krajevne skupnosti, kot za celotno območje občine, da bi tako učinkovito razreševali vprašanja proizvodnje in potrošnje ter nadaljnega razvoja občine v okvirih skupno s širšo družbeno-politično skupnostjo (Tudi na ravni republike je bil podpisan podoben dogovor, katerega podpisniki so IS skupščin občin).

Vsklajevanje interesov, želja in možnosti, je bil predmet nekajmesečnih razprav tako po področjih dejavnosti posameznih samoupravnih interesnih skupnosti v krajevnih skupnostih, kot na nivoju občine, o realnih možnostih ustvarjanja dohodka v gospodarstvu in deleža, ki bi ga naj v globalu namenili za t. im. skupno in splošno potrošnjo, da bi zadovoljili potrebe ter istovčasno zagotovili krepitev materialne osnove gospodarstva. Krepitev gospodarstva naj bi v bistvu dosegli na dva načina: prvič, da bi poraba zaostajala za rastjo dohodka; in drugič, da bi pri porabi imele prednost tiste dejavnosti, ki lahko posredno ali neposredno vlivajo na hitrejši razvoj gospodarstva (npr. šolstvo, znanost, zdravstvo...).

Osnova za sklenitev dogovora

in za oblikovanje njegove vsebine so samoupravni sporazumi za posamezna področja dejavnosti, ki so bili sklenjeni med uporabniki in izvajalci programov samoupravnih interesnih skupnosti. 29 takih sporazumov je bilo sklenjenih za pokrivanje predloženih programov s področja gospodarskih in negospodarskih dejavnosti za interesne skupnosti v občini, regiji in republiki.

Udeleženci dogovora so se sporazumeli, da bodo pri načrtovanju in pripravi planskih dokumentov upoštevali naslednje skupne cilje in usmeritve:

- da bodo poglobljali samoupravne in socialistične odnose ter krepili položaj in vlogo delavcev pri usmerjanju celotnega toka družbene reprodukcije
- da bodo zagotavljali skladen razvoj vseh območij in krajevnih skupnosti v občini
- da bodo zagotovili smotro izrabo prostora in še zlasti zagotavljali dolgoročno varstvo kmetijskih površin
- da bodo aktivno varovali okolje pred onesnaževanjem in škodljivimi vplivi
- da bodo zagotavljali pogoje in nadaljevali aktivnosti na področju usposabljanja in priprav za splošni ljudski odpor
- da bodo pri načrtovanju razvoja še zlasti upoštevali nekatere primerjalne prednosti občine, ki se kažejo v prostorskih in naravnih pogojih ter razpoložljivi delovni sili,
- da bodo pri načrtovanju novih proizvodnih zmogljivosti, v proizvodnji in potrošnji upoštevali politiko ekonomske stabilizacije, ki mora zagotoviti nove kvalitetne osnove pri ustvarjanju in pridobivanju dohodka ter racionalno potrošnjo, skladno z možnostmi in ustvarjenim dohodkom.

Z upoštevanjem tako zastavljenih skupnih ciljev in na osnovi ocen o možnostih povečanja

družbenega proizvoda z boljšo organizacijo dela, boljšim izkoriščanjem delovnega časa in proizvodnih zmogljivosti, zmanjševanjem odpadkov, skratka z boljšim gospodarjenjem in večjo produktivnostjo ter na osnovi načrtovanih investicij v nove zmogljivosti, je v dogovoru predvidena hitrejša rast družbenega proizvoda v prihodnjih petih letih, kot to velja za povprečje v republiki (predvidena rast DP v občini 4,7 — v republiki 3,5 %). Tak dinamičen razvoj je pogojen tudi s primerjalnimi prednostmi območja občine, ki se pokrivajo z določenimi usmeritvami ekonomske politike za prihodnje petletno obdobje: proizvodnja hrane in izvoz, ki na drugi strani predstavlja nalogo občine in širše skupnosti za hitrejši razvoj manjrazvitejšega območja ter tako skladnejši razvoj vseh območij v republiki.

Višja stopnja zaposlovanja (2,8 %) kot je povprečje republike, pa še vedno ne bo zagotavljala zaposlitve vsem, ki bodo zaposlitev iskali v prihodnjih petih letih. S prirastom oz. potrebami vsklajena stopnja zaposlovanja bi morala letno znašati najmanj 5,5 %, ali z drugimi besedami, da v petih letih združeno delo omogoči okoli 2000 novih delovnih mest. Za sedanjo strukturo gospodarskih organizacij v občini bi bila taka naloga prezahtevna. Tako je nujno nadaljevati prizadevanja za pridobivanje nosilcev naložb iz razvitihih centrov za postavitve novih zmogljivosti na območju občine. Vendar pa kljub temu ostaja na gospodarskih organizacijah v občini odgovorna naloga, da v pogojih stabilizacijske politike z združevanjem sredstev in znanja, zagotovijo hitrejši razvoj območja in da s povezovanjem in drugimi oblikami sodelovanja zagotovijo tak gospodarski razvoj, ki bo v maksimalni meri uveljavil primerjalne prednosti območja in politike pospeševanja in naložb na manj razvita območja v SRS.

Za realizacijo tako postavljenih smeri razvoja bo potrebno zagotoviti kadrovske krepitve gospodarstva občine. V dogovoru je zastavljena pomembna naloga za izboljšanje kadrovske strukture gospodarstva v občini. 82 novih zaposlitev z visoko, 73 z višjo in 290 novih zaposlitev s srednjo šolsko izobrazbo na prvi pogled deluje kot izredno zahtevna naloga; pa vendarle bo s tem šele v petih letih dosežena povprečna kadrovska struktura gospodarstva SRS v letu 1980.

Za ocenjevanje stabilizacijske usmeritve na področju naložb so dogovorjeni ostri kriteriji za ocenjevanje novih investicijskih programov z vidika ustvarjanja višjega dohodka, izvozne usmerjenosti, tehnološke intenzivnosti, smotrne rabe energije, racionalne rabe surovin — zlasti še uvoznih surovin, racionalnega zaposlovanja in varstva prostora ter okolja.

V prihodnjem srednjeročnem obdobju bodo gospodarske organizacije po dogovoru investirale v nove zmogljivosti nekaj manj kot 2,6 milijarde din. Z naložbami v družbene dejavnosti v t. im. gospodarsko infrastrukturo, bo celoten obseg investicij

za prihodnje srednjeročno obdobje znašal 3,6 milijarde ali 36 % družbenega proizvoda, kar predstavlja največji možni delež DP, ki ga je skladno s stabilizacijsko politiko možno še nameniti za razširjeno reprodukcijo.

Zaostreni pogoji gospodarjenja in naloge za spreminjanje strukture gospodarstva, terjajo od bodočih investorjev sprotno preverjanje odločitev za nove naložbe in njihovo skladnost z usmeritvami razvoja posameznih dejavnosti ter s potrebami domačega in tujega trga.

Najpomembnejše naložbe v prihodnjem petletnem obdobju bodo v industrijo, kmetijstvo — tako v primarno proizvodnjo kot predelavo in v turizem, zlasti še v zdraviliški turizem.

Na področju preskrbe se bodo nadaljevala prizadevanja za izgradnjo optimalnih prodajnih zmogljivosti, ki ustrezajo kupni moči in strukturi potreb občanov. Prav tako naj bi z vsodbujanjem razvoja in olajšavami omogočili razvoj obrtnih dejavnosti; zlasti še deficitarnih storitvenih dejavnosti.

Področje t. im. gospodarske infrastrukture zajema gradnjo cest, komunalnih objektov, stanovanj, zveze, elektroenergetske objekte, železniško gospodarstvo, luški in letalski promet in vodno gospodarstvo. Poleg nalog in razvojnih programov dejavnosti za katere se združujejo sredstva gospodarstva na ravni republike (železnica, luke, letališča, energetika) so še posebej pomembne dejavnosti, katerih razvoj je neposredno vezan na razvoj in prizadevanja občanov v krajevnih skupnosti (ceste, vodovodi, elektrifikacija, telefon...) Na tem področju je potrebno zagotoviti skladen razvoj vseh dejavnosti, ki omogočajo normalne reprodukcijske tokove. Da ne bo »električnih mrkov«, »železniških zastojev«, »cestnih čepov« in zaostajanja vseh tistih dejavnosti, ki pomenijo t. im. družbeni standard.

Za naložbe v gospodarsko infrastrukturo bo v prihodnjem petletnem obdobju namenjenih skupno 838 milijonov din.

Programi družbenih dejavnosti v prihodnjem planskem obdobju ohranjajo v glavnem enak obseg dejavnosti in pravic kot doslej. Povdarek je na bogatitvi vsebine dela posameznih področij in manj na širitvi materialnih pogojev oz. na investicijski dejavnosti. Za zagotavljanje tako postavljenih programov samoupravnih interesnih skupnosti in ob upoštevanju principa relativno enakega obremenjevanja gospodarstva, bo v občini možno od skupnih potreb 1,7 milijarde din zbrati le 1,3 milijarde din, razlika ali 23 % naj bi prešli od širše družbene skupnosti v obliki dopolnilnih oz. solidarnostnih sredstev.

Novo naložbo za družbene dejavnosti bodo usmerjene v šolstvo (dokončanje šole v Rogaški Slatini kot zaostanek sedanjega programa samopriskrbe) otroško varstvo za razširitev zmogljivosti tam kjer je število predšolskih otrok preraslo obseg vzgojno-varstvenih ustanov, v zdravstvo za zagotovitev pogojev dela osnovnega zdravstva

(nadaljevanje na naslednji stran

v občini in za obnovo regijske bolnice v Celju.

Poleg tega je še nekaj nalog z manjšimi zneski kot so oprema za radio Šmarje in počitniške zmogljivosti za otroke in delavce v Biogradu. Za tak program naložb bo potrebno v prihodnjih petih letih združiti 208 milijonov din v obliki prispevka od bruto osebnih dohodkov in 54 milijonov iz samoprispevka. Dogovor predvideva, da bi podaljšali zbiranje samoprispevka z referendumom ob koncu leta 1981, ko se izteče veljavnost sedanega. Nadaljevanje zbiranja sredstev na ta način je potrebno tako za programe v krajevnih skupnostih, kot za dokonča-

nje sedanega skupnega programa šol in vrtcev.

Cilji in naloge, ki jih vsebuje dogovor o temeljnih družbenega plana za obdobje 1981-1985, so povzetek najpomembnejših nalog, možnosti, volje in hotenj občanov. Za ostvareitev postavljenih ciljev bo potrebno veliko odpovedovanj, truda volje in znanja. Uresničeni bodo v celoti, kvalitetno in pravočasno, v kolikor bomo naloge in odločitve sproti preverjali ter dopolnjevali, v kolikor se bomo dovolj zavzeto lotili uresničevanja postavljenih ciljev tako, da bo vsak opravil svoj del nalog in odgovornosti.

Franc Mlaker predsednik IS SO

ZAKON O SPOMINSKEM PARKU TREBČE JE SPREJET!

Po dolgi, skoraj dveletni obravnavi je Skupščina SR Slovenije na svoji seji dne 16. decembra 1980 v soglasju z delegati vseh treh zborov sprejela zakon o Spominskem parku Trebče.

Za DELO ali kak drug osrednji ali pomembnejši časopis ali televizijo bi ta vest skoraj zadostovala, ker pa »Bohor žari« ravno na območju Spominskega parka, Bohor celo spada v meje parka, bom uporabil nekaj več besed o pomenu in nastanku tega za nas tako težko pričakovane in ključnega zakona.

Začelo se je pred mnogimi leti, ko smo v naši občini spoznali, da bomo morali tudi na naši strani, podobno kot so v Kumrovcu, načrtno pristopiti k urejanju spominskega območja »krajev Titove mladosti« ali »Titovih krajev« kot radi rečemo. Na pobudo raznih dejavnikov, ob veliki iniciativi takratnega predsednika skupščine Bena Božička, smo skupaj s Hrvati pristopili k izdelavi prostorskega plana posebnega pomena, ki je nosil delovni naziv Kumrovec — Kozjansko. Naš namen je bil, da bi zaključke tega plana kot program razvoja potrdili v obliki republiškega zakona in tako prenesli skrb za urejanje območja na celotno slovensko družbo, kamor zaradi pomena tudi sodi. Ker sprejetje zakona ni samo formalno vprašanje, pač pa iz tega izvirajo tudi odgovornosti različnih dejavnikov, ki morajo dati soglasje, je dolgo, po naše predolgo tekla razprava, kako in kaj, pri čemer pa so bili prisotni tudi nekateri dejanski zadržki; ker ni bilo sistemskega zakona in pravne podlage za proglasitev spominskega parka, ker je bilo potrebno sočasno na enak način rešiti še nekatera območja v Sloveniji in ker... še veliko ker je bilo, pa jih sedaj ne bomo naštevati.

Tovariš Tito pa je redno, včasih celo večkrat v letu obiskoval Trebče in sestrično Ano, pa Javorške, Podsredo in okoliške kraje. Čeprav smo robati po naravi in včasih premalo občutljivi za vrednotenje dejstev, ki so naš ponos, smo vendar počasi prišli do spoznanja, da moramo Trebče vsaj skromno urediti, pa čeprav z lastnimi silami. To spoznanje je izbilo sodu dno, ko se je tovariš Tito moral pripeljati na Trebče s terenskim vozilom in še takrat tudi strašno

razhudil, ker kraji njegovega otroštva celo nazadujejo, namesto da bi napredovali kot celotna domovina.

Ob pomoči CK ZKS in Republiške konference SZDL je stekla akcija za ureditev spominskih objektov, sprejet je bil družbeni dogovor, ki so ga podpisale delovne organizacije in drugi na območju celjske in posavske regije. Večina nalog iz dogovora je bila opravljenih, vendar je od vseh najpomembnejša izgradnja ceste Maršala Tita, ki je odprla in povezala kraje s svetom in so tako dani temeljni pogoji, da Trebče zaživijo kot ponos našega naroda, kot spomin na Tita in na njegovo neprecenljivo delo.

Skoraj ves ta čas so tekle priprave na zakon. Strokovna podlaga je bila dana s planom Kumrovec — Kozjansko, potrebno je bilo le nekatere stvari izluščiti in konkretizirati.

Zmotno je mišljenje, da se z zakonom začena organiziran pristop k urejanju Spominskega parka Trebče. Z njim želimo le korak naprej k načrtnemu in vsestranskemu urejanju celotnega območja, ožjega in širšega. Res je, da zakon v veliki meri omejuje aktivnosti, ki bi lahko pokvarile pokrajino, vendar smo uspeli, da je ustrezen poudarek dan tudi vsestranskemu razvoju, ki naj zagotovi, da bodo delovni ljudje v parku primerno živeli in tako trajno pomenili živ pomnik Titovega dela.

Ker smo pri oblikovanju vsebine zakona vseskozi sodelovali, o njem smo trikrat razpravljali tudi na seji občinske skupščine, smo vseskozi poudarjali ta gospodarski, razvojni vidik. Seveda ni zakona, ki bi sam po sebi zagotavljal razvoj, on daje le pravno podlago, razvoj pa bomo morali zagotoviti mi in širša družba, ki jo zakon obvezuje, da pri tem pomaga. In še tako čvrst zakon ali dogovor se lahko izrodi, če ni sposobnosti in čvrste volje, da bi ga izvedli. Kar pogledamo, kako čvrsto smo se že dogovorili o industrijskem obratu v Bistrici ob Sotli ali motelu ali trgovini in podobno, pa še vedno samujejo temeljni kamni, če so sploh še tam.

Pa pustimo sedaj senčno stran našega dela in spoštovanja dogovorov. Ob novem zakonu o Spominskem parku Trebče moramo verjeti, da bodo stvari krenile naprej in da bo ob naši dovolj veliki aktivnosti tudi odgovornost ustreznih dejavnikov v

celotni republiki primerno porasla.

Začutili bomo kulturno in naravno dediščino, dopolnili spominsko obeležje in objekte, zagotovili pogoje za razvoj turizma, tudi kmečkega, za razvoj kmetijstva, odprli delovna mesta za zaposlitev novih delavcev, oblikovali organizacijo za varstvo parka in še marsikaj drugega, če bomo dovolj aktivni in pri tej aktivnosti tudi dovolj u-

spešni. Tudi ta zakon bo kot vsi ostali, deloval, živel na stari resnici:

POMAGAJ SI SAM IN ZAKON TI BO POMAGAL! Pa ne, da bi bili pesimisti. Mi smo prepričani, da bomo uspeli, saj gre za plemenite in vzvišene nagibe, ki so nas pogosto vodili še k večjim, zahtevnejšim rezultatom, saj gre za dolg do Tita in njegove dediščine.

Darko Bizjak

Kadrovska politika

Informacija ob sprejemu družbenega dogovora o oblikovanju in izvajanju kadrovske politike občine Šmarje pri Jelšah.

Leta 1973 je bil sprejet družbeni dogovor o enotnih osnovah kadrovske politike v občini, ki je urejal področja planiranja kadrov, izobraževanje, štipendiranje, pripravnništvo ter kadrovanje. S kongresnimi dokumenti zveze komunistov Slovenije in zveze komunistov Jugoslavije, s sprejemom sistemskih predpisov in z uvajanjem Titove pobude o kolektivnem delu in odgovornosti je bilo potrebno sprejeti dogovor v novem besedilu.

Ena izmed pomembnih družbenopolitičnih akcij, ki je bila izvedena s ciljem realizirati načela in zahteve, po katerih mora biti kadrovska politika demokratična, javna in razpisana, je sprejem tega družbenega dogovora. V dogovoru so opredeljene sledeče naloge:

- zagotavljanje ustreznega delovanja delegatskega sistema, s tem da bomo aktivno delovali pri zagotavljanju kadrovskih in vseh drugih pogojev za učinkovito delovanje delegacij v TOZD, drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih ter krajevnih skupnostih,
- organizirano in sistematično spremljanje kadrov ter racionalno razporejanje v skladu z njihovo strokovno usposobljenostjo,
- sprejemanje letnih, srednjeročnih in dolgoročnih kadrovskih načrtov in programov,
- sprejemanje programov strokovnega, idejno-političnega in družbenoekonomskega izobraževanja,
- zagotavljanje izdelave usklajevanja in dopolnjevanja skupnih osnov in kriterijev razvidov del oz. nalog,
- vodenje kadrovske evidence,
- organiziranje in razvijanje kadrovskih služb OZD, ali skupnih kadrovskih služb za več manjših OZD,
- določanje meril in pogojev za izbiro kadrov za opravljanje del in nalog,
- zagotavljanje enotnega izvajanja načel in meril pri kadrovanju na najodgovornejše funkcije in naloge v občini,
- preverjanje izvajanja demokratično sprejete kadrovske politike ter učinkovitosti posameznih odločitev in to neposredno preko samoupravnih organov, delavske kontrole in družbenopolitičnih organizacij ter skupščine udeležencev

družbenega dogovora in njenih organov.

Pri oblikovanju in sprejemanju stališč in določil, ki so opredeljena s tem dogovorom, so sodelovali delavci v TOZD, drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih, delegacije občinske skupščine in samoupravnih interesnih skupnosti, družbenopolitične organizacije, skratka delovni ljudje in občani, ki so preko svojih organov organizacij in skupnosti udeleženci tega dogovora.

Naloga vseh ljudi in občanov je, da se bomo v delovnih sredinah zavzemali za organiziranje in strokovno zasedbo kadrovskih služb, ki bodo sposobne organizirati izvajanje teh zahtevnih nalog. Priznati namreč moramo, da smo doslej dajali prednost ustanavljanju in uveljavljanju vseh ostalih strokovnih služb, preko katerih se realizira poslovna politika, da pa smo kadrovskim službam namenili manj pomembno vlogo in se nismo dovolj poglobljali v to, kakšne učinke lahko daje ustrezno organizirana kadrovska služba.

Družbeni dogovor bo sklenjen, ko ga bo podpisala večina udeležencev v januarju 1981. Dokaz za pristop pa je podpisan sklep samoupravnega organa udeležencev dogovora.

Marjana Žogan

Aktivnost žena

GLAS ŽENE — DELAVKE V ŠMARSKI OBČINI

Pred tedni so se v Rogaški Slatini sestale predstavnice zaposlenih žensk v šmarski občini na razširjeni seji sveta za družbenoekonomski in politični položaj žena pri OK SZDL. Uvodoma so spregovorile o nalogah pri uresničevanju stabilizacijskih prizadevanj in o planskih dokumentih za obdobje 1981-1985, razprava pa je opozorila na vrsto problemov, s katerimi se zaposlena žena dnevno srečuje.

Veliko kritičnih besed je bilo izrečenih na račun preskrbe s kruhom, ponekod pa tudi z mlekom. V več krajih v občini popoldan v trgovinah ni več kruha, marsikje pa ga zmanjka že dopoldan. Žene iz Rogaške Slatine se srečujejo tudi s proble-

(nadaljevanje na 4. strani)

mom družbene prehrane in organiziranim otroškimi varstvom za tiste delavke, matere, ki delajo v izmenah. Za družbeno prehrano pa je še slabše poskrbljeno v občinskem središču, kjer je, od kar so porušili gostilno »Hram«, sploh ni. Mnogi zaposleni, pa tudi ostali, ki prihajajo v Šmarje službeno ali po zasebnih opravkih, tu in tam pa se ustavi tudi kakšen turist, upravičeno negotujejo. Kozjanke so na tej seji še posebej izpostavile problem zdravnika; Delegatke so spregovorile tudi o varstvu okolja in menile, da bi lahko steklenice, železo in še kaj, kar sedaj leži po gozdovih

ali ob potokih, dostikrat pa tudi ob cestah in na drugih javnih mestih, koristno uporabili za industrijsko predelavo.

Razširjena seja sveta za družbenoekonomski in politični položaj žena v šmarski občini je pokazala, da so tudi ženske aktivne samoupravljalki; njihove odkrite, konkretne diskusije in predlogi za reševanje nekaterih problemov so izhodišča za sprejem ustreznih zaključkov, ko bodo o svojih težavah, upamo da tudi o kakšnih uspehih, v prvih mesecih prihodnjega leta spregovorile še kmečke žene.

MK

**8. 2. 1981 bo otvoritev
prenovljenega radia Šmarje.
Ob 10. uri bomo pričeli z
oddajo v živo**

Vabljeni v kulturni dom!

KMETIJSTVO

Mnenje in kritika

PROIZVODNJA HRANE, NAŠA SKUPNA AKCIJA IN NALOGA

Naša družba je v zadnjem času namenila precejšnjo pozornost proizvodnji hrane. Na vseh ravneh se vrstijo razprave o slabostih v preteklem obdobju v kmetijstvu in o nalogah za naslednje srednjeročno obdobje. Vsem je jasno, da z dosedanjim politikom do tega pomembnega sektorja proizvodnje ni možno nadaljevati. Nekaterih proizvodov ni, cene so na »enotnem jugoslovanskem tržišču« različne, razvilo se je prekupčevanje, nekateri centri s svojimi sistemi oskrbe težave še povečujejo. Priča smo temu, da je trg s kmetijskimi proizvodi v preteklem letu popolnoma razpadel. Šele ukrepi na koncu leta so tržišče nekoliko uredili in umirili.

V Sloveniji izvajamo do kmetijstva enotno politiko. Do razvoja te dejavnosti in cen, kar pa ni v celoti vsklajeno z ostalimi republikami. Ker smo na meji s Hrvaško, to močno občutimo. Naš sistem odnosov do kmetov nam ustreza: velika finančna vlaganja, pokojninsko in invalidsko zavarovanje in obsežna strokovna služba, vse skupaj pogojuje hiter razvoj. Ob teh stroških pa so odkupne cene kmetijskih proizvodov nekoliko nižje. Vseh stroškov Hrvaška in druge republike nimajo. Imajo pa več izvoza preko turizma. Težave povečuje še draga koroza, ki jo mora Slovenija kupovati.

Vsa dotedanja vsklajevanja so razlike zmanjšala, ne pa jih tudi odpravila. Pri tem so kmetij

ske organizacije nemočne, vendar pa tarča napadov kmetov in drugih.

Slovenija je v svojih planih zagotovila, da bo do leta 1985 proizvedla toliko hrane, da bo pokrila 85 % svojih potreb. To je zahteven program za proizvodnjo mesa, pšenice, sladkorne pese itd., v katerega se vključujemo tudi mi.

Usmeritev naše kmetijske organizacije v preteklih desetih letih je bila izključno v razvoj privatnega sektorja. Vložena so bila velika sredstva v izgradnjo novih kapacitet (skoraj 20 starih milijard kreditov) in v izobraževanje. 583 kmetij je v preusmeritvi, 300 ha vinogradov in 100 ha nibeza je obnovljenih, deluje 60 strojnih skupnosti itd. Proizvodnja je temu primerno visoka. Po uradni statistiki imamo tak obseg proizvodnje v privatnem sektorju, ki nas uvršča na četrto mesto med občinami v Sloveniji. Sedaj moramo vložiti vse napore, da bo ta proizvodnja, v katero so vložena tudi družbena sredstva in delo, prišla organizirano na slovensko tržišče. V tem procesu mora opraviti vsak svojo nalogo: kmetje, kmetijska organizacija in družbeno-politične skupnosti. Vsi smo zainteresirani in odgovorni, da je vsa ta proizvodnja organizirana za znanega kupca. Vsi v interesu proizvajalca, vsi v interesu potrošnika.

Pomembno je, da se vsi zavedamo odgovornosti in naloge, da dosežemo večjo proizvodnjo, da boljše izkristimo tudi ostale obstoječe zmogljivosti: več mleka več njiv in njivskih kultur, pol-

ne hleve, boljše negovanje nasadov itd. Kmetijska pospeševalna služba je organizirana za sistematično delo na povečanju proizvodnje. Kmetje jo v danih pogojih potrebujejo, družbeno-politični dejavniki pa jo podpirajo. Vsi skupaj moramo presoditi in ceniti vrednost strokovnega dela; večja kot je proizvodnja, večje mora biti strokovno znanje proizvajalca in organizatorja proizvodnje. Odveč je primerjava z organizatorjem proizvodnje in produktivnostjo v industriji. Naj samo omenimo, da bo vrednost tržne proizvodnje v privatnem sektorju predvidoma v letu 1981 realizirana preko Temeljne organizacije kooperantov, že za 30 starih milijard. Zato mora biti oskrba, proizvodnja in prodaja skrbno organizirana. V to so in bodo vloženi veliki naporji vseh delavcev kmetijske organizacije.

Prepričani smo, da je upoštevanje strokovne službe in pa dosledno spoštovanje poslovnih odnosov pri združevanju dela in sredstev med kmeti in kmetijsko organizacijo, osnova za povečanje proizvodnje in izboljšanje izkoriščanja proizvodnih kapacitet v naslednjem srednjeročnem obdobju.

Naši naporji bodo vloženi tudi v izkoriščanje proizvodnih možnosti v družbeni kmetijski proizvodnji, za kar do sedaj ni bilo pogojev (kar pa bomo opisali v naslednji številki glasila).

Javna razprava o kmetijstvu v preteklih mesecih je pokazala na navedene težave, ki so izven vpliva kmetijske organizacije. Ugotovila je tudi napake v konkretnem delu. Te napake se že pospešeno odpravljajo. Opozorila so bila dobrodošla, saj je naš iskreni namen in naloga delo opravljati v zadovoljstvo združenih kmetov in potrošnikov.

Oskrba kmetijskih proizvajalcev postaja vedno bolj zahtevna naloga. Za umetna gnojila, zaščitna sredstva, krmila, za vse so potrebne devize, ki jih le s težavo pridobivamo. To ni več trgovina v starem smislu, to je dejansko oskrba proizvajalcev za dogovorjeno proizvodnjo.

Tako se krog zaključuje, od oskrbe z reprodukcijskimi materiali, strokovno službo, investicijskem in obratnem kapitalom, premijami in prodajo. To pa je tista poslovna povezava, v katero naj bi bil vključen vsak proizvajalec preko svoje kmetijske organizacije.

Vse to so osnovne značilnosti tega obdobja, obdobja, ko so naporji družbe usmerjeni v povečevanje proizvodnje hrane, zato sta se dolžna strokovnjak in kmet dogovoriti za obseg in kvaliteto proizvodnje v naslednjem obdobju in dogovor strogo upoštevati. To je tudi sedanja konkretna akcija vse naše strokovne službe v občini.

Navedli smo naloge in mnenja. Menimo, da je sedaj čas za akcijo v povečanje proizvodnje hrane, ki je skupna naloga kmetov, strokovnjakov in družbeno-političnih delavcev.

Na zborih kooperantov v decembru smo vskladili naše skupne interese. Dokaz vsklajenosti in enotnosti je tudi odlično uspel referendum in volitve samoupravnih organov. Vse to nas

navdaja z optimizmom, da bomo naše programe dosledno izpeljali.

Vsem proizvajalcem šmarskega področja želimo srečno in uspešno leto 1981!

Strašek Zvonko, ing. agr.

... »Na mnogih kmetijah so ostali le še slabotni, stari ljudje...«

Pošiljam vam svoje mnenje o vzrokih, za katere mislim, da zavirajo razvoj našega kmetijstva.

Takoj po osvoboditvi smo od kmetijstva izredno mnogo zahtevali. Razumljivo je, da je taktik, ko je primanjkovalo hrane, moralo biti tako. Pričeli smo graditi industrijo in potreba po hrani je bila velika. Na kmeta smo pritiskali z visoko obvezno oddajo. Iz kmečkih hlevov je romala plemenska živina v zakol. Mlad človek je pričakoval drugje lepše življenje. Nekateri v mestu, drugi v tujini. Kmečka mladina se je lahko šolala. Strokovnjaki so izselitev kmečkih ljudi v mesta prikazovali kot nujno potrebo. Tudi sam se delno strinjam s strokovnjaki, toda na žalost beg mladega človeka, podcenjevanje kmečkega stanu in še kaj, je pripeljalo predalet. Strokovnjaki na pridejo na deželo, da bi spoznali, kako malo je kmečke mladine, ki se odloča za prevzem kmetije. Koliko je že zapuščenih kmetij, koliko neobdelane zemlje! Na mnogih kmetijah so ostali le še slabotni stari ljudje ki bodo gurali do svoje onemoglosti.

Zakaj tako? Odgovor je preprost.

Vsak mlad človek hrepeni po lepšem, po delu s čim višjim osebnim dohodkom. Moramo priznati. Pozno smo se spomnili na kmeta. Vedno, kadar je zaškripalo v gospodarstvu, smo prišli do zaključka, da bo breme prevzel kmet, ki je vajen skromno živeti.

Danes pa se že sprašujemo, kje so vzroki za neuspehe v kmetijstvu. Vzroki so že tisočkrat znani: Uskladiti cene kmetijskih pridelkov s cenami reprodukcijskega materiala. Saj vendar imamo strokovnjake, ki zmorejo izračunati, koliko hrane porabi pitanec predno tehtja 600 kg. Z izkupičkom tega pitanca bi kmet moral pokriti: ceno potrošene hrane in vsaj nekoliko svoje delo. Prepričan sem, da bi tako bilo mesa dovolj za izvoz in domači trg. Pred leti sem šel v Rogaško Slatino. Za izkupiček 20 l mleka sem želel kupiti 20 l kisle vode, seveda z zamenjavo steklenic. Toda nisem uspel. Moral sem za kislavo vodo še dodati. Ali je to prav? Poznam ostarelega kmeta, ki mu je sadovnjak zelo dobro obrodil. Pridelka ni zmožgel sam spraviti in je najel tujo delovno silo ter prevozno sredstvo. Jabolka je dostavil na Mestinju v Vital.

Na njegovo presenečenje izkupiček za sadje ni pokrila stroškov pobiranja in prevoza. Ali je mogoče da pride do tega, lahko rečem žalostnega dogodka?

Po slabo organiziran odkup? Prevoznik ni mogel oddati sadja, vrnil se je h kmetu s pripombo: »Dostavi čez tri dni!«

(nadaljevanje na 5. strani)

Kakšna malomarnost vodstva Vitala? Sredi sezone odkupa jabolk so se zavedli, da morajo popraviti tehtnico na Mestinju pri Smehu. Kmetije so vozili v Rogaško Slatino in Smarje na tehtanje. Ko so izpraznili tovor, so romali nazaj v Rogaško Slatino, da stelitajo še prevozno sredstvo.

Ob takem ravnanju s kooperantom ni čudno, da so kmetije vzeli sekire in sekali sadno drevje. Danes je sicer cena industrijskemu sadju nekoliko vzpodbudnejša. Vsem pa je znano, da kmet sadja sam ne more prodati. Če ga ne proda preko kombinata ki pristavi svoj piskrček s 15 % maržo, je s prodajo slabo. Med kmeti, ki so vozili sadje v Stubico na Hrvaško, se jih je nekaj znašlo ter dvignilo potrdilo za prevzem sadja na drugi Zagorska sela, kjer zahtevajo le 7 % maržo. Skratka, kmet, ki je peljal 4000 kg jabolk in dvignil potrdilo na Hrvaškem je »zaslužil« 1000 din. Kako zanimivo. Med tem časom, ko so naši kooperanti preklinjali, ker niso mogli oddati sadja na Mestinju, je bil naš kmet dobrodošel v Stubici. Tam so stale dolge kolone težkih tovornjakov plantažnega sadja, največ iz južnih krajev. Skoraj na repu kolone je stal naš kmet s traktorsko prikolico bobovca.

»Hej, Slovenec! Pripelji naprej ter izprazni! Brez tvojega sadja, bi bil sok nekvaliteten!« Vprašujemo se ali ne bomo tudi mi čez nekaj let tega mnenja ter želeli kupiti zdravo kmečko sadje, ki je danes v toliki meri zaničevano. Koliko je še danes ljudi, ki na kmetijstvo nimajo pravega pogleda. Še vedno so pre-

pričani, da naša zemlja sama rodi, če le kmet njivo zorje, jo poseje in na jesen spravi pridelek.

Ta misl je na žalost zmotna. Kmet, ki je njivo zorjal, pripravil zemljo za setev, jo posejal s kvalitetnim semenom, lahko na jesen spravi le kup plevela, če je to vse kar naredi. Vsa sredstva, ki omogočajo dober pridelek, so zelo draga in kmet, ki je finančno slaboten ima tudi slab pridelek.

Tovarni in obrtniku, ki sta skrbno napravila svoj izdelek, jima ta zlepa ne propade. Delavec dobi svoj večji ali manjši osebni dohodek. Kmet pa spravi svoj dohodek le, če mu prizanese narava, nesreča in bolezn pri živini. Mnenja sem, da bo v bližnji prihodnosti hrana eden najvažnejših artiklov in se bodo naše zapuščene kmetije zopet obdlovale. Vendar pa bo kmetovo delo moralo biti bolj spoštovano, kot doslej. Ne smemo dovoliti, da bo naša zemlja neobdelana!

Poglejmo nekaj let nazaj! Sama rodovitna leta, pa še tarnamo, da so po mesnicah prazni kavliji. Kaj bo šele če nam 2 ali 3 leta narava še bolj ponagaja? Moramo se zavedati, da je ob slabi založenosti z živim ljudstvo nezadovoljno, da človek brez prave hrane ni več sposoben za delo in, da bo armada s hrabri mi borci in modernim orožjem, ki je ostala brez hrane, poražena od slabega a sitega nasprotnika.

Lep pozdrav.

Kooperant zadružne enote
Imeno:
Anderlič Alojz

Vzgoja in izobraževanje

USMERJENO IZOBRAŽEVANJE IN IZBIRA POKLICA

Sedaj, ko so priprave za prehod na usmerjeno izobraževanje, ki obsega celotno vzgojo in izobraževanje po osnovni šoli, že skoraj končane, ugotavljamo, da niso naši občani dovolj seznanjeni s cilji in vsebino reforme izobraževanja, kar še posebej prizadeva otroke, ki se morajo odločiti za poklic.

Današnji sistem srednjega in delno tudi visokega šolstva je zastarel in ne odgovarja našim razvojnim načrtom in prizadevanjem, da bi dosegali boljše gospodarske rezultate s preusmerjanjem gospodarstva na raven razvitih dežel. V sedanjem srednjem izobraževanju imamo tri vrste šol: štiriletno gimnazije, štiriletno strokovne šole ter dvoletne in triletno poklicne šole, ki so popolnoma ločene druga od druge tako, da je otrokom onemogočen prehod. Ne izobražujejo na osnovi potreb združenega dela in razvoja celotne družbene skupnosti in ne usposobijo otrok za opravljanje del v poklicu (gimnazije).

Eden od osnovnih ciljev naše samoupravne socialistične družbe je, da odpravi razlike med vrednotenjem umskega in fizičnega dela, kar bomo dosegli šele z združevanjem izobraževanja

in dela v trajen proces, ki bo omogočil ljudem nenehni osebni in strokovni razvoj. To zahtevo bomo uresničili z usmerjenim izobraževanjem, ki je po temeljnih določbah zakona o usmerjenem izobraževanju »Izobraževanje za delo in samoupravljanje ter izhaja iz potreb združenega dela tako, da se prepletata in povezujeta izobraževanje in delo v trajen proces.«

Sodobno strokovno izobraževanje delavcev moramo graditi na široki tehnični in splošni izobrazbi ter na praktičnih znanjih. Tako bomo povezovali teorijo in prakso ter izobraževanje in delo, omogočili spoznavanje družbenoekonomskih odnosov in političnega sistema socialistične samoupravne družbe ter pravic in odgovornosti delavcev.

Danes, ko vlagamo velike napore, da bi izboljšali in popravili naše gospodarske rezultate, je najbolj važno, da združenemu delu nudimo vsestransko usposobljene kadre, ki bodo kos tem nalogam. Samoupravljanje, kot osnovni pogoj za razreševanje medsebojnih odnosov in doseganje dobrih delovnih rezultatov, ne more v polni meri izpolniti svoje naloge z neukimi delavci. Pogoji gospodarjenja, razvoja in medsebojni odnosi so vedno bolj zapleteni, pri nas doma kot

Eden najuglednejših gostov na taboru, danes že preminil dr. Žagar (Foto Šmigoc)

v svetu, zato morajo mladi dobiti več znanja in usposobljenosti. To jim bo nudila usmerjena šola, ki bo orientirana v potrebe združenega dela in tesno povezana s proizvodnim delom.

Usmerjeno izobraževanje je pogojeno z načrtnim usmerjanjem mladine in odraslih v izobraževanje, tako da bodo usklajena hotenja posameznika z razvojnimi načrti in s potrebami združenega dela. Današnja organizacija srednjega in visokega izobraževanja ni usklajena s temi potrebami, zato so se mladi odločali predvsem v neproizvodne poklice, kar je povzročilo izreden primanjkljaj strokovnih delavcev v proizvodnji in čezmerno zaposlovanje v negospodarstvu, posledica tega pa so slabi gospodarski rezultati. K takšnemu usmerjanju mladine so vsekakor pripomogli sistemi nagrajevanja v negospodarstvu, kjer so bili osebni dohodki višji od onih v gospodarstvu, nenormalno širjenje administracije in manjša zahtevnost dela. Tudi miselnost staršev, da njihov otrok ne bo fizični delavec, ker bi to škodovalo njihovem ugledu, je imela pri odločanju za poklic odločujoč vpliv.

Usmerjena šola s svojo vsebino in organizacijo takšno miselnost v celoti odpravlja. Vse srednje šole bodo enakovredne in vse bodo učencem nudile toliko teoretičnih in praktičnih znanj, da bodo učenci po uspešnem obvladanju določenega programa usposobljeni za opravljanje del v izbranem poklicu in za nada-

ljevanje izobraževanja na višji stopnji. V usmerjenem izobraževanju ne bo več šol, ki bi na ravni srednjega izobraževanja pripravljale samo za vpis v različne programe višjega in visokega izobraževanja.

Pri izbiri poklica in nadaljnega izobraževanja po osnovni šoli se mladi ne bodo več odločali za gimnazije ali tehniško ali poklicno šolo kot dosedaj, temveč se bodo odločali za stroko, ki jih zanima, za področje na katerem želijo delati in v kateri smeri želijo nadaljevati izobraževanje.

Tako se bodo mladi, ki jih zanima področje kmetijstva vpisali na usmerjene šole v kmetijski usmeritvi, kjer se bodo opredelili za program kmetijca ali živinorejca, do kmetijsko-živilinorejškega tehnika, za vrtnarja ali vrtnarskega tehnika in nadalje inženirja ali diplomiranega inženirja kmetijstva različnih smeri.

Drugi, ki jih veseli delo na področju zdravstva, se bodo opredelili za šole v zdravstveni usmeritvi za programe negovalca, laboranta, za zdravstvenega tehnika ali zobotelnika ipd.

Po uspešno opravljenem srednjem programu bodo lahko nadaljevali na višji ali visoki šoli izobraževanja za zdravnike, zobozdravnika ali podobne smeri.

Vsa področja našega družbenoekonomskega delovanja so razvrščena v odgovarjajoče usmeritve izobraževanja ter so podrobno prikazana v predlogu (nadaljevanje na 6. strani)

Gostje in udeleženci tabora mladih znanstvenikov-raziskovalcev v Podčetrtku (Foto Šmigoc)

Izobraževalne skupnosti Slovenije o razmestitvi izvajanja vzgojnoizobraževalnih programov, t.j. »mreži šol« v Sloveniji, ki je bila objavljena v prilogi Dela 20. 10. 1980.

Na področju naše občine bo mo imeli za sedaj samo eno srednjo usmerjeno šolo t.j. Steklarsko šolo v Rog. Slatini. Ta je uvrščena v nekovinsko usmeritev in bo izobraževala delavce za potrebe steklarske industrije, od kvalificiranega delavca do tehnika, ki bo lahko nadaljeval izobraževanje na višji in visoki šoli za inženirja kemijske tehnologije.

Steklarski poklici kot so: steklopihač, brusilec kristalnega stekla, upravljalec steklarskih strojev in steklarski tehnik, so zelo zanimivi poklici in za mlade čedalje bolj interesantni.

Pogoji dela, ki so bili nekoč zelo težki, so se bistveno poboljšali, pa tudi osebni dohodki so primerni zahtevnosti in pogojem dela. Velika ugodnost je tudi beneficirana delovna doba, ki skrajša steklopihaču delovno dobo za upokožitev za 8 let tako, da mora delati vsega 32 let. Pri brusilcu znaša to skrajšanje delovne dobe skoraj za 6 let.

Mladim, v času, ko se odločajo za poklic, sicer to ne pomeni mnogo, ker je pač rezultat oddaljen celo tri desetletja, toda kasneje je to izredna ugodnost.

Steklarska ročna proizvodnja se vedno bolj usmerja v smislu umetne obrti, zato je delo izredno zanimivo in nudi veliko možnosti naperdovanja, posebej tistim delavcem, ki imajo občutek za skladnost in lepoto. Računamo, da bomo sčasoma odpravili tudi »norme«, kar bo znatno zmanjšalo tempo dela ob zahtevnejšem proizvodnem programu in ob visoki kvaliteti izdelkov.

Steklarstvo ima v naši občini velike perspektive, saj ima Steklarna »Boris Kidrič« v Rog. Slatini in v Kozjem v načrtu veliko povečanje proizvodnje, zato je za mlade, ki se odločajo za poklic posebna prilika, da se odločijo prav za steklarske poklice.

Izobraževanje v Steklarski šoli v Rog. Slatini je praktično brezplačno (bivanje v domu in ostalo), delovno mesto zajamčeno, ob vseh ugodnostih, ki so bile navedene.

Steklarska ročna proizvodnja je zelo perspektivna, saj je povpraševanje po kvalitetnih izdelkih čedalje večje, posebej še v inozemstvu. Naša steklarna sedaj izvozi več kot polovico svoje proizvodnje, v glavnem v Združene države Amerike, lahko bi pa prodala v inozemstvu celotno svojo proizvodnjo, kar ji pa potrebe na domačem trgu ne dovoljujejo.

Priporočamo mladim v naši občini, da se odločajo za steklarske poklice, saj jim bo na ta način zajamčena dobra služba, pa tudi pot v nadaljnjem izobraževanju za tehnika ali inženirja bo sposobnim popolnoma odprta.

Govorilo se je tudi o potrebi izobraževanja gostinskih in kmetijskih delavcev, za katere bo urejeno izobraževanje na območju Celja tako, da bi eventualno

lahko razmišljali samo o dislociranih oddelkih teh šol na našem področju, pod pogojem, da je zagotovljeno dovolj veliko število učencev.

Kot je bilo povedano bodo vse usmerjene srednje šole v Sloveniji enakovredne, toda različnih usmeritev. Ne bo več privilegiranih šol, kot so bile gimnazije in šol za manj nadarjene učence, t.j. poklicnih šol, kot so to nekateri zlonamerno prikazovali. Te šole so imele različne izobraževalne programe, pogoje in z potrebami združenega dela, niso pa vedno uspešno spremljale razvoj naše družbe. Največja napaka je bila v tem, da so nekatere šole služile samo za nadaljevanje izobraževanja, mladih ljudi pa niso usposobile za opravljanje del v poklicu.

V usmerjeni šoli velja kot osnovno načelo, da mora biti učenec po uspešnem dokončanju določenega programa sposoben opravljati dela v poklicu za katerega se je odločil ali pa da nadaljuje izobraževanje na višji stopnji. Tudi onim, ki so se zaposlili je popolnoma odprta pot za nadaljevanje izobraževanja, bodisi ob delu tako, da v prostem času obiskuje šolo za odrasle ali pa iz dela, v slučaju, da jim delovna organizacija, kot dobrim in perspektivnim delavcem, omogoči redni študij.

Do sedaj smo pogosto uspevali delavce za manj strokovna opravila s priučevanjem, saj je komaj polovica mladih po končani osnovnošolski obveznosti nadaljevala študij v srednjih šolah, v prihodnje pa bo srednje strokovno izobraževanje pred vstopom na delo postalo pravilo. Delavci, ki so se usposobili za opravljanje del samo s priučevanjem imajo zelo pomankljivo znanje iz splošnih in strokovno teoretičnih predmetov. Zato težko napredujejo in se ne morejo uspešno vključiti v samoupravljanje. Ker je takšnih delavcev izredno mnogo, bo pri usmerjenem izobraževanju podan predvsem povdarek dodatnemu izobraževanju teh ljudi, v glavnem kot način izobraževanja ob delu.

Tudi za one, ki niso uspešno končali osnovne šole je v usmerjenem izobraževanju poskrbljeno. V kolikor imajo vsaj 6 razredov osnovne šole, bodo lahko obiskovali tk. zv. skrajšan program srednjega usmerjenega iz-

obraževanja, ki bo trajalo od 13 do 18 mesecev ter si bodo pridobili potrebna znanja za opravljanje manj zahtevnih strokovnih del na ravni kvalificiranega delavca.

Z dodatnim polaganjem izpitov iz nekaterih predmetov sedmega in osmega razreda osnovne šole, jim bo tudi ta v celoti priznana. To seveda ne bo obvezno za one mlade, ki so uspešno končali osnovno šolo in so se odločili za skrajšani program. Po uspešno opravljenem skrajšanem programu se bodo mladi lahko zaposlili, kasneje pa bodo lahko nadaljevali v srednjem programu.

V programih srednjega izobraževanja se bodo učenci pripravljali za dela in naloge srednje zahtevnosti, pri katerih je poleg praktičnih sposobnosti potrebna tudi širša teoretična izobrazba, v posameznih smereh pa tudi za zahtevnejše poklice — tehnike različnih strok. Izobraževanje po teh programih traja od 2 do 4 let. Za vključitev v programe srednjega izobraževanja je potrebna končana osnovna šola ali uspešno končan ustrezen skrajšani program srednjega izobraževanja.

Nadaljevalni programi srednjega izobraževanja pripravljajo za operativno strokovno vodenje delovnih procesov in dela na področjih priprave in organizacije dela (podobno kot dosedaj programi delovodskih in poslovodskih šol). Pogoj za vključitev v nadaljevalni program je uspešno končan predhodni program ali, da je delavec s preiskusom znanja dokazal, da ga obvlada. Izobraževanje po nadaljevalnih programih traja največ 2 leti.

Za visoka strokovna dela v proizvodnih in družbenih dejavnostih, ki zahtevajo poglobljeno teoretično znanje, posebno praktična znanja in sposobnosti za uporabo tehnoloških dosežkov in znanstvenih znanj, bo usposobljala študente višja ali visoka šola. Na te šole se bodo lahko vpisali učenci, ki so uspešno opravili 4 letno srednjo šolo ali pa dokazali znanje iz celotnega programa te šole. Tako se bodo izobraževali inženirji, zdravniki, profesorji ipd.

Osnovno načelo usmerjenega izobraževanja je v tem, da nudi slehernemu učencu možnosti nadaljnega izobraževanja do največje zahtevnosti pod pogojem,

da je za to sposoben in da so za to družbene potrebe. Učenci, ki se bodo odločili za srednjo šolo, se bodo morali prvo opredeliti za določeno usmeritev (kmetijska, družboslovna, nekovinska, kulturno-umetniška, gostinska, živilska ipd.) in se po prvem letniku skupnih osnov, ki so za vse šole skoraj enake, odločiti za nadaljevanje v smeri dvo ali triletno šole za posamezne poklice ali pa za štiritletno šolo za tehnika ali podobno. Ta odločitev bo predvsem odvisna od uspeha, ki ga je pokazal v prvem letu šolanja in od potreb združenega dela po tehnikih in inženirjih ali drugih poklicih visoke izobrazbe. Starši in otroci, ki se bodo odločili za poklic, morajo prvo ugotoviti, katero področje otroka veseli in za katerega kaže določene sposobnosti, (tu je predvsem nujna pomoč osnovne šole). Morajo zvedeti v katero usmeritev je uvrščen poklic za katerega so se odločili in kje je šola za to usmeritev. Tisti, ki bodo želeli, da bi otrok študiral na visoki šoli, se bodo morali prav tako odločiti za določeno usmeritev in v kolikor otrok ne bo v srednji šoli pokazal potrebnih kvalitet za nadaljevanje študija, bo moral izbrati nek poklic iz te usmeritve. Srednjih šol, ki bi pripravljale učence samo za študij na visokih šolah (sedanje gimnazije) ne bo več.

Nekateri starši pripravljajo, da usmerjena šola zožuje možnosti izbire poklica, ker zahteva, da se mladi takoj opredelijo za določeno usmeritev, kar pa ne drži. V usmeritvi je velika izbira raznih poklicev za katere se otrok opredeljuje tudi še po prvem letniku, kar dosedaj v poklicnih šolah ni bilo mogoče, saj se je moral opredeliti za konkreten poklic že pri vpisu v šolo. Drugače pa je s sedanjo gimnazijo, ki je dovoljevala polna štiri leta razmišljanje o bodočem poklicu, ni pa učenca usposobila za nikakršno delo. Koliko imamo mladih ljudi, ki niso uspeli končati gimnazije ali pa niso mogli nadaljevati študija in onih, ki pri študiju na visokih šolah niso uspeli, pa po mnogih letih izobraževanja nimajo nobenega poklica. Takšnega luksusa si naša družba ne more več privoščiti, saj je težnja, da mlade čimpreje usposobimo, da bi s svojim delom doprinesli k razvoju naše družbe.

Sicer je pa še dana možnost, da se mladi, ki si niso izbrali usmeritve, ki bi jim odgovarjala, že po prvem letniku srednje šole preusmerijo brez posebnih težav (pod pogojem, da bo za to družbena potreba), v kasnejših letnikih pa bo sprememba usmeritve vedno težja.

Zadnja leta smo bili priča izrednemu preseljevanju iz proizvodnih poklicev v neproizvodne, kar je povzročilo bohotenje administracije in razmetavanje družbenega denarja. Delovna organizacije, ki so plansko štipendirale kadre, so ostajale brez njih, kar je v veliki meri onemogočalo izvrševanje načrtovanih nalog in seveda slabše delovne uspehe.

Slovenci smo zadnji v naši jugoslovanski skupnosti pristopili

(nadaljevanje na 7. strani)

Na raziskovalnem taboru v Podčetrtku smo se mladi odlično počutili (Foto Šmigoc)

k reformi srednjega šolstva in posredno tudi visokega šolstva. Zelo dolgo smo se pripravljali in iskali domače in tuje izkušnje, da bi s čim manj napak uredili to življenjsko vprašanje. Verjetno nismo vse idealno rešili, vendar je začetek dobro zastavljen, življenje nam bo pa

pokazalo kaj bo še potrebno prilagoditi skladno našemu razvoju in težnjam, da oblikujemo »ustvarjalno, vsestransko razvito osebnost v socialistični samoupravni družbi«, kar je temeljni družbeni smoter usmerjene izobraževanja.

dipl. ing. Tkavc Vlado

Mladi in znanost

MLADINSKI RAZISKOVALNI TABOR V PODČETRKTU

Med osnovno šolo v Podčetrtku in Fakulteto za naravoslovje in tehnologijo-računalniški center za programirano učenje v Ljubljani (RCPU) — obstaja že nekaj let tesnejše sodelovanje. Zato ni naključje, da je bil lociran mladinski raziskovalni tabor v Podčetrtku, kjer so dani vsi pogoji za uspešno delo mladih raziskovalcev.

V času od 14. 7. do 26. 7. 1980, ko je tabor trajal, je bilo zbranih v Podčetrtku okrog 20 raziskovalcev iz različnih slovenskih srednjih šol, nekaj iz sosednjih republik in en zamejski Slovenec. Namen tabora je bil povezovalno delo pri obravnavi problemov, s katerimi se srečamo v življenju in določenem okolju. Pri delu je bila vedno prisotna ustvarjalnost, ki se je izražala v reševanju določenih problemov, s katerimi se srečamo v življenju in določenem okolju. Pri delu je bila vedno prisotna ustvarjalnost, ki se je izražala v reševanju določenih problemov, včasih z zelo skromnimi pripomočki. Udeleženci so bili razdeljeni v skupine, kjer so obravnavali problemske sklope energije, vode, zdravja, hrane in zraka. Delo teh skupin so vodili asistenti in razni znanstveni sodelavci s Fakultete za naravoslovje in tehnologijo, Biotehnične fakultete in Pedagoške akademije v Ljubljani. Raziskovalno delo je bilo omejeno na kraj Podčetrtek in bližnje okolice. Metodika dela je bila prilagojena geslu: Nič nas ne sme presenetiti. Povzemimo nekaj ugotovitev omenjenih raziskovalnih skupin:

1. Voda: Kemijske analize so pokazale, da ima voda visoko skupno trdoto in da kemijsko ni onesnažena. Analizirali so tudi vodo v opuščeni vodnjaki in ugotovili, da ustreza normativom za pitno vodo s kemijskega stališča, mikrobiološke raziskave, ki bi dopolnile sliko o vodi, pa žal, niso bile narejene.

2. Zrak: V zraku so minimalne količine SO_2 , kar ustreza položaju Podčetrтка, kjer ni industrije.

3. Zdravje: Skupina za zdravje je bila sestavljena iz kemikov in biologov. Biologi so evidentirali preko 100 zdravilnih zelišč in z anketo ugotovili, katera med njimi uporabljajo krajanje. Ugotovili so, da so na vrtovih ob hišah celi nasadi zdravilnih zelišč, ki jih uporabljajo krajanje delno doma, delno pa jih prodajajo. Kemiki so ekstrahirali devet zdravilnih zelišč v etanolu.

4. Prehrana: Skupina za prehrano je anketirala vsako četrto gospodinjstvo v krajevni skupnosti in raziskovala, kakšno hrano ljudje največ uživajo. V primerjavi s standardi je ugotovi-

la, da uživajo največ ogljikovih hidratov in maščob. V prehrani pa manjkajo predvsem beljakovinska in vitaminska živila.

5. Energija: Skupina fizikov, ki je raziskovala uporabo sončne energije, je dosegla glede na pomankanje materialnih sredstev in glede na to, da ni imela svojega mentorja za fiziko, zelo lep uspeh. Člani skupine so zgradili zbiralnik sončne energije v obliki toplote, ki se je izkazal zelo ekonomičen. Posebno bo pripraven za gradnjo tušev s toplo vodo.

Ugledni udeleženci raziskovalnega tabora v Podčetrtku (Foto Šmigoc)

Ob zaključku tabora so raziskovalci priredili razstavo in slovesnost, na kateri so poročali mentorji in vodje skupin o svojem delu. K svečanemu razpoloženju sta tudi prispevala zelo zanimiva govora prof. dr. Marjana Žagarja v imenu Fakultete za naravoslovje in tehnologijo in tov. Fanike Remih v imenu šole in krajevne skupnosti Podčetrtek.

Organizatorji tabora, med katerimi je najbolj vplivna in odgovorna predstavnica prof. dr. Aleksandra Kornhauser, menijo, da ima Podčetrtek vse pogoje za stalno mesto mladinskega raziskovalnega tabora. To je še posebej zato pomembno, ker naj bi postal tabor že v tem letu mednarodni. Ker je že prevzela osnovna šola v Podčetrtku organizacijo podobnih srečanj, npr. srečanje pionirjev — ribičev Slovenije, bomo z mednarodnim raziskovalnim centrom resnično lahko imenovali Podčetrtek tudi kraj prosvetnega turizma. Taka vloga mu tudi odgovarja zaradi bližine pomembnih krajev, kot sta Kumrovec in spominski park Trebče. Končno je tu tudi hotel Atomske toplote, ki lahko še nadalje pritegne omenjene turiste.

Seveda pa ne smemo pri teh uspehih in pri novem načrtovanju prezreti požrtvovalnega dela tov. J. Brileja in kolektiva osnov-

ne šole, saj so jim že tako kratke šolske počitnice postale sedaj še krajše. Morda jim bo v oporo to, da ustvarjajo neko

stalno vrednoto, nekaj pomembnega, ne samo za Podčetrtek in šolo, ampak za vso občino.

K. Šmigoc

Vrtec, vrtec

OBIŠČI NAS CICIBAN!

Življenje in delo v naših »vrtcih« je zelo pestro in raznoliko. Odločili smo se, da vam predstavimo, kaj načrtujemo v letošnjem šolskem letu 1980-81.

Ob redni dejavnosti, ki obsega vsakodnevno vzgojo in varstvo otrok po naših enotah, bomo izvajali še dodatne oblike, ki vključujejo širši krog otrok ne glede ali so v vrtcu ali ne. Vzgojno in drugo delo za predšolske otroke KS, kjer delujemo, smo razdelili na štiri področja:

1. 80-urni program
2. Vključevanje otrok v redne tedenske oblike dela ali t. z. krožke
3. Vključevanje otrok 1 x mesečno
4. Občasne letne prireditve, manifestacije širšega značaja

— 80-urni program je namenjen otrokom od 5 do 6 let starosti, ki niso redni varovanci. Ta program se izvaja brezplačno. Predvidevamo ga v KS Šentvid, Pristava, Kristan vrh in Kostrivnica.

— Redne tedenske dejavnosti ali krožke izvajamo predvsem v enotah, kjer je več oddelkov in več tovarišic, ki lahko vodijo te krožke. V krožkih otroci neposredno sodelujejo, se aktivno vključujejo in izpopolnjujejo. Starši na željo otrok ali priporočilo vzgojiteljice lahko vključijo otroka v naslednje oblike krožkov: likovni, gibalno-ritmič-

ni, taborniki, pevski zbor, pravljicne urice ipd. Tudi vse te tedenske oblike so brezplačne.

— 1 x mesečne dejavnosti se odvijajo za razvedrilo in sprostitve predšolskih otrok, kjer tovarišice pripravijo razne pravljice, diafilme, lutkovne igre itd.

— Občasne letne prireditve so vezane na letne čase, razne praznike in spominska obeležja kot so: tetka »jesen«, teden otroka, Novo leto, pustna povorka, 1. maj, dan mladosti, zaključek šolskega leta.

Vse te dejavnosti so brezplačne in namenjene predvsem otrokom, ki niso redni varovanci.

Žal pa skozi vsa leta nazaj ugotavljamo ravno obratno. Vedno manj se oglašajo k nam tistih mačkov, ki naše vzgoje in varstva niso deležni, tistih, ki so jim vse te dejavnosti namenjene in pripravljene, tistih, ki jih želimo vsaj za trenutek razveseliti, sprostiti, popeljati v otroški svet pravljic in sanj, tistih, ki jih je že najkrajše mlados za veliko prikrajšala. Vse manj je tudi rednih varovancev v naših enotah, vsak mesec se nam izprazni kakšno mesto, vsak čas pride kdo izmed staršev in pravi: »Izpisali bi ga, veste, je predrago«.

Zavedamo se, da je potrebno v današnjem času gospodarjenja in stabilizacije paziti na vsak dinar. Če pa je prav, da ga prihranimo prav na račun naših najmlajših, pa razmislite sami!

M. Vešligaj

Cicibani so obiskali rojstni kraj maršala Tita (Foto VVO)

DEDEK MRAZ TOKRAT BOLJ ORGANIZIRANO V KS ROGAŠKA SLATINA

Na predlog tajnika SOV, naj se novoletna praznovanja prično z imenovanjem stalne komisije za organiziranost teh praznovanj v vsaki KS, je svet KS Rogaška Slatina pokrenil akcijo in imenoval člane v to komisijo. V komisiji so predstavniki delovnih organizacij naše KS ter predstavniki OŠ, OŠ bratov Simon-

čič, VVO Rogaska Slatina ter mladine.

Prvi sestanek komisije je sklical predsednik sveta KS in poudaril namen ter možnosti delovanja komisije. Izvolili smo predsednika, namestnika in tajnika komisije. Podali smo tudi predlog, da bi letošnjega dedka Mraza otroci naše KS doživeli bolj pravljicno. Kot predsednik komisije sem bila zadolžena za

(nadaljevanje na 8. strani)

pripravo idej, ki sem jih posredovala na drugem sestanku naše komisije, katere se je udeležil tudi predsednik sveta KS. Vsi smo idejo sprejeli, člani pa so jo konstruktivno dopolnili in dogovorili smo se za konkretne zadolžitve in roke.

Pravljlično mesto! Kaj res? Ali nam resnično ne bo potrebno voditi našega malčka v druga mesta, da doživi lepote noveletnega pričakovanja: Kaj bodo rekli v delovnih organizacijah k temu? Bodo podprli predlog, nam bodo finančno pomagali? Vsa ta vprašanja so se nam rojila, vendar z velikim upanjem.

V prepričanju v uspeh, smo se takoj lotili dela. Predsednik sveta KS je imel najtežjo nalogo. Obiskal je vse delovne organizacije (Gozdno gospodarstvo, Merx — TOZD Pekarna, Stoklarstvo, GOKOP, TDO Jelša, Elektro, Zdravilišče, KORS, INGRAD, OŠ Rogaška Slatina, OŠ Bratov Simončič, VVO in KINO) ter jih seznanil z našim programom in željami. Zadovoljen se je vračal, ker so ga z razumevanjem podprli. Začutili smo, da tudi naši delavci — krajani, že razmišljamo drugače, da čutijo tudi sami željo in potrebo po novih idejah in spremembah v našem kraju. Posebej pa smo srečni mi, ki so nam zaupali to nalogo in smo sestavili program noveletnega praznovanja pod imenom »Otroci, dedek Mraz vas vabi v pravljlično mesto«.

- Pravljlično mesto bo postavljeno pred zdraviliško dvorano.
- Krasile ga bodo razsvetljene

smreke in štiri pravljlične hišice.

— Pekarna MIS-MAŠ, v kateri bi prodajala svoje proizvode Pekarna Rogaška Slatina.

— JANKO in METKA — v njej bi prodajala kvalitetne slikarice, igrače in sladkarije Jelša Rog. Slatina.

— MOJCA — POKRACULJA — v kateri bi prodajala in razstavljala svoje izdelke OŠ Bratov Simončič.

— MUCA COPATARICA — v kateri bi prodajali in razstavljali svoje izdelke naši ciberni in tovarišice iz vrtca.

Pravljlično mesto bi zaživel 25. 12. 1980 ob 16. uri s pričetkom prodaje v hišicah, ob 17. uri pa se bi pripeljal Dedek Mraz s spremstvom in kramljal, pel, spraševal ter zabaval vse otroke.

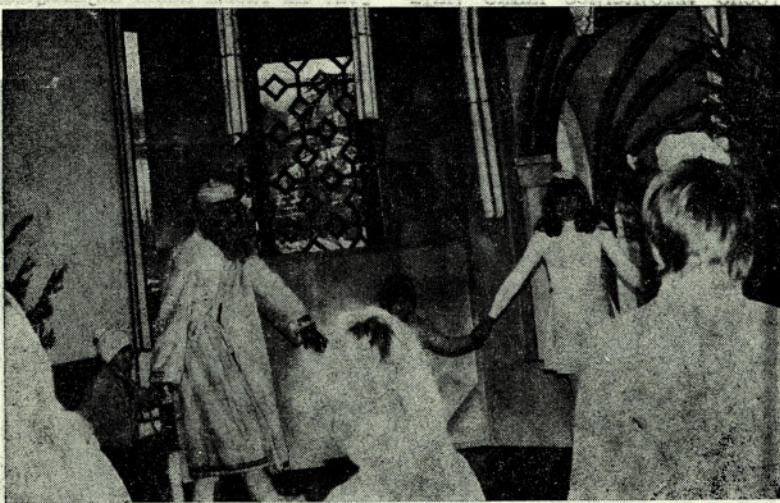
26. in 27. 12. 1980 bi prav tako pričela prodaja ob 16. uri ob 17. uri pa bi vsak dan prihajal dedek Mraz s svojim spremstvom.

28. 12. 1980 ob 15. in 17. uri naj bi vsi predšolski otroci sprejeli darila v OŠ Rogaška Slatina.

29. 12. 1980 pa naj bi prejeli darila še vsi šolski otroci.

Vsa naša prizadevanja so rodila prelep sad. Bilo je zares pravljlično in prisrčno. Naši malčki so bili presrečni. Sodelovanje staršev in otrok pri organizaciji in izvedbi tega programa je bilo učinkovito. Vsem, ki so sodelovali se zahvaljujemo, posebej pa še vsem delovnim organizacijam, ki so nam pomagale realizirati začrtani program.

Majda Vešligaj

Nastop šolarjev iz Šmarja na dedkovanju v decembru 1980 (Foto Šmigoc)

Mladi o sebi

OBISKI PO OSNOVNIH ORGANIZACIJAH ZSMS

Ko se na sejah predsedstva pogovarjamo o problematiki mladih, ugotovljamo, da vendarle ni dovolj, če samo posamezni člani predsedstva obiščejo določene OO ZSMS, saj taka informacija ne more predstavljati dejanske slike dela (še zlasti, ker se tudi OO dostikrat premalo potrudijo, da bi spregovorile o svojih problemih). Prav bi bilo, da bi bili vsi seznanjeni z uspehi in neuspehi, ki jih doživljajo naši vrstniki po OO v KS in TOZD. In ker smo si morali pri-

znati, da je že od poletja v nekaterih OO delo zamrlo, smo se odločili za delovne obiske predsedstva OK ZSMS v osnovne sredine, saj bomo tako lažje ugotovili vzroke za nedelavnost in nezainteresiranost, še posebej, ko bodo svoje mnenje lahko povedali tudi predstavniki ostalih DPO. En takšen obisk smo že opravili, mislimo, da kar uspešno, saj so mladi iz osnovne organizacije ter predstavniki DPO kritično in samokritično ocenili medsebojno sodelovanje in pokazali, izhod in rešitev iz trenutnega mrtvila. No, in ker je zadnje čase mladina v Kozjem

in okolici, prav tako pa v okolici Rogaške Slatine (Rogaška Slatina je tu svetla izjema), precej pasivna, smo sklenili, da bomo skušali januarja na teh področjih skupaj s predsedstvi OO razčleniti naloge, ki nas čakajo ter poiskati najugodnejše rešitve za udejstvovanje mladih v določenem kraju.

Milka Dobravc

PRIPRAVE ZA POHOD PO POTEH XIV. DIVIZIJE

Mladi celjske regije bomo tudi letos, v času od 6. do 15. februarja, hodili po poteh XIV. divizije. Pohod po potekal v štirih etapah, udeleženci in organizatorji prve etape pa smo mladi iz občin Šmarje pri Jelšah in Laško.

Sestal se je že pripravljalni odbor, ki se je odgovoril vse o poteku trase in o usposabljanju na pohodu. Tako predvidevamo, da se bo 6. februarja v Sedlarjevem zbralo okoli 180 pohodnikov — mladincev, pripadnikov TO in vojakov; seveda pa pričakujemo, da bodo na začetku pohoda prisotni tudi borci XIV.

divizije, ki so z veseljem sprejeli pobudo mladih, da na takšen način razvijajo in ohranjajo revolucionarne tradicije. Iz Sedlarjevega nas bo pot vodila v Lesično, kjer bomo skupaj z domačini priredili miting, nato pa bomo nadaljevali pot proti Šentvidu pri Planini, zatem v nočnem maršu preko Bohorja, v dolino Gračnice tu pa bomo četrti dan predali prapor pohodnikom II. etape. Aktivnosti na pohodu pa ne bodo zajemale samo marširanja. Skupno s štabom TO in ZZB bomo organizirali srečanje z borci in domačini ter se učili ravnati z orožjem, reševati ranjence itd. Ob koncu pohoda pa bomo sprejeli mladince prostovoljce v TO. V biltenih pohodne enote bomo skušali čimbolj izraziti svoje počutje in svoja doživetja, sicer pa upamo, da bomo dobro preizkusili svoje sposobnosti, pa četudi nas bodo spremljali mraz, sneg, žulji, utrujenost...

Prijave za pohod sprejema občinska konferenca ZSMS Šmarje pri Jelšah.

Milka Dobravc

Obramba

DAN JLA V NAŠI OBČINI

Osrednja občinska proslava ob dnevu JLA je bila 20. decembra 1980 v zdraviliški dvorani v Rogaški Slatini. Slavnostni govornik je bil podpolkovnik Ilija Pečanec iz mariborske garnizije, v bogatem kulturnem programu pa so nastopili vojaki in mladina.

Ob tej priložnosti je bilo podeljenih tudi več priznanj za dolgoletno aktivno delo na področju obrambe in vzgoje.

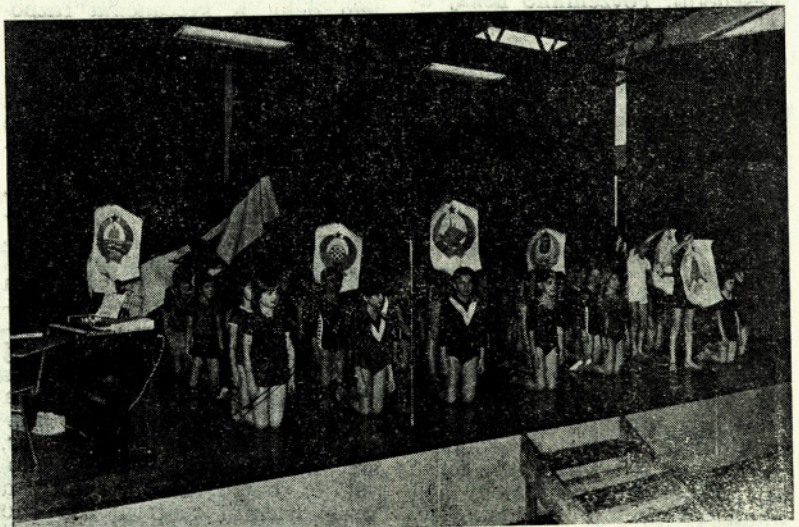
Odlikovanja predsedstva SFRJ so prejeli: Pavel Rojs in Črtomir

Pajak iz Šmarja pri Jelšah ter Jože Uršič iz Bistrice ob Sotli, plaketi ZRVS Jugoslavije Franc Sajko iz Rogaške Slatine in Anton Šket iz Šmarja, priznanji republiškega sekretariata za LO pa občinski štab za CZ in Jože Drogenik iz Rogaške Slatine.

Na proslavi so podelili še več republiških in občinskih priznanj ZRVS, republiška, pokrajinska in občinska priznanja TO, pohvale JLA, pismena priznanja sveta za LOVDS, mladinci-prostovoljci v TO pa so prejeli knjižne nagrade.

MK

Srečanja

Za starejše so nastopili šolarji OŠ Šmarje (Foto Šmigoc)

NEPOZABNO SREČANJE STAREJŠIH OBČANOV V ŠENTVIDU PRI GROBELNEM

Srečanje so organizirali letos prvič in prav je, da so to storili ob koncu leta, v času ko naj ne bi pozabili tudi na tiste, katerih življenjska pot traja že več

kot sedem desetletij. Pobudo krajevne skupnosti za tako srečanje so podprle tudi ostale organizacije v kraju, tako SZDL, ZSMS in organizacija rdečega križa. Skupaj so pripravili bogat kulturni program, v katerem so sodelovali učenci iz osnovne

(nadaljevanje na 9. strani)

šole Šentvid, mladinci ter moški pevski zbor. Ob skromni zakuski se je med starostniki in ostalimi krajani razvil živahen pogovor, ki ga kar ni bilo konca, saj se nekateri izmed njih niso videli več kot deset let.

Zares pristrčnega in skrbno pripravljene srečanja se je udeležilo nad 40 starostnikov iz

oddaljenih vasi v KS Šentvid. Pomeni torej, da so si resnično želeli takega srečanja, saj je bilo to opaziti na njihovih obrazih, kjer tudi solza ni bilo moč zadržati. Posebno še ob stisku rok, s čestitko in darilom ter z željo za ponovno snidenje v prihodnjem letu.

D. L.

V PODČETRTEK SPET SREČANJE OSTARELIH

Spet je leto okrog in spet se bomo začeli na novo vključevati v razne dejavnosti in planirati nove aktivnosti za leto 1981. Razmišljamo predvsem o tem, kaj bi še lahko postorili za boljši jutri. S skupnimi močmi se da marsikaj narediti. Tako sta Krajevna organizacija Rdečega križa Podčetrtek in osnovna šola Podčetrtek pripravile srečanje občanov starih nad 70 let. Učenci osnovne šole so pripravili lep kulturni program. Tovarišica Marjetka jih je razveseljevala s harmoniko. Nekateri so se celo veselo zavrteli. Kuharice so jim pripravile okusno večerjo, tov.

Marija Lešnik pa je poskrbela za solidno postrežbo in dobro počutje. Vsem, v imenu navzočih, prav lepa hvala! Ker Podčetrtek nima nobenih ustreznih prostorov, kjer bi praznovali. Upamo, da bo enkrat tudi v Podčetrtku zgrajen kakšen kotiček, ki bi ustrezal organizacijam in jim omogočil lažje delovanje. Prostor je predvsem problem, mladih, ki so v Podčetrtku zelo zastopani. Mladina iz Podčetrtika si želi malo več razumevanja in upa v lepšo prihodnost. Z malo več posluha se bodo njihove želje uresničile.

Vsem občanom želimo srečno Novo leto 1981.

Tončka Štus

Srečanje starejših občanov v KS Mestinje (Foto Mestinišek)

TUDI NA VINSKEM VRHU SMO SE PRIJETNO POSLOVILI OD STAREGA LETA

Stara navada dobrega dedka Mraza je, da okrog novega leta obiše pridne otroke po šolah. Tudi na Vinskem vrhu so se zbrali šolarji, pa tudi predšolski otroci od dveh let starosti dalje. Za novoletno vzdušje so poskrbeli pionirji osnovne šole Vinski vrh s tovarišicami, saj so pripravili novoletni program in dekoracijo, ki je otroške misli za hip popeljala v pravljčni svet, kjer kraljuje dedek Mraz. Zvončki, palčki in snežinke so naznanili prihod dedka Mraza. Radovedne oči so se zalesketale. Prišel je, jih pozdravil, pohvalil tudi pokaral in obdaril ter obljubil, da se ob letu spet vrne. Otroci so stiskali k sebi darila in zadovoljni odšli na svoje domove.

Pa tudi na starejše občane v naši krajevni skupnosti nismo pozabili. Za razliko od prejšnjih let sta jih Krajevna skupnost in krajevni odbor Rdečega križa Vinski vrh letos povabila na družabno srečanje v prostore osnovne šole Vinski vrh.

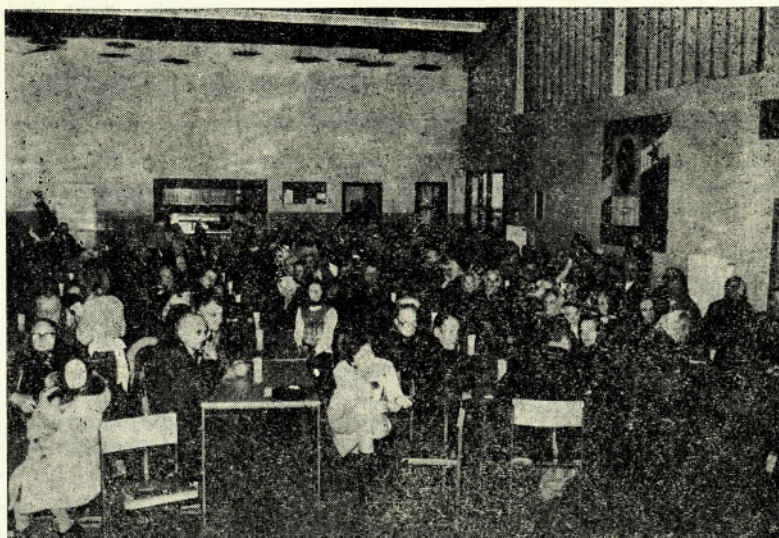
Pionirji so jim pripravili pristrčen sprejem s kulturnim pro-

gramom. Pozdravila sta jih tudi predsednik skupščine KS Rudolf Artiček in predsednik sveta Beno Trebovc, ki sta starejšim zaželela zdravo in srečno Novo leto. Nato so vsi s kozarci dobrega vina nazdravili novemu letu.

Ob malici je stekla beseda in tudi lepa stara domača pesem je zazvenela. Utrujene oči so dobile lesk, zgubano čelo se je zjasnilo, drhteče roke so zaploskale. Pod okrašeno novoletno jelko se je oglasila harmonika, ki je veselo razpoloženje teh prijetnih občanov še stopnjevala. 70 in večletne skrbi in tegobe so se v tem trenutku odmaknile.

Sivi prameni las, številne gube in gubice, sključeni hrbti in tresoče roke so dokaz, da so ti ljudje veliko prestali. Kljub vsemu so ostali značajni in dobri pa tudi veseli in šegavi. Niso si mogli kaj, da se ne bi ob veseli polki in valčku tudi zavrteli. Zaslíhal se je tudi prešeren vrisk. Ob koncu smo si krepko stisnili roke si zaželeli srečno in predvsem zdravo novo leto z željo, da se čez leto spet srečamo in poveselemo.

Tudi ostali naši občani so prijetno praznovali slovo od starega leta v družbi sorodnikov sosedom in prijateljev. Na mizah

Starejši občani na novoletnem srečanju v Šmarju (Foto Mestinišek)

se j svetilo dobro domače vino, sveža pečenka in domača potica. Za razvedrilo je skrbel radijski in televizijski program. V nas vseh so se vrstile želje, da bi novo leto 1981 preživel v miru, zdravi in srečni in, da bi se v prihodnjem silvestrskem večeru lahko v večjem številu skupno veselili v dvorani pričete grad-

nje gasilsko — kulturnega doma na Vinskem vrhu. V sedanjih razmerah v kraju ni mogoče organizirati nobene večje prireditve.

Ker se še ni nihče nikoli oglasil z objavo kakršnakoli napredka iz našega kraja vas prosim, da moj prispevek objavite. Vozlič Terezija

Jubileji

JUGOVA ZLATOPOROČENCA

6. decembra 1980 sta z zlato poroko proslavila 50 let skupnega življenja Manija in Albin Jug iz Gostince. Ob takem redkem jubileju smo ju obiskali tudi mi in skupaj pokramljali o teh pol stoletja dolgih skupnih letih.

Ko sta se Marija Kužner in Albin Jug poročila, nista imela ničesar. Samo obleko. Pa sta z veliko mero optimizma zrla na svojo skupno pot. Albin se je zaposlil v Hrastniku, kamor se je vozil s kolesom, Marija pa je delala doma in vzgajala otroke. Čez nekaj let sta si postavila svojo hišico in potem je bilo že nekoliko lažje.

Pa sreča ni trajala dolgo, saj jima je ta prvi skupni dom po-

gorel. Sedanja Jugova domačija pa je nastala iz stare hiše, ki sta jo dobila od staršev in nekaj zemlje. Več kot 30 let je preteklo, da sta si vse uredila, da sta ustvarila dom, v katerega se tako rado vrača vseh njenih 8 otrok z družinami.

Sedaj, na jesen svojega življenja, sta srečna. Tudi zdravje jima še posluži. In še vedno rada kaj zapojeta, »saj sta pesem in lepa beseda več kot vsako zdravilo«. To pa jima je bilo tudi v pomoč pri premagovanju težav, s katerimi tako rado postreže življenje.

Najboljšim željam 8 otrok, 16 vnukov in 1 pravnuka se pridružujejo tudi naše. Ob biserni poroki pa nasvidenje!

Zlatoporočenca s pričama (Foto Mestinišek)

Konfekcija KORS Rogaška Slatina

vam želi uspešno leto 1981!

Šport... Šport...

Tekmovalni sistem v nogometu na območju občine Šmarje pri Jelšah

Nova usmenjenost v vrhunskem športu pri nas je prinesla nov tekmovalni sistem v nogometu. Da bi se po dveh letih igranja nogometa na hrvaški strani NK Steklar vključil v tekmovalni sistem pri nas, je bilo potrebno ustanoviti Občinski nogometni center ter zagotoviti kadrovske in materialne pogoje, kar ni bilo lahko. Po daljših razpravah smo sklenili, da se ustanovi Nogometni center občine Šmarje pri Jelšah s sedežem v Rogaški Slatini. Za predsednika je bil izvoljen Slavko Javorič. Prav tako smo ustanovili Strokovni svet brez katerega Nogometni center ne more obstojati. V vodstvu strokovnega sveta so trenerji, ki delajo s selekcijami. V občinski nogometni center imamo vključenih 12 ekip — od I. do V. selekcije.

Da bi delovne ljudi in občane pravilno seznanili, smo dolžni, da vpišemo delovanje NK Steklar, ki je samo nosilec piramidnega sistema in ime V. selekcije. To je selekcija, ki vključuje najboljše igralce v občini Šmarje pri Jelšah v starosti od 18 do 24 let. Da smo se lahko vključili v tekmovalni sistem, smo morali izpolniti naslednje pogoje:

- piramidni sistem (12 ekip od I. do V. selekcije)
- strokovno usposobljeni trenerji za posamezne selekcije
- zagotovilo TKS Šmarje o financiranju

Selekcije smo formirali v naslednjih krajih:

Selekcija	Št. igralcev	Starostna meja
Rogaška Slatina		
I.	10	od 10 do 12 let
II.	20	od 12 do 14 let
III.	20	od 14 do 16 let
IV.	20	od 16 do 18 let
V.	20	od 18 do 24 let
Rogatec		
I.	18	od 10 do 12 let
II.	18	od 12 do 14 let
III.	18	od 14 do 16 let
Kozje		
I.	10	od 10 do 12 let
II.	16	od 12 do 14 let
Podčetrtek		
I.	10	od 10 do 12 let
Bistrica ob Sotli		
I.	10	od 12 do 14 let

Skupaj: 12 selekcij s 180 igralci.

Tekmovalni sistem:

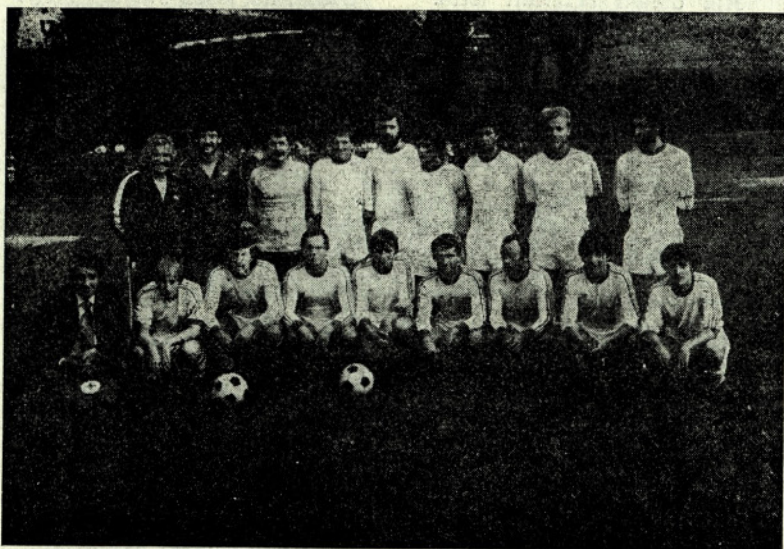
I. selekcija ŠSD tekmujejo v občinskem merilu

II. selekcija ŠSD v medobčinskem merilu (Slovenske Konjice, Sentjur, Šmarje)

III. selekciji v medobčinskem merilu (Maribor, Ptuj, Slovenska Bistrica, Slovenske Konjice in Šmarje)

IV. selekcija v II. vzhodni slovenski ligi

V. selekcija v II. vzhodni slovenski ligi.

Selekcija pred treningom (Foto Pešič)

Tekmovanje je naporno in zahteva vsakodnevno vadbo, če želimo kvaliteto. Vseh 12 ekip, ki so vključene v tekmovanje, bo v letu 1981 odigralo 158 prvenstvenih tekem, kar zahteva poleg redne vadbe precej finančnih sredstev, ki jih bomo težko zagotovili.

Nogomet je prav gotovo perspektivna športna panoga v občini Šmarje pri Jelšah, saj nov tekmovalni sistem omogoča široko vključevanje mladine iz vseh krajev naše občine. Prvi rezultati vključevanja so zadovoljivi, vendar želimo v letu 1981 še večji odziv mladih s področja krajevnih skupnosti Šmarje, Šentvid, Sladka gora, go.

Mestnje in Kristan vrh, kjer je prav gotovo precejšnje število mladih perspektivnih igralcev.

V srednjeročnem programu 1981-1985 smo si v program dela zastavili naslednje naloge:

1. Izgradnja novega nogometnega igrišča, ker je obstoječe nogometno igrišče v Rogaški Slatini v izredno slabem stanju in je glede na rang tekmovalja neprimerno.

2. Za usklajeno in še bolj kvalitetno delovanje selekcij bo potrebno zaposliti profesionalnega trenerja.

3. Nosilec V. selekcije in tekmovalnega sistema NK Steklar naj bi si do leta 1985 izboril vstop v slovensko nogometno li-

Sam program dela zahteva široko družbeno politično aktivnost športnih in drugih delavcev v občini Šmarje pri Jelšah, če hočemo program dela uresničiti. Tako skrb za rast in razvoj te športne panoge omogoča najširše vključevanje delovnih ljudi in občanov, saj bomo le s skupnimi naporil zagotovili nogometu

mesto, ki si ga zasluži med ostalimi športi.

Na sliki: Stojijo (od leve proti desni): trener Pešič, Smeš, Kosovec, Korajija, Farkaš, Jutriša, Cerovski, Bastašič, Prevollšek; čepijo: malser Luka, Oberski, Bevc, Jurjec, Kajba, Z. Halužan, Furlinger, M. Halužan, Trunkelj.

Stipe Pešič

Občani pozor, steklina!

Na območju občine Šmarje pri Jelšah je pri lisicah ugotovljena kužna bolezen — steklina. V ta namen je izvršni svet sprejel objavljeno odredbo.

Vsi naštetni ukrepi v odredbi naj bi služili predvsem za preprečevanje širjenja stekline od živali na ljudi. Steklina je še vedno neozdravljiva bolezen, ki se konča s smrtjo. Z njo obolijo vse prosto živeče in domače živali, pa tudi človek. Bolezen pa se predvsem širi z ugrizom stekle živali, zato sta za človeka najbolj nevarna pes in mačka. Steklo žival ni težko prepoznati, saj so znaki obolenja dokaj vidni. Pes in mačka postaneta popadljiva, se močno slinita ter proti kraju obolenja ohromita. Predvsem mačka je nevarna, ker se proti kraju bolezni nekam zavleče in tam pogine, tako da lahko obolenje gre neopazno mimo nas. Vsak najmanjši ugriz stekle mačke ali psa pa je lahko usoden.

Pri lisici in jazbecu pa se obolenje prepozna predvsem po tem, da se ne bojita človeka ali pa ga celo napadeta.

Če nas je ugniznila stekla žival, se je treba nemudoma javiti zdravstveni službi, da izvrši zaščitno cepljenje. Cepljenje je učinkovito le prvih 14 dni po ugrizu. Kakršen koli sum na steklino pri živalih pa je treba takoj prijaviti veterinarski službi.

Ponovno opozarjamo občane, da dosledno izvajajo ukrepe, navedene v odredbi, saj se bomo le tako obvarovali pred to nevarno boleznijo.

mag. Jernej Peterlin

Izvršni svet skupščine občine Šmarje pri Jelšah je na osnovi 38. člena zakona o varstvu živali pred kužnimi boleznimi (Uradni list SRS, št. 18/77 in 2/78) na seji dne 13. 11. 1980 sprejel

ODREDBO

o ukrepih za preprečevanje, zatiranje in izkoreninjenje stekline

1. člen

Zaradi pojava stekline se za območje občine Šmarje pri Jelšah odredijo naslednji ukrepi:

- na vsem območju se odredja kontumac psov in mačk,
- v času kontumaca morajo biti psi privezani ali zaprti, kadar pa so zunaj bivališča, morajo biti na vrvcu in z nagobčnikom; mačke morajo biti v času kontumaca zaprte,
- pse je dovoljeno uporabljati za lov, če so bili dvakrat na leto zaščitno cepljeni proti steklini, če imajo pasjo znamko in če so imuni proti steklini.

2. člen

Lovske družine so dolžne pokončavati zveri, neregistrirane in necepljene pse, klateške pse, pse brz znamkice in mačke, ki niso zaprte.

Pokončane pse in mačke morajo lovci dati v neprepustne vreče in jih spraviti do prve hiše, ki je dostopna za vozila veterinarsko-higienske službe. O tem morajo takoj obvestiti Veterinarski zavod Šmarje pri Jelšah.

Trupla pokončanih zveri morajo člani lovskih organizacij takoj dati v neprepustno vrečo in jo z označbo kraja in dneva odstrela, oziroma najdbe, takoj poslati Veterinarskemu zavodu Šmarje pri Jelšah. Veterinarski zavod Šmarje pri Jelšah poskrbi za laboratorijski pregled možganov takih živali, veterinarsko-higienska služba pa za neškodljivo odstranjevanje trupel.

3. člen

Prepovedano je odirati trupla psov, mačk, lisic in drugih dlakastih živali, kolikor niso izpolnjeni pogoji, ki jih določa 12. člen pravilnika o ukrepih za zatiranje in izkoreninjenje stekline pri živalih (Uradni list SFRJ, št. 34/80).

4. člen

Veterinarji, gozdarski delavci, gozdni nadzorniki, lovski čuvaji, preparatorji divjadi in druge osebe, ki pri svojem delu lahko pridejo v stik s kužnim materialom, ki vsebuje povzročitelja stekline, morajo biti zaščitno cepljeni proti steklini z Merieux cepivom.

5. člen

Veterinarsko higienska služba mora odvzeti in pokončati vse necepljene, neprivezane in klateške pse ter nezaprte mačke na stroške lastnikov, če se ti dajo ugotoviti.

6. člen

Kršitev določb te odredbe se kaznuje po zakonu o varstvu živali pred kužnimi boleznimi, ki ogrožajo vso državo (Uradni list SFRJ, št. 43/76) in zakona o varstvu prebivalstva pred nalezljivimi boleznimi, ki ogrožajo vso državo (Uradni list SFRJ, št. 58/78).

9. člen

Z dnem, ko začne veljati ta odredba, preneha veljati odredba o ukrepih za preprečevanje stekline v občini Šmarje pri Jelšah (Uradni list SRS, št. 16/80).

10. člen

Ta odredba začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu SRS.

Številka: 322-6/80-2

Šmarje pri Jelšah, dne 13. 11. 80

Predsednik IS: Franc Mlakar

Ohranimo zdravo okolje!

Tovariš Martin Tovornik, znan družbeni delavec iz Rogaške Slatine nam je posredoval sestavek dr. Jožeta Benigerja

POMEN ČEBELARSTVA V SPLOŠNEM LJUDSKEM ODPORU

O vrednosti medu kot kalorijsko visokovredni in vitaminsko bogati prehrani, poživilu in tudi zdravilu je bilo že veliko povedanega in napisanega. Glede na to, da je med zelo obstojen in ga imamo lahko več let shranjenega, pa se pri tem ne pokvari in ne izgubi svojih znanih lastnosti, je prav med posebno primeren sestavni del v sklopu ljudske prehrane zlasti v izrednih razmerah, kot je vojna.

Poznavanje pridobivanja čebeljih pridelkov in naravnega okolja pa nas naravnost silijo, da ne poskrbimo le za rezerve medu, ampak da s postavljanjem več manjših čebelnjakov zagotovimo na terenu pridobivanje in »živ magazin« medu in drugih čebeljih pridelkov tudi za primer splošnega ljudskega odpora.

Pogoji za manjša, a številnejša čebelarstva v odmaknjenih, zlasti hribovitih krajih, so vse ugodnejši, ker tam ne posega človek tako temeljito v naravo z raznimi agrotehničnimi sredstvi, kot na večjih ravninskih kompleksih. Pa tudi naravno okolje, ki je za čebele zelo pomembno, še ni tako onesnaženo, kot ob večjih naseljih in industrijskih centrih. Navzočnost večjega števila čebel je še posebno pomembna zaradi oprave cvetnih rastlin, predvsem sadja, kar je posebnega pomena za večji in boljši pridelek poljščin in sadja. Kaj lahko pomeni v izrednih razmerah sadje kot živilo, nam zelo poučno kaže primer iz naše narodnoosvobodilne borbe, ko so se naši borci v roški ofenzivi in po njej prehranjevali precej časa skoraj izključno s sadjem, ki so ga dobili v zapuščenih kočevskih vaseh. Tudi glede pomembnosti medu poznamo primere iz NOB, ko so v izredno težkih okoliščinah — ofenzivah — zlasti partizanske bolnišnice reševale probleme prehrane z medom, ki so ga dobile v čebeljnjakih na odročnih in od sovražnika menadzorovanih terenih. Poleg navedene hranilne vrednosti medu poznamo danes tudi vrednost drugih čebeljih pridelkov, ki imajo ravno v vojnem času zelo velik pomen. Naj navedem prav posebno vlogo propolisa, to je čebelne zadlavine. Ta smolasta tvarina ima zlasti to lastnost, da ubija bakterije oziroma preprečuje njihovo razmnoževanje. To pa je še prav posebno važno pri zdravljenju ran. Pomena voska v tehniki menda ni potrebno posebej poudarjati, kakor tudi ne potreb po vosku v vojski. Ze njegovega pomena za razsvetljavo ne smemo zanemarjati, pa čeprav je ta najmanjši. Tudi cvetni prah kot poživilo in pomožno zdravilo je tako pomemben čebeljni pridelek, da ga ob skrbnih pripravah za izredna stanja ne bi smeli zanemariti. Iz tega lahko sklepamo, da moramo vse te, ta-

ko koristne, pomembne in potrebne čebelje pridelke vključiti v rezerve za primer izrednega stanja. In če se nam ob vseh težavah, ki nastajajo pri organiziranju splošnega ljudskega odpora, ponuja najlažja in najboljša oblika »živnega in stalnega skladišča« v naseljenih čebeljnjakih, bomo verjetno toliko razumni, da jih bomo začeli postavljati prav tam, kjer nam bodo ob potrebah najbolj pri roki. Veliko je razlogov, ki nas silijo v razmišljanje in ugotovitve, da je treba v odročnih krajih postaviti čimvneč čebelnjakov, vendar je po mojem mnenju najtuhnejši prav v sklopu splošnega ljudskega odpora. V tem prispevku sem ta pomen prikazal le obrobno, je pa že v grobih obrisih vidna koristnost in nujnost razvijanja čebelarstva prav z gledišča splošnega ljudskega odpora.

Končno lahko ugotovimo, da bi se potrebne investicije lahko amortizirale že v mirnih časih, če bodo le pametno in strokovno uporabljene. Pomen čebelarstva je zelo velik še posebej danes, ko skušamo na vseh frontah prispevati čim več za boljši in večji pridelek hrane.

Prav pri tej nalogi in prizadevanju za razvoj kmetijstva ne smemo pozabiti vloge čebele, kot opravevalke in pridelovalke izredno koristnih živil in zdravilnih pridelkov.

Brez dragih in pogosto za človekovo zdravje zelo škodljivih agrotehničnih sredstev herbicidov, bomo s pomočjo koristnih čebelic dosegali večje pridelke in, kar je še bolj važno, pridobivali zares zdrava živila. Zato pri načrtovanju pospeševanja kmetijstva ne smejo manjkati načrti za razvoj čebelarstva, prav tako pa tudi ne pri organiziranju splošnega ljudskega odpora.

Tov. Tovornik dodaja še odlomek, ki ga je nekoč povedal pokojni tov. Albert Weilguny:

»Ali več, zakaj imam čebele tako rad?«

»Zato, ker so me rešile, da nisem umrl od lakote.«

Bil sem na fronti v Galiciji, dva dni je pokalo, tretji dan pa se je umirilo. Četrty dan smo spoznali, da smo ostali sami, ker so se ostali umaknili. Na bojišču nas je ostalo šest živih vojakov. Takoj smo se podali na pot na zahod. Proti poldne pa smo se lačni in žejni privlekli do roba gozda. Ze četrty dan nismo ničesar jedli. Pred seboj smo zagledali požgano vas, ki so jo zažgali ob umiku. V vasi nismo našli ničesar, le nekaj posekanih zloženih štorov iz katerih so izletavale čebele. Približali smo se jim, toda čebele so nas napadle. »Jih bomo pa podkadili«, je rekel tovariš, ki se je pohvalil, da zna ravnati s čebelami. Čebele so bile kljub dimu silno napadalne. Lakota pa je bila še hujša. Uspeli smo izrezati satje z zarodom in medom vred. Nekateri, ki niso ločili medu od zaroda so pojedli vse skupaj. Najedli smo se do sitega. Imeli smo tudi ranjenca, ki je imel gnojno rano. Namazali smo mu jo na debelo z medom. Čez tri dni je

bila rana popolnoma čista. Ko smo si opomogli, smo v dveh dneh dohiteli umikajočo vojsko. Povedali so nam, da so nas ime-

li za mrtve. Danes mihče ne pomisli kako so važne take skrite žive shrambe živil in zdravil.

Martin Tovornik

Šmarski problemi

KDAJ V ŠMARJU OBRAT (ZACASEN) DRUŽB. PREHR.

Dobre, stare šmarske gostilne ni več. Stavba je bila dotrajana in treba jo je bilo porušiti. Upravno središče občine je tako ostalo brez večjega gostinskega lokala, začasno, dokler ne bo zgrajen nov trgovsko-gostinski objekt. Začasno, tako vsaj pravijo, pa so ostali tudi mnogi delavci brez tople malice, ki jim jo je doslej nudila gostilna »Hram«.

Zvedeli smo, da je bil ta problem prisoten že pred pričetkom rušenja in da je bilo izdelanih več predlogov za rešitev vprašanja družbene prehrane. Kmetijski kombinat Šmarje in Trgovinska delovna organizacija »Jelša«, da bosta hitro usposobila prostor, v katerem namerava

imeti KK lasten obrat družbene prehrane. Le-ta pa naj ne bi služil samo delavcem zaposlenim v kraju za topli obrok, ampak tudi ostalim občanom, ki prihajajo v Šmarje.

Odločitev, ki je rezultat dogovarjanj vseh odgovornih, je dobrodošla in razveseljiva. Določen je tudi rok, do katerega mora biti ta prostor pripravljen za začetek obratovanja: konec oktobra ali najkasneje do 15. novembra 1980?!

Kljub vsemu pa je prisotna misel, zakaj se za družbeno prehrano delavcev pristojni niso dogovorili že prej, o tem kako bodo rešili vprašanje tople malice za vse tiste, ki so bili prej abonirani v »Hramu«. So morda prepozno zvedeli, da bodo to gostilno rušili?

MK

Nostalgija! »Hram« je padel, živio »hram«! — Bil je sicer star in betežen, vendar z najboljšo kisljo juho na svetu (Foto Mestinsšek)

Za njim je ostalo nekaj kamnov, lačni občani in solzni »šahisti«. Pa jeza? Ne zavoljo podiranja, marveč zaradi obljube, ki pa nima hranilne vrednosti (Foto Mestinsšek)

Uredništvo bralcem!

Novoletne čestitke našim bralcem so izraz naše velike želje po trdnem sodelovanju in trajnem prijateljstvu. Upamo, da bo leto 1981 prineslo veliko uspehov vsem delovnim ljudem. Predvsem si želimo, da bi nam naši bralci čimveč pisali in se oglašali v našem glasilu. Vsem občanom pa posebej želimo še mnogo zdravja in osebne sreče!

Novo leto 1981 bo od nas zahtevalo veliko mero osebne zavzetosti pri lastnem in družbenem gospodarjenju. Mnogim rečem se bomo morali odpovedati, da bi utrdili naše gospodarstvo.

vo in se otresli nevšečnosti svetovne gospodarske in politične krize. Vsa naša prizadevanja morajo biti usmerjena v štednjo in gospodarno ravnanje. Dоследnost na tem področju mora biti tolikšna, da nas ne bo mogel presenetiti noben zunanji vpliv ali kriza.

Tudi letošnja akcija »Nič nas ne sme presenetiti 1981« poteka v znamenju takega ravnanja, da smo vsak čas pripravljeni upreti se negativnim zunanjim vplivom in stabilizirati naše gospodarstvo.

*****

Hudomušna kritika

IZ UREDNIKOVEGA KOŠA

Mi smo davi »muho« klali...

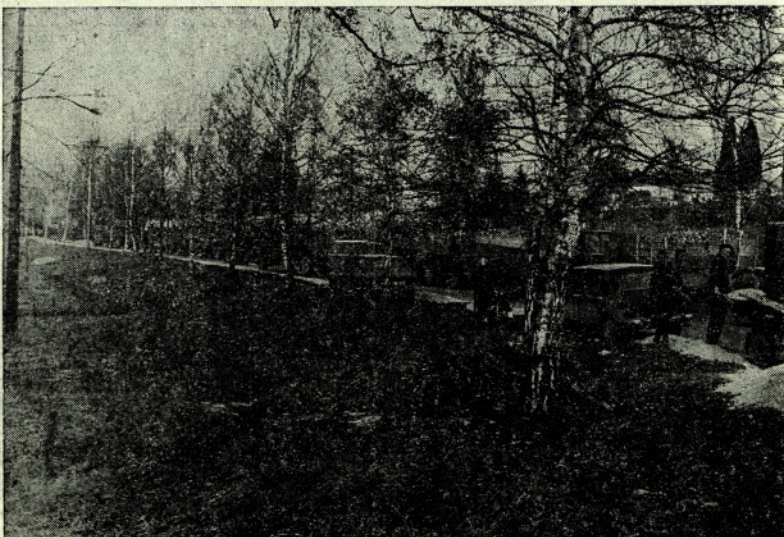
Bilo je sedem silnih mož... in verjeli ali ne, na vsakega je prišlo 70 kilogramov žive teže. Pa ne njihove, saj se že po mesarju vidi, da jih ima več kot 70, ne da bi pri tem računali na tistih nekaj krepkih požirkov kačje sline.

Takole so se spravili na naše »gospodarstvo«, ob tem pa jih

vrle občanke molče opazujejo in čakajo, kje bi pristavile svoj »piskerček«.

Tam pod kozolcem (toda vi ne vidite) je budno oko odgovornega za gospodarstvo, ki spremlja dogajanja in čaka na »jetra«. »Kaj je šele za kozolcem?« Davkarija? To ste se pa zmotili. Oni pridejo na gotovo.

Pravica ne sme biti brez jezi-ka...

Ali veste zakaj ima Pravica zavzane oči? Oglejte si fotografijo pa boste

takoj razumeli našo razlago. Traktorji so namreč vrsta zahtevanosti sadja na šmarski tehtni-

ci tik pred prodajo sadja Vitalu. Naj vas spomnimo, da ima Pravica z zavzanimi očmi v rokah tehtnico, in tu se prične podobnost: Tudi Vital ima zavzane oči in ne vidi, da nima tehtnice.

»Kaj pa tovarne tehtnice po

raznih krajih v občini?« boste rekli.

Umestno vprašanje. Tudi v tem primeru imajo nekateri zavzane oči pa stanja teh tehtnic ne vidijo. Le kdo so ti Pravičniki?

*****

Novoletne želje naših delovnih kolektivov:

Kmetijstvo Šmarje

ZDRAVILIŠČE
ROGAŠKA SLATINA

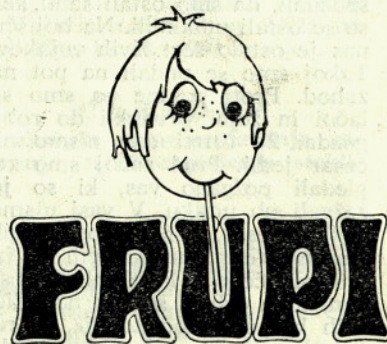

TDO Jelša
Šmarje

70 ljubljanska banka
Ekspozitura Šmarje

TOZD
Kozje

VITAL Mestinje Rogaška Slatina

Izletnik Celje

*****

BOHORJEV POROČEVALEC

Priloga glasila »Bohor žari«

št. 2 maj 1981

Resolucija o družbenoekonomski politiki in razvoju občine Šmarje pri Jelšah v letu 1981

UVOD

Temeljni nosilci planiranja, delovni ljudje in občani se s to resolucijo dogovorimo o ukrepih in aktivnostih, ki so potrebne za usklajen družbenoekonomski razvoj v občini Šmarje pri Jelšah v letu 1981.

V skladu z usmeritvami Dogovora o temeljih plana občine Šmarje pri Jelšah za obdobje 1981-1985 bomo v letu 1981 vse aktivnosti usmerili v izvajanje politike ekonomske stabilizacije ter razvijanje in krepitev samoupravnih družbenoekonomskih odnosov. Dosežena stopnja gospodarskega in socialnega razvoja naše občine narekuje, da bomo morali doseči viden napredek predvsem na področju:

- uveljavljanja kvalitetnih dejavnikov razvoja,
- združevanja dela in sredstev po samoupravnih osnovah,
- izboljšanja kadrovske strukture zaposlenih.

Večjo pozornost bo potrebno posvetiti realizaciji nalog na področju investicijske dejavnosti v smislu racionalnih vlaganj in skladnejšega regionalnega razvoja znotraj občine.

I. TEMELJNI CILJI IN NALOGE RAZVOJA V LETU 1981

Zaostreni pogoji gospodarjenja terjajo, da bomo vse sile usmerili v intenzivnejši razvoj, na racionalnejše gospodarjenje ter varčevanje na vseh področjih porabe, največji poudarek pa bo treba posvetiti zvišanju produktivnosti dela. Tudi v letu 1981 bo potrebno vse napore vložiti v stabilizacijo gospodarstva, in sicer predvsem v povečanje izvoza ob zmanjševanju uvoza in povečanju dohodka na delavca.

Ključne naloge v letu 1981 torej so:

- dosledno upoštevanje stabilizacijskih ukrepov

in materialnega razvoja,

- povečevanje izvoza blaga in storitev kot osnovni cilj rasti v letu 1981,
- izkoriščanje naravnih možnosti,
- naraščanja dohodka na podlagi povečanja učinkovitosti gospodarjenja ter varčevanja na vseh ravneh,
- večje in bolj racionalno koriščenje domačih virov energije ter nadomeščanje uvoza surovin, reprodukcijskega materiala in opreme,
- samoupravno povezovanje med TOZD,
- pospeševanje kmetijske proizvodnje zaradi izboljšanja oskrbe prebivalstva,
- krepitev deleža sredstev za razširitev materialne osnove združenega dela,
- razvijanje in krepitev stimulativnih elementov pri delitvi osebnih dohodkov,
- zagotavljanje socialne in materialne varnosti delavcev in občanov,
- preverjanje vseh investicij v teku in namernih investicij na podlagi kriterijev investiranja, sprejetih v Dogovoru o temeljih družbenega plana SR Slovenije, ter usklajevanje investicijske aktivnosti z dejanskimi materialnimi možnostmi,
- oblikovanje skladnejših razmerij v blagovnodenarnih odnosih s povečanjem ponudbe in skladnejšim povpraševanjem, tako da bi dosegli počasnejšo rast cen kot v letu 1980,
- dograjevanje sistema informiranja,
- nadaljevanje prizadevanj za izgradnjo dislociranih obratov v krajih, kjer se ugotavljajo potrebe po dodatnem zaposlovanju.

II. MATERIALNI OKVIRI RAZVOJA V LETU 1981

Pri načrtovanju materialnih možnosti razvoja v letu 1981 moramo upoštevati zaostrene gospodarske razmere v letu 1980, ki se bodo nadaljeva-

le tudi v letu 1981. Rast industrijske proizvodnje bo še vedno upočasnjena, na kar bo vplivala tudi recesija v svetu ter problemi pri oskrbi z nafito in težave v oskrbi z reprodukcijskim materialom in surovinami. Ob upoštevanju strožjih kriterijev investiranja in zavriganju investicijskih vlaganj bodo morale TOZD v znatno večji meri uveljavljati kvalitativne dejavnike razvoja, da bi dosegli naslednje razvojne okvire:

	občina ind. 81/80	republika ind. 81/80
1. Družbeni proizvod skupaj		
— realno	3,2	2,5
— nominalno	23,4	22,5
2. Družbeni proizvod		
— družb. sektor — realno	3,5	—
— nominalno	23,8	
3. Družbeni proizvod		
— zasebni sektor — realno	2,0	—
— nominalno	22,0	
4. Zaposleni skupaj	1,9	1,2
— gospodarstvo	2,0	
— negospodarstvo	1,4	
5. Produktivnost dela - skupaj	1,3	
— družbeni sektor	1,5	
6. Delež produktivnosti v DP — skupaj	38	
— družbeni sektor	42	50
7. Rast osebnih dohodkov		
— realno	1,1	—
— nominalno	22,7	
8. Rast izvoza — v %	15,0	8
9. Rast uvoza	6,0	3
10. Gospodarske investicije		
— delež v DP — skupaj	26,5	

Osnovna težnja v letu 1981 bo na eni strani povečevanje produktivnosti dela in izvoza ter zmanjševanja investicijske aktivnosti na drugi strani. V okviru republike se bodo investicije realno znižale v primerjavi z letom 1980 za 3 %, investicije v stanovanjsko izgradnjo bodo ostale na isti ravni, obseg negospodarskih investicij pa bo za 30 % manjši kot leta 1980.

Glede na to, da v letu 1980 v naši občini skoraj ni bilo vlaganj na področju gospodarstva, načrtujemo v letu 1981 kljub usmeritvam investicijske politike v republiko, da bo znašal delež gospodarskih investicij v DP več kot v poprečju republike.

Ob izpolnjenih investicijskih kriterijih bo mogoče nameniti nekaj več kot 26 % DP občine za gospodarske investicije, in sicer na osnovi akumulacije leta 1979 in 1980.

Načrtovana rast zaposlenih bo zaradi nizke investicijske aktivnosti v letih 1979 in 1980 največ 1,9 %, in sicer v gospodarstvu 2 %, v negospodarstvu pa 1,4 %.

Gospodarske razmere terjajo skrajno racionalno dodatno zaposlovanje, ki mora biti usmerjeno

zlasti v zaposlovanje strokovnih kadrov. Omejiti je potrebno zaposlovanje na administrativnih in režijskih delovnih mestih. Na področju družbenih dejavnosti bo moč povečati zaposlitev le v primeru statusnih sprememb in nujnih zaposlitev za opravljanje novih del in nalog, skladno s stabilizacijskimi načrti in v soglasju z Izvršnim svetom.

Osnova za odločanje in bilanciranje na področju zaposlovanja je zaposlitvena bilanca, ki jo morajo TOZD in DSSS uskladiti s skupnostjo za zaposlovanje. Tako usklajena zaposlitvena bilanca je spremljajoči dokument občinske resolucije za leto 1981.

III. NALOGE NA PODROČJU RAZPOREJANJA DOHODKA

Pri dogovarjanju in sporazumevanju o razporejanju dohodka v letu 1981 je potrebno zagotoviti, da bo rast sredstev za osebne dohodke, skupno in splošno porabo v TOZD počasnejša od rasti dohodka. Sredstva za OD v materialni proizvodnji morajo v globalu naraščati 5 % počasneje od rasti dohodka. Osebnih dohodki v neproizvodnih dejavnostih bodo rasli v skladu z opravljenim delom, vendar največ od rasti osebnih dohodkov na zaposlenega v materialni proizvodnji.

Realna raven in rast OD bo pogojena z doseženo ravni in rastjo produktivnosti dela. Rast OD v posamezni TOZD bo tako odvisna od prispevka delavcev k povečanju produktivnosti dela, povečanju izvoza, racionalnejšega gospodarjenja, upravljanja sredstev, delovnega časa ter pogojev za pridobivanje dohodka.

Potrebno bo uveljaviti delitev OD po delu in rezultatih dela ter ustrezneje vrednotiti proizvodno in kreativno delo, ki se opravlja pod težkimi pogoji. Tako se bo, odvisno od delovnega prispevka posameznega delavca, povečala diferencialnost med OD.

Sredstva za zadovoljevanje skupnih potreb, ki se oblikujejo s svobodno menjavo dela (razen sredstev skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja) bodo rasla za 10 % počasneje od rasti dohodka. V skladu s to zahtevo bodo v januarju spremenjene prispevne stopnje, ki bodo zagotovile gibanje priliva sredstev v predvidenih okvirih. Nekoliko hitreje bodo naraščala sredstva za usmerjeno izobraževanje in raziskovalno dejavnost, vendar največ od rasti dohodka.

Sredstva, ki jih delovni ljudje in občani združujejo na osnovi davkov in prispevkov za zadovoljevanje splošnih potreb v republiki in občinah, bodo rasla za 30 % počasneje od rasti dohodka.

OD delavcev, zaposlenih na področju negospodarstva, bodo rasli v skladu z določili Dogovora o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v letu 1981.

IV. NALOGE NA PODROČJU MEDNARODNE MENJAVE

Na področju mednarodne menjave načrtujemo, da bo v letu 1981 znašal izvoz 15.134 tisoč \$ ali za 15 % več kot leta 1980. Uvoz pa bo lahko le za 6 % večji kot v letu 1980. Posamezni nosilci izvoza načrtujejo naslednjo realizacijo v \$:

	izvoz \$	indeks 81/80
Steklarna BK Rog. Slatina	8.256.000	118
Zdravilišče Rog. Slatina	3.730.000	122
Bohor Mestinje	2.086.080	107
KORS Rog. Slatina	1.062.271	116
SKUPAJ	15.134.351	115

Večjo usmerjenost v izvoz in s tem doseganje višje stopnje rasti izvoza od rasti družbenega proizvoda bomo dosegli z naslednjimi ukrepi tekoče ekonomske politike:

- s progresivno lestvico oprostitve davka na dohodek,
- z višjo rastjo osebnih dohodkov — organizacije združenega dela, ki dosegajo večji delež izvoza v celotnem prihodku in organizacije združenega dela, ki močneje povečujejo delež izvoza v celotnem prihodku, bodo pri razporejanju dohodka lahko relativno hitreje povečevale osebne dohodke kot druge organizacije združenega dela;
- z ukrepi bančne politike:
  - a) temeljne banke bodo zagotavljale zadostna sredstva za vse oblike izvoznega kreditiranja. Nudile bodo nižje obrestne mere in ugodnejše roke odplačil. Kreditirale bodo tudi del prihodka, ki ga predstavljajo izvozna povračila do njihovega izplačila;
  - b) priusmerjanju razpoložljivih sredstev bodo banke prvenstveno zagotavljale kreditiranje izvozno usmerjene proizvodnje;
  - c) banke bodo zagotavljale sredstva za kreditiranje izvoza opreme;
- z olajšavami pri prispevkih za skupno in splošno porabo, in sicer:
  - a) pri združevanju sredstev za hitrejši razvoj gospodarsko manj razvitih republik in SAP Kosovo, ki se bodo zbirala v skladu federacije, bodo uveljavljene posebne olajšave za izvoznike;
  - b) organizacije združenega dela, ki dosegajo večji delež izvoza v celotnem prihodku, in organizacije združenega dela, ki močneje povečujejo delež izvoza v celotnem prihodku, bodo na podlagi sporazumov v samoupravnih interesnih skupnostih materialne proizvodnje združevale relativno manjša sredstva za razširjeno reprodukcijo v teh dejavnostih kot druge temeljne organizacije združenega dela.

V. POLITIKA CEN

Ustanovila se bo občinska skupnost za cene, ki bo imela osnovno nalogo, da se v občini izvaja politika cen na podlagi novega zakona o cenah, izhodišč republiške resolucije ter družbenega dogovora o politiki cen.

VI. NALOGE NA PODROČJU GOSPODARSTVA

Temeljna naloga gospodarstva v prihodnjem letu bo dosledno upoštevanje stabilizacijskih razmer. Tako bo potrebno skrbeti za izboljšanje strukture zaposlovanja in omejiti zaposlovanje nekvalificirane delovne sile ter delovne sile v delovno neintenzivnih dejavnostih. Vsa prizadevanja bodo usmerjena v povečanje izvoza. Predvsem bo potrebno boljše izkoriščati naravne prednosti, ki jih ima naše področje. Te se kažejo predvsem v — kmetijstvu in

— zdraviliškem turizmu.

Nadalje bo potrebno uresničiti načelo uveljavljanja kvalitetnih dejavnikov razvoja predvsem v smeri doseganja boljših rezultatov poslovanja ob zniževanju stroškov na eni in povečevanju deleža sredstev za reprodukcijo na drugi strani.

Temeljne organizacije bodo morale pokazati več iniciativnosti pri vzpostavljanju oblik poslovanja z združenim delom v razvitejših družbenopolitičnih skupnostih in si prizadevati za nadaljnjo razvijanje sovlagateljskih odnosov. Nosilci razvoja v občini pa prevzamejo del odgovornosti za skladnejši razvoj manj razvitih krajevnih skupnosti znotraj občine.

Industrija

Na področju industrije so v letu 1981 planirane naslednje investicije:

- Steklarna BK, TOZD Dekor bo v letu 1981 pridobil novo kislinisko polimico s predračunsko vrednostjo 70.780 tisoč din,
- Vital Mestinje predvideva razširitev kapacitet za predelavo sadja in koncentrac. sadnih sokov s pred. vrednostjo 72 mio din,
- Bohor Mestinje bo zgradil vezno halo in sušilnico — I. etapo, s predračunsko vrednostjo 80.000 tisoč din,
- Toper Šmarje bo zgradil proizvodne prostore s predračunsko vrednostjo 62.400 tisoč din,
- Celjske mlekarne bodo v Šmarju modernizirale in razširile obrat sirarne na osnovi sklenjenega dogovora o združevanju sredstev zainteresiranih gospodarskih organizacij.

Kmetijstvo

Nosilec in organizator na področju kmetijske proizvodnje je K.K. Šmarje, ki bo pospeševal kmetijsko proizvodnjo predvsem v smeri povečanja proizvodnih količin mesa, mleka ter drugih kmetijskih proizvodov. V letu 1981 bo v ta namen

pridobival nova obdelovalna zemljišča, in sicer z nakupom zemljišč (20 ha) in melioracijami v družbenem sektorju. KK bo skupaj z Zemljiško skupnostjo in službami SOB skrbel za izvajanje take zemljiške politike, da se bodo varovale kmetijske površine.

Za razširitev lastne proizvodnje bo večjega pomena investicija v farmo kokoši (predračunska vrednost 69 mio din) in ribogojnico v Bistrici ob Sotli (predračunska vrednost 10.000 tisoč din).

Da bi povečal zmogljivosti pri proizvodnji hrane, bo KK investiral še v:

- priprave na valilnico
- obnovo sadovnjaka Jelšingrad - 11.000 tisoč din.

Nadaljevala se bodo vlaganja v preusmeritev kmetij in obnovo sadovnjakov, tako v družbenem kot tudi v privatnem sektorju. Preusmeritev kmetij v zasebnem sektorju bo potekala v smeri povečevanja proizvodnje goveda, bekonov, pujskov piščancev, mlečne proizvodnje in kmečkoga turizma. Preuredili in obnovili bodo nasade vinogradov, sadovnjakov in ribeza, skupaj na približno 58 ha. Tudi v tem letu se bo nadaljevala obnova po potresu poškodovanih stavb v družbeni lasti, katere vrednost bo znašala 16.000 tisoč din. Da bi pridobili čim več obdelovalne zemlje in zagotovili večje hektarske donose, se bodo izvajale melioracije v vrednosti 24.000 tisoč din.

Nosilci razvoja na področju kmetijstva si bodo prizadevali za poglobljanje kooperantskih odnosov, za proizvodnjo za znanega kupca in poglobljanje dohodkovnih odnosov.

Gradbeništvo

Tudi v tem letu bi bilo na področju gradbeništva potrebno posvetiti večjo pozornost racionalizaciji in boljši izkoriščenosti kapacitet.

Potrebno bo poiskati možnosti za združevanje sedaj razdrobljenih zmogljivosti. V ta namen morajo TOZD na področju gradbeništva pripraviti samoupravni sporazum o razvoju gradbene dejavnosti.

Trgovina

Na področju trgovine bo Jelša nadaljevala z izgradnjo gostinsko-trgovskega objekta v Šmarju, katerega skupna vrednost znaša 135.048 tisoč din. V Bistrici ob Sotli pa bo pričela graditi market v vrednosti 34.688 tisoč din.

Osnovna naloga na področju trgovine je posvetiti vso pozornost boljši preskrbi občanov. Tako bo potrebno v že obstoječih trgovskih lokalitah izboljšati ponudbo blaga vseh vrst, posebno še tistih, pri katerih je bila sedaj nekoliko slabša oskrba (mleko, kruh, meso in drugo).

Trgovine naj bi bile s temi artikli v potrebnem obsegu založene tudi v popoldanskem času. Potrebno bo tudi prilagoditi odpiralni čas potrebam potrošnikov. Ti se bodo, organizirani v svetih in konferencah potrošnikov, v večji meri kot

do sedaj vključili v razvojna prizadevanja trgovine.

Preskrba

V skladu z dogovorom o temeljih plana je potrebno, da čimprej zaživi SIS za pospeševanje proizvodnje hrane in preskrbo prebivalstva. Ta bo deloval tudi v smeri boljšega povezovanja med proizvodnimi in trgovskimi organizacijami in tako pripomogel h kvalitetnejši in bolj redni preskrbi z nekaterimi živilskimi proizvodi. To bomo dosegli tudi z oblikovanjem stalnih blagovnih in tržnih rezerv. V sklopu formiranja teh rezerv se bo v letu 1981 zgradila II. faza silosov za moko in skladiščne kapacitete za druge živilske proizvode.

Obrt

Osnovna naloga bo v pospeševanju deficitarnih obrtnih dejavnosti, ki ga bomo lahko dosegli z ustrezno davčno politiko in kreditiranjem. Pomembnejšo vlogo bo moralo odigrati tudi obrtno združenje in podpisniki družbenega dogovora o razvoju malega gospodarstva. Na področju obrti v družbenem sektorju se v letu 1981 ne predvideva razširitve kapacitet.

Sestavni del razvoja malega gospodarstva bo razvijanje kooperacijskih odnosov proizvodne obrti z združenim delom, sovlaganje zdomcev v obrtne kapacitete in ustanavljanje pogodbenih organizacij združenega dela.

Zdraviliški turizem

Zdraviliški turizem je ena izmed dejavnosti, ki ima v naši občini največje možnosti razvoja.

Zato bo potrebno povečevati kapacitete in izboljševati ponudbo ter tako izboljšati in utrditi mesto turizma v gospodarstvu občine. Posebno pozornost bo v bodoče potrebno posvetiti tudi razvoju kmečkoga turizma.

Zdravilišče Rogaška Slatina bo nadaljevalo z izgradnjo hotelskega kompleksa Sava s 300 ležišči (predračunska vrednost 745 mio din), prav tako bo v tem letu Zdravilišče uredilo sobe s sanitarijami v dveh hotelih.

TIG Atomske toplice saniral in moderniziral kopališče v Atomskih toplicah (predračunska vrednost 12.000 tisoč din).

VII. VLAGANJA V INFRASTRUKTURO

1. Stanovanjska izgradnja

Osnovne naloge stanovanjskega gospodarstva v letu 1981 bodo naslednje:

— končanih bo 78 družbenih stanovanj, in sicer v Kozjem 13, v Rogaški Slatini 40 in v Šmarju 25,

— pogoj za pridobitev družbenih stanovanj, za nakup etažnih stanovanj ter za gradnjo sta-

novanjskih hiš je lastna udeležba, ki jo določa samoupravni sporazum o temeljnih plana samoupravne stanovanjske skupnosti za obdobje 1981-1985,

- v letu 1981 se bodo povečale stanarine in najemnine za 31,79 %,
- sprejet bo samoupravni sporazum o dograditvi kotlovnice in toplovodnega omrežja po zazidalnem načrtu Ratanska vas — Sever I in Sever II Rogaška Slatina,
- SZDL, KS in Samoupravna stanovanjska skupnost bodo skrbele za hitrejši razvoj kvalitetne samouprave in svetov stanovalcev v KS,
- TOZD in delovne skupnosti bodo mesečno akontirale sredstva v višini 1,295 % BOD iz dohodka za namene solidarnosti v okviru občine in republike ter za vzajemnost v okviru občine in republike v višini 1 % BOD iz čistega dohodka. Poleg tega bodo TOZD in delovne skupnosti mesečno akontirale sredstva iz čistega dohodka v sklad skupne porabe namenško za gradnjo stanovanj. V ta namen bodo v svojih samoupravnih splošnih aktih o razporejanju čistega dohodka uredile namensko izločanje sredstev v skladu s 53. členom Zakona o ugotavljanju in razporejanju celotnega prihodka in dohodka,
- stanovanjska izgradnja se bo kreditirala iz sredstev za vzajemnost v okviru občine.

2. PTT dejavnost

Na področju PTT dejavnosti se bo v letu 1981 pričela izgradnja PTT objekta v Rogaški Slatini in v Šmarju pri Jelšah. Pričela se bo izgradnja krajevnih telefonskih omrežij, in sicer v okviru naslednjih central:

- Podplat: v krajih Kostričnica, Sladka gora, Kristan vrh, Mestinje;
- Podčetrtek: v krajih Podčetrtek, Virštanj, Sodna vas, Polje ob Sotli, Bistrica ob Sotli,
- Rogatec: v krajih Rogatec, Dobovec, Donačka gora,
- Šmarje: v Šmarju,
- Rog. Slatina: v krajih Tržišče in Stojno selo,
- Kozje: v Kozjem.

Celotna vrednost izgradnje telefonskih omrežij znaša 26.700 tisoč din.

Rogaška Slatina bo v tem letu pridobila 2, Podčetrtek, Rogatec, Šmarje in Kozje pa po eno medkrajevno telefonsko govorilnico.

PTT načrtuje povečanje kapacitet avtomatskih telefonskih central v krajih:

- Podčetrtek (60 novih priključkov)
- Podplat (60 novih priključkov)
- Rogatec (60 novih priključkov)

3. Elektro gospodarstvo

Na področju elektrogospodarstva bosta DES Celje in Krško zagotovila izboljšanje napetostnih razmer več kot 500 uporabnikom.

V letu 1981 se načrtuje 15 objektov, in sicer na področju izgradnje daljnovodov in transformatorjev, postavitve trafo postaj ter nizkonapetostnega omrežja v krajih Polžanska vas, Bučka gorca, Vinski vrh, Polana, Žibernik, Kunšperk, Ješovec in Šmarje. Nadaljevala se bo elektrifikacija neelektrificiranih gospodinjstev. Skupna vrednost vseh del na področju elektro oskrbe znaša 10.250 tisoč din.

Pričela se bo gradnja razdelilne transformatorske postaje v Rogaški Slatini v vrednosti 100.000 tisoč din.

4. Vodno gospodarstvo

V letu 1981 se bodo izvajale naslednje naloge:

- redna vzdrževalna dela na vodotokih, s posebnim poudarkom na odpravljanju poškodb, ki so jih povzročile visoke vode oktobra 1980,
- zaključek že pričete etape na relaciji Sotle v Rogatcu,
- večja vzdrževalna dela na Dragonji pri Osnovni šoli v Rogatcu,
- zaključna dela na akumulaciji Vonarje (postavitev električnih vodov, čuvajnica, sanacija plazov, most čez Sotlo, odškodnine),
- priprava vse potrebne tehnične in upravne dokumentacije za čistilne naprave v Rogaški Slatini, po možnosti tudi pričetek del v letu 1981,
- nadaljevanje načrtovanja melioracijskega sistema Mestinjščica (Pristovsko polje),
- večja ureditvena dela na Golobinščici v okviru melioracije Imenskega polja,
- nadaljnje načrtovanje izgradnje hidrosistema Sotelsko jezero (oskrba Obsotelja in Hrvaškega Zagorja z vodo).

5. Komunalna izgradnja

Na področju izgradnje cest bo SCKIS rekonstruiral 10 — 15 km lokalnih cest, med temi tudi cesto prve kategorije Sodna vas — Slivnica. V Rogaški Slatini pa se bo nadaljevala izgradnja obvoznice.

Za ureditev obstoječih in novih vodnih sistemov bo SCKIS prispeval 15 mio din, za ureditev stavbnih zemljišč za individualno, družbeno in poslovno gradnjo pa 15 mio din. Prav tako bo prispeval 2 mio din za pomoč pri elektrifikaciji neelektrificiranih gospodinjstev in za izgradnjo telefonskega omrežja v vsakem večjem zaselku.

6. Varstvo okolja in urejanje prostora

Na področju urejanja prostora se bomo zavzeli za:

- zavarovanje območij, ki imajo poseben kulturni, znanstveni, ekološki rekreacijski ali krajinsko-estetski namen,
- sprejetje ukrepov in vzpostavitev organizacije za gospodarjenje z zavarovanimi območji, s katerimi se bo omejil ali onemogočil razvoj

dejavnosti in panog, ki vplivajo na spreminjanje naravnih in kulturnih značilnosti,

- sprejem prostorskega plana do leta 2000,
- zavarovanje naravnih in kulturnih značilnosti območja spominskega parka Trebče na osnovi programa o varovanju in razvoju tega prostora,
- odlok o zavarovanju območja jezera Vonarje. Na področju varstva okolja bomo zaščitili vodne vire v občini.

VIII. DRUŽBENE DEJAVNOSTI

V letu 1981 bodo sredstva za zadovoljevanje skupnih potreb, razen sredstev skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja, rasla za 10 % počasneje od rasti dohodka. Za raziskovalne skupnosti in usmerjeno izobraževanje bodo sredstva rasla nekoliko hitreje, vendar največ do rasti dohodka. Samoupravne interesne skupnosti s področja družbenih dejavnosti bodo pri načrtovanju svojih programov upoštevale omejene materialne možnosti in ne bodo širile svojih programov. Investicijsko dejavnost bodo izvajali skrajno racionalno in selektivno.

Izvajalcem nalog na področju družbenih dejavnosti se bodo zagotavljala sredstva na podlagi sporazumov o svobodni menjavi dela.

1. Vzgoja in izobraževanje

Na področju vzgoje in izobraževanja si bomo v letu 1981 prizadevali za čim kvalitetnejše izvajanje pedagoškega procesa. Program osnovnega izobraževanja se bo izvajal v

165 oddelkih, od tega:

v 129 oddelkih osnovne šole,

v 21 oddelkih COŠ,

v 15 oddelkih organizacij za usposabljanje.

Razen šoloobveznih učencev bo v tem letu vključeno v osnovno šolo za odrasle 120 slušateljev v 7 oddelkih.

V letu 1981 se bo nadaljevalo delo na področju organizacije dela Republiškega eksperimentalnega centra OŠ Podčetrtek in OŠ Marije Broz Bistrica ob Sotli.

Na področju investicij bo najpomembnejša naloga nadaljevanje izgradnje OŠ v Rogaški Slatini.

Vrednost vseh programov na področju vzgoje in izobraževanja v letu 1981 znaša 125.118.366 din.

V skladu s planiranimi potrebami bomo zagotavljali pogoje za nadaljnji razvoj usmerjenega izobraževanja v občini.

2. Otroško varstvo

Program nalog skupnosti otroškega varstva se bo v letu 1981 povečal za storitve, ki se prenašajo iz zdravstvene skupnosti, skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja in občinske iz-

obraževalne skupnosti. Naloge na področju otroškega varstva so naslednje:

- program vzgoje in varstva, v okviru katerega se bo izvajala redna dejavnost vzgoje in varstva (446 otrok), 80-urni program male šole (100 otrok) in celoletna mala šola (264 otrok),
- program denarnih pomoči, ki bo v letu 1981 ostal na enakem nivoju kot leta 1980,
- program skupnih nalog bo obsegal združevanje sredstev za nadomestilo porodniškega varstva delavke in združene kmetice v trajanju 246 dni, paket za opremo novorojenca, pospeševanje razvoja otroškega varstva in skupne naloge,
- dodatni program obsega program letovanja predšolskih otrok, novoletno obdaritev, anuitete za kredite, akcijo »VAŠ MALČEK« ...

V letu 1981 se bo zbiral prvi del sredstev za razširitev vrtca v Šmarju.

Za izvedbo načrtovanih nalog v letu 1981 bomo v občini združili 40.272 din, iz solidarnosti pa bomo prejeli 10.389 din.

Občinska skupnost otroškega varstva bo skupaj z drugimi SIS proučila možnost racionalnega koriščenja prostorskih zmogljivosti v novozgrajenih vrtcih.

3. Socialno skrbstvo

Na področju socialnega skrbstva se bodo v letu 1981 izvajale naslednje naloge:

- zagotavljanje sredstev za stalne družbene denarne pomoči kot edini vir preživljanja v višini 2.900 din mesečno,
- zagotavljanje sredstev za stalne družbene denarne pomoči kot dopolnilni vir preživljanja v višini 1.450 din mesečno,
- predzakonsko svetovanje in svetovanje pri urejanju odnosov v družini in širšem okolju,
- plačilo rejnine,
- oskrba in varstvo v tujih družinah, socialnih zavodih in v organizacijah za usposabljanje,
- oblike razvijanja sosedске in druge pomoči.

Za izvršitev nalog, ki se bodo realizirale v letu 1981, bo zagotovljenih 23.161.000 din.

V letu 1981 bodo občinska izobraževalna skupnost, občinska skupnost otroškega varstva, občinska skupnost socialnega skrbstva in zdravstvena skupnost združile del sredstev za izgradnjo pionirskega letovišča v Biogradu.

4. Socialno varstvo

Samoupravne interesne skupnosti, združene v skupnost socialnega varstva, bodo delovale v smeri poenotenja socialnih kriterijev za ugotavljanje socialnega položaja delovnih ljudi in občanov na vseh področjih socialnega varstva z hkratno pripravo in izvedbo socialnih programov.

5. Zdravstveno varstvo

V nadaljnjem razvoju bo razvoj zdravstvenega varstva usmerjen zlasti k:

- hitrejšemu razvoju zdravstvene dejavnosti, njeni kadrovske okrepitvi ter boljši opremljenosti in usposobljenosti,
- zagotavljanju take organiziranosti zdravstvene službe, ki bo temeljila in izhajala izključno iz materialnih možnosti interesne skupnosti oz. združenega dela in ki bo v skladu z razvojnimi opredelitvami,
- zdravstvenemu varstvu aktivnega prebivalstva, s poudarkom na preventivni dejavnosti in zmanjševanju odsotnosti z dela,
- večanju obsega in kvalitete dela na področju medicine dela, splošne medicine in mladinskega zobozdravstva,
- nadaljnji krepitvi zdravstvenega varstva borcev NOV z uveljavljanjem ambulant za borce,
- uveljavljanju in širjenju zdravljenja obolelih na domu, z zagotavljanjem strokovne in domače nege na domu,
- postopnemu povečanju opravljanja specialističnih ambulantnih storitev v okviru osnovne zdravstvene dejavnosti,
- usposabljanju zdravstvene organizacije za delo v izrednih razmerah,
- zagotavljanju take kadrovske zasedbe, ki bo omogočala na vseh območjih občine učinkovito zdravstveno varstvo in dežurno službo.

Na področju investicijske dejavnosti bomo v letu 1981 vlagali sredstva za izgradnjo Splošne bolnice Celje. V Bistrici ob Sotli se bodo začele priprave za gradnjo zdravstvenega doma.

6. Kulturna skupnost

Na področju kulturne dejavnosti si bomo prizadevali za vključitev čim širšega kroga ljudi k sodelovanju. Naloge v letu 1981 so naslednje:

- razširitev knjižničarske dejavnosti na širše območje občine,
- razširitev dejavnosti kulturnih društev,
- pospeševanje razvoja gledališke in glasbene dejavnosti (omogočanje gostovanj raznih gledaliških ansamblov),
- sofinanciranje spomeniško-varstvenih akcij (vzdrževanje spominskih objektov na Knežcu in v Trebčah), nadaljnja sanacija gradu v Olimju, cerkve Sv. Roka v Šmarju, cerkve Marije na Pesku v Podčetrtku ter Preskarjevega mlina.

Tudi v letu 1981 bomo sofinancirali likovno kolonijo »Titovi kraji — naši kraji«. Vrednost občinskega programa v letu 1981 znaša 4.964.000 din.

7. Telesno-kulturna skupnost

V okviru telesno-kulturne skupnosti bomo uresničevali naslednje naloge:

- razvoj množičnosti telesne kulture (v šolskih športnih društvih, športnem društvu TVD Partizan),
- razvoj tekmovalnega športa v kvalitetnejšem delu sekcij nogometa in košarke,
- sodelovanje pri izgradnji manjših igrišč, prvenstveno v kraju, kjer bo občinski praznik,
- razvijanje telesnokulturnih aktivnosti, ki so pomembne za SLO in DS.

Sredstva za izvedbo načrtovanih nalog v telesni kulturi bomo zbrali v občini v višini 2.657.000 din, del pa bomo združevali za programe skupnih nalog v Telesnokulturni skupnosti Slovenije v višini 699.000 din.

8. Skupnost za zaposlovanje

Skupnost za zaposlovanje bo v letu 1981, s celovitim pregledom prostih del in nalog v občini in medobčinskem prostoru, omogočila zaposlitev čim večjega števila iskalcev zaposlitev, v skladu s potrebami gospodarstva in negospodarstva. Število iskalcev zaposlitev se bo zaradi omejenih zaposlitvenih možnosti v letu 1981 povečalo (približno 270 primerov).

Skupnost za zaposlovanje bo v letu 1981 omogočila zaposlitev čim večjemu številu invalidov; delavcem, ki so na začasnem delu v tujini, bo ob vrnitvi nudila pravno in strokovno pomoč pri iskanju zaposlitve.

9. Raziskovalna skupnost

V letu 1981 se bodo zbirala sredstva za občinsko raziskovalno skupnost, ki bo izvajala naslednje dejavnosti:

- sofinanciranje raziskovalne dejavnosti na področju kmetijskega gospodarstva, steklarstva, zdraviliškega turizma, varstva okolja in prostorskega planiranja,
- spodbujanje inovacijske dejavnosti v občini v smislu stabilizacijskih prizadevanj,
- povezovanje strokovnih kadrovskih potencialov v občini ter njihovo usmerjanje k izvajanju nalog širšega družbenega pomena.

IX. SISTEM INFORMIRANJA

Glede na pomen, ki ga ima za razvoj samoupravnih odnosov razvoj informacijskega sistema, bomo v prvi polovici leta 1981 pripravili sporazum o razvoju, delovanju in financiranju sredstev informiranja na ravni občine (radio, Bohor žari, Novi tednik).

Glede na dane materialne in kadrovske pogoje bomo pristopili k postopnemu formiranju in-dok centra.

X. SAMOPRISPEVEK OBČANOV

Leto 1981 predstavlja zadnje obdobje samoprispevka, v katerem bomo združili po cenah 1980

skupaj 22.055 tisoč din sredstev, od tega za KS 12.130 tisoč din in za SIS 9.925 tisoč din.

Ta samoprispevek naj bi se konec leta 1981 podaljšal za nadaljnjih 5 let. Delitev samoprispjevka bo ostala enaka kot v tekočem obdobju, in sicer:

- 55 % zbranih sredstev za programe KS,
- 45 % za naloge na področju nerealiziranega programa investicij v šolstvu in otroškem varstvu.

Pri izdelavi programa delitve sredstev samoprispjevka je potrebno upoštevati tudi spominski park Trebče.

XI. DELOVANJE MLADINSKIH DELOVNIH BRIGAD

Tudi v letu 1981 bomo organizirali mladinske delovne brigade z namenom, da pripomoremo k skladnejšem razvoju vseh krajevskih skupnosti na našem območju. Delo mladinskih delovnih brigad bomo usmerjali na področje izgradnje telefonskega omrežja, elektrifikacije in izgradnje cest ter vodovodov. Posebno skrb pa naj bi mladinske delovne brigade posvetile tudi pomoči ostarelim občanom.

XII. NALOGE SPLOŠNE LJUDSKE OBRAMBE IN DRUŽBENE SAMOZAŠČITE

V letu 1981 bomo nadaljevali z dograjevanjem obrambnih in samozaščitnih nalog na vseh področjih družbenega in javnega življenja v občini.

Še naprej bomo delovali na podružabljanju nalog ljudske obrambe in družbene samozaščite, predvsem na baznem območju KS in OZD. V tej smeri bomo uresničevali določila novega zakona OLO in družbeni samozaščiti in zakona o notranjih zadevah ter s pomočjo teh še bolj aktivirali delovne ljudi in občane za neposredno izvajanje nalog s področja obrambe, varnosti in zaščite.

Posebno skrb bomo v letu 1981, razen oboroženim silam, posvetili materialni krepitvi, štabom in enotam civilne zaščite in centru zvez ter jih čimbolj usposobili za delovanje v izrednih razmerah in neposredni vojni nevarnosti ter vojni.

Posebno pozornost bomo posvetili tudi nadaljnemu razvoju družbene samozaščite, zlasti na področju izvajanja stabilizacijskih nalog na področju prometne varnosti, varovanja družbenega premoženja in nadaljnem usposabljanju narodne zaščite.

Stalno skrb bomo posvečali dograjevanju in ažuriranju obrambnih načrtov, še zlasti v KS in OZD.

V okviru obrambnih priprav bomo dali posebno mesto mobilizacijskim nalogam za uspešno izvedbo mobilizacije pripadnikov oboroženih sil in vseh ostalih civilnih struktur.

V naslednjem obdobju bomo posvečali pozornost gradnji zaklonišč za zaklanjanje prebivalstva na ogroženih področjih občine.

V okviru materialnih možnosti bomo dopolnjevali občinske blagovne rezerve s proizvodi racionirane preskrbe.

Investicije na področju gospodarstva v letu 1981

Nosilec investicije	Naziv investicije	Pred. vrednost	Vlaganja v l. 1981	Prenos
Industrija				
1. TOZD Dekor	kislinska polirnica	70.780	70.780	DA
2. Bohor	vezna hala in sušilnica	80.000	35.000	DA
3. Toper	gradnja proizvod. prost.	62.400	62.400	NE
4. Vital	predelava sadja in koncentrac. sad. sok.	72.000	72.000	DA
Kmetijstvo				
5. KK Šmarje	farma kokoši	69.000	55.000	DA
	ribogojnica	10.000	10.000	NE
	obnova sadovnjaka			
	Jelšingrad	11.000	8.000	NE
	obnova po potresu	24.000	16.000	DA
	melioracije	24.000	24.000	DA
Trgovina				
6. Jelša	Market Bistrica ob Sotli	34.688	31.688	DA
	Gostinsko-trgovski center	35.048	54.898	NE
Skupaj gospodarske investicije		492.916	439.766	

Zdrav. turizem

7. TOZD Zdrav. dej.	hotel SAVA	745.464	364.193	NE
8. TTG Atom. toplice	sanacija kopališča	12.000	12.000	DA
Skupaj gospodarske investicije + zdrav. turizem		1.250.380	815.959	

Opomba:

Pod kolono »prenos« je navedeno, ali se in-

vesticija, ki je bila v resoluciji za leto 1980, prenaša v resolucijo za leto 1981.

Razen teh investicij so TOZD načrtovale tudi nekatere manjše naložbe:

v 000 din

Organizacija	Namen vlaganj	Predrač. vrednost	Vlaganja 1981
1. KORS	skladišče gotovih izdelkov	6.000	6.000
2. TOZD Polnilnica	strojna oprema	40.000	5.000
3. GG Boč in TOK Kozjansko	omrežje gozdnih cest	13.044	2.096

Uresničujoč načela, ki izhajajo iz vsebine Titove pobude o kolektivnem delu, odločanju in odgovornosti, ter uresničujoč določila ustave SR Slovenije, zakona o združenem delu, določila družbenega dogovora o uresničevanju kadrovske politike v SR Sloveniji ter sklepov in stališč družbenopolitičnih organizacij sklenemo

- Temeljne in druge organizacije združenega dela in delovne skupnosti
- Občinska skupščina Šmarje pri Jelšah

- Občinska konferenca ZKS Šmarje pri Jelšah
- Občinska konferenca SZDL Šmarje pri Jelšah
- Občinski svet Zveze sindikatov Šmarje pri Jelšah
- Zveza združenj borcev NOV Šmarje pri Jelšah
- Občinska konferenca ZSMS Šmarje pri Jelšah
- Občinska skupnost za zaposlovanje Šmarje pri Jelšah
- druge samoupravne interesne skupnosti

Družbeni dogovor

O OBLIKOVANJU IN IZVAJANJU KADROVSKE POLITIKE V OBČINI ŠMARJE PRI JELŠAH

I. TEMELJNE DOLOČBE

1. člen

Delovni ljudje in občani, združeni v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela, krajevnih skupnostih, samoupravnih organizacijah in skupnostih, samoupravnih interesnih skupnostih, občinski skupščini in v družbenopolitičnih organizacijah v občini (v nadaljnjem besedilu: udeleženci) smo se ob spoznanju, da je kadrovska politika sestavni del družbeno-ekonomskega razvoja in temelj socialističnih samoupravnih odnosov, dogovorili, da bomo v svoji samoupravljalški in delovni aktivnosti uresničevali dogovorjeno kadrovske politike ter s tem zagotavljali hitrejši družbenoekonomski razvoj, razvoj socialističnih samoupravnih odnosov ter si prizadevali za vsestranski razvoj in uveljavitev delovnega človeka kot svobodne socialistične osebnosti, kot temeljnega ustvarjalca samoupravnih odnosov, ki bo v

združenem delu, skladno s svojimi sposobnostmi in pridobljenim znanjem, tvorno sodeloval pri ustvarjanju in delitvi dohodka, pri nenehnem izboljševanju modernizacije in organizacije dela itd.

2. člen

Udeleženci se s tem družbenim dogovorom zavezujemo, da bomo upoštevali enotna načela in uporabljali enotna merila pri oblikovanju demokratične, javne in načrtne kadrovske politike ter določanju metod in postopkov za njeno uresničevanje.

Razvijali bomo medsebojno sodelovanje in zagotavljali uspešno uresničevanje skupnih interesov. Zato se bomo dogovarjali o enotnem reševanju vseh zadev s področja kadrovske politike, ki so v interesu udeležencev in v širšem družbenem interesu.

3. člen

Za uresničitev temeljnih načel demokratične samoupravne kadrovske politike in upoštevajoč kadrovske in izobraževalne potrebe, ki izhajajo iz razvojnih usmeritev, udeleženci s tem družbenim dogovorom določamo načela in naloge za izvajanje kadrovske politike v občini, odgovornost udeležencev in sankcije, kadar se dogovorjene

obveznosti ne izvajajo, ter postopek za usklajevanje interesov pri sprejemanju, dopolnjevanju in spremljanju tega družbenega dogovora.

4. člen

Za uresničitev vsebine in smotrov kadrovske politike opredeljujemo v tem družbenem dogovoru naslednje naloge:

- zagotavljanje ustreznega delovanja delegatskega sistema s tem, da bomo aktivno delovali pri zagotavljanju kadrovskih in vseh drugih pogojev za učinkovito delovanje delegacij v TOZD, drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih ter krajevnih skupnostih,
- organizirano in sistematično spremljanje ter racionalno razporejanje kadrov v skladu z njihovo strokovno usposobljenostjo,
- sprejemanje letnih, srednjeročnih in dolgoročnih kadrovskih načrtov,
- sprejemanje programov strokovnega, idejno-političnega in družbeno-ekonomskega izobraževanja kadrov,
- zagotavljanje izdelave, usklajevanja in dopolnjevanja skupnih osnov in kriterijev razvidov del oz. nalog,
- zagotavljanje izdelave, usklajevanja in dopolnjevanja skupnih osnov in kriterijev razvidov del oz. nalog,
- vzpodbujanje kulturnih potreb in ustvarjanje pogojev za zadovoljevanje le-teh,
- programiranje razvoja družbenega standarda in varnosti zaposlenih,
- vodenje kadrovske evidence,
- organiziranje in razvijanje kadrovskih služb OZD ali skupnih kadrovskih služb za strokovno izvajanje kadrovske funkcije za več manjših OZD ter kadrovske službe na nivoju občine,
- določanje meril in pogojev za izbiro kadrov za opravljanje del oz. nalog,
- zagotavljanje enotnega izvajanja načel in meril pri kadrovanju za najodgovornejše funkcije in naloge v občini in na področju mednarodnih odnosov,
- uvajanje postopkov za oblikovanje, sprejemanje in izvrševanje odločitev na področju kadrovske politike ter določanje pravic, obveznosti in odgovornosti posameznih družbenih dejavnikov in strokovnih služb s samoupravnim sporazumom in z drugimi samoupravnimi splošnimi akti,
- preverjanje izvajanja demokratično sprejete kadrovske politike ter učinkovitosti posameznih kadrovskih odločitev, in to neposredno preko samoupravnih organov, delavske kontrole in družbenopolitičnih organizacij ter skupščine udeležencev družbenega dogovora in njenih organov.

5. člen

Predviden bolj dinamičen razvoj, usklajen s potrebami gospodarstva v občini, in skladno s

tem smotrni razvoj družbenih dejavnosti, zahteva močnejše uveljavljanje kvalitetnih dejavnikov družbeno-ekonomskega razvoja, med katerimi sta strokovno znanje in delovna zmožnost zaposlenih bistveni sestavini.

Zato bomo udeleženci dogovora v okviru kadrovske politike uresničevali politiko zaposlovanja, ki bo upoštevala, da je mogoče doseči predvideni gospodarski razvoj, hitrejšo rast dohodka in hitrejšo povečanje družbene produktivnosti dela predvsem z večjo ekonomičnostjo dela in sredstev, večjim znanjem in delovnimi zmožnostmi zaposlenih.

6. člen

Za doseg te ciljev bomo udeleženci dogovora zlasti:

- uresničevali politiko produktivnega zaposlovanja,
- spremljali in mesečno ocenjevali izrabo načrtovanega letnega sklada delovnega časa,
- zagotavljali pogoje za hitrejšo spreminjanje strukture in obsega znanja zaposlenih in šolajoče se mladine, tako da bomo na podlagi dolgoročnih in srednjeročnih planov kadrovskih potreb usmerjali svoje delavce v izobraževanje ob delu in vplivali na usmerjanje mladine v poklice,
- uresničevali načelo nagrajevanja po rezultatih dela.

II. RAZVIDI DEL OZIROMA NALOG

7. člen

Osnova za organizacijo dela v TOZD je samoupravni sporazum o osnovah plana, ki ga sprejemamo delavci za kratkoročno, srednjeročno in dolgoročno obdobje. Samoupravni sporazum o osnovah plana delovne sile in naloge ter cilji, ki iz tega plana izhajajo, so osnova za določanje sestave in obsega dela, ki je potrebno, da bi bile naloge in cilji iz tega plana uresničeni.

Sestava in obseg dela sta osnova za določanje sestave in števila kadrov.

8. člen

Udeleženci bomo na osnovi ugotovitve o potrebnem opravljanju dela izdelali razvid del in nalog. Razvid del in nalog je samostojen samoupravni splošni akt.

9. člen

Udeleženci bomo v razvidu del in nalog določili vsebino del in nalog, strokovno izobrazbo oz. z delom pridobljeno delovno zmožnost, funkcionalno znanje, delovne izkušnje ter druge pogoje, ki jih zahteva opravljanje posameznih del in nalog v skladu z zahtevami delovnega procesa

in v skladu z zakoni in družbenimi dogovori o uresničevanju kadrovske politike.

Z delom pridobljene delovne zmožnosti se kot nadomestilo za strokovno izobrazbo določijo le za tiste naloge, za katere ni z zakonom izrecno predpisana zahtevana izobrazba ali za katere temeljna organizacija meni, da z delom pridobljene delovne zmožnosti lahko nadomestijo poklicne usposobljenosti.

Z delom pridobljene delovne zmožnosti, določene za posamezno nalogo, morejo praviloma nadomestiti le eno stopnjo manjkajoče strokovne izobrazbe.

10. člen

Z delom pridobljena delovna zmožnost za določeno vrsto del in nalog se ugotavlja na naslednje načine:

- s strokovno oceno rezultatov dela oz. delovne uspešnosti pri opravljanju konkretnih nalog,
- s preizkusom kandidatovih zmožnosti, sposobnosti in spretnosti na konkretni nalogi,
- z veljavnimi pismenimi dokazili o kandidatih uspehih ali njegovi dejavnosti (npr. potrdilo o funkcionalni izobrazbi, priznanja o inovacijah itd.).

Z delom pridobljeno delovno zmožnost ugotavlja strokovna komisija, ki jo imenuje delavski svet temeljne organizacije. Komisija je sestavljena iz članov, ki poznajo strokovno področje delavčevega dela in imajo najmanj tako stopnjo strokovne usposobljenosti kot je uveljavlja delavec.

Podrobnejši postopek ter merila za ugotavljanje in uveljavljanje z delom pridobljene delovne zmožnosti uredimo udeleženci v samoupravnem splošnem aktu.

11. člen

Pri določanju pogojev glede strokovne usposobljenosti ali z delom pridobljene delovne zmožnosti ter delovnih izkušenj bomo upoštevali naslednja načela:

- prizadevali si bomo za objektivno določanje stopnje in smeri strokovne izobrazbe, delovnih izkušenj in drugih posebnih pogojev za opravljanje posameznih del in nalog,
- opravila in naloge v okviru opravil in nalog lahko opravlja delavec z določenim nivojem oz. stopnjo strokovne usposobljenosti,
- v okviru stopnje strokovne usposobljenosti bomo določili najustreznejši poklic oz. smer strokovne izobrazbe,
- pri opredeljevanju zahtevanih delovnih izkušenj bo najdaljša zahtevana doba 5 let, vendar bo le-ta uporabljena le pri najzahtevnejših in najodgovornejših delih in nalogah.

12. člen

Steje se, da delavci izpolnjujejo pogoj z delom pridobljene delovne zmožnosti za posamezna

dela oz. naloge tudi po uveljavitvi tega dogovora, če je bila le-ta pred tem objektivno ugotovljena po vnaprej predvidenem postopku, ki ga je dočel samoupravni splošni akt.

13. člen

Pri določanju razvida del in nalog moramo udeleženci upoštevati tekoče in perspektivne potrebe temeljne in druge organizacije združenega dela, samoupravne organizacije in skupnosti.

Zato morajo biti dela in naloge v razvidu opisane tako, da bodo služile kot osnova za:

- racionalno in smotrno delitev dela in nalog ter razmejitev dolžnosti, pravic in odgovornosti,
- določanje pogojev, ki jih mora delavec izpolnjevati za opravljanje določenih del in nalog,
- načrtovanje, pridobivanje, izobraževanje in strokovno izpolnjevanje kadrov v skladu z naravo del in nalog,
- izbiro, zaposlovanje in razporejanje delavcev po njihovi strokovni izobrazbi oz. z delom pridobljeni delovni zmožnosti,
- ustrezno zaposlovanje invalidov, težje zaposljivih in za delo manj zmožnih oseb,
- smotrno organizacijo in izvajanje varstva pri delu,
- ureditev drugih organizacijskih in kadrovskih postopkov.

14. člen

Udeleženci tega dogovora se zavezujejo, da bomo v samoupravnih splošnih aktih posebej opredelili tista dela in naloge, ki so primerna za zaposlovanje invalidov in za delo manj zmožnih oseb.

15. člen

Udeleženci dogovora bomo v samoupravnih splošnih aktih opredelili dela oz. naloge, ki se lahko opravljajo na podlagi pogodbe o delu, in določili kriterije, ki bodo zagotavljali smotrnost in družbeno upravičenost zaposlovanja upokojujencev pri teh delih oz. nalogah. Zavzemali se bomo za dosledno izvajanje zakonskih določil glede spremljanja in preverjanja zaposlitev upokojujencev.

Pri določanju kriterijev, smotrnosti in družbeni upravičenosti zaposlovanja upokojujencev v zvezi s prvim odstavkom tega člena so TOZD in druge samoupravne organizacije in skupnosti dolžne upoštevati predvsem možnosti nadomestitve zaposlenih upokojujencev z notranjimi premetitvami delavcev in z zaposlovanjem nezaposlenih delavcev.

16. člen

Določanje razvida del in nalog je trajna naloga. Zato je potrebno ta samoupravni splošni akt nenehno dopolnjevati in usklajevati z organizacijskimi in tehnološkimi spremembami v razvoju.

III. NAČRTOVANJE KADROV

17. člen

Zavedajoč se dejstva, da so kadri nosilci in hkrati realizatorji vseh planov razvoja, da sta gospodarski razvoj in kadri medsebojno pogojena in ozko povezana v svoji rasti, se udeleženci dogovora zavezujemo, da bomo izdelali letne, srednjeročne in dolgoročne načrte potreb po kadrih.

18. člen

Načrti potreb po kadrih so sestavni del letnih srednjeročnih in dolgoročnih načrtov družbeno-ekonomskega razvoja organizacij združenega dela in samoupravnih skupnosti in morajo biti usklajeni z družbenoekonomskimi usmeritvami v občini.

19. člen

Udeleženci bomo pri načrtovanju kadrov upoštevali naslednje:

- potrebno število delavcev za opravljanje nalog, sprejetih s plani družbenoekonomskega razvoja,
- organizacijo in delitev dela,
- strukturo zaposlenih kadrov (po njihovi strokovni usposobljenosti oz. z delom pridobljenimi delovnimi zmožnostmi, po njihovi delovni uspešnosti itd.) in njihov razvoj,
- predviden odhod delavcev (upokojitve, vojaške obveznosti, povprečna fluktuacija posameznih profilov, odsotnosti z dela),
- kadrovske vire oz. razpoložljive kadrovske potenciale (s stalnim in dopolnilnim izobraževanjem, s štipendisti, z zaposlovanjem pripravnikov),
- program in naloge pri evidentiranju in pripravah možnih kandidatov za opravljanje odgovornih družbenih nalog v občini, republiki in federaciji, temeljnih organizacijah združenega dela, samoupravnih organizacijah, samoupravnih interesnih in drugih skupnostih,
- potrebna sredstva za uresničevanje planov kadrovskega razvoja in izobraževanje,
- program za urejanje stanovanjskih in socialnih razmer ter drugih vprašanj družbenega standarda.

20. člen

Udeleženci dogovora bomo na podlagi sprejetih planov kadrovskega razvoja in v skladu z razvojnimi programi samoupravno sprejemali ukrepe za:

- notranje razporejanje delavcev na osnovi njihove strokovne izobrazbe oz. z delom pridobljene delovne zmožnosti, delovnih izkušenj in doseženih delovnih rezultatov,
- dopolnilno in funkcionalno izobraževanje delavcev in njihovo strokovno usposabljanje

zaradi predvidenih sprememb v tehnologiji dela,

- stalno izobraževanje delavcev v skladu s potrebami in interesi temeljne in druge OZD, samoupravne organizacije in skupnosti ter s sposobnostmi, zmožnostmi in nagnjenji delavcev,
- štipendiranje, usposabljanje in poklicno usmerjanje mladine,
- izvajanje pripravništva,
- zaposlovanje invalidov,
- pridobivanje novih delavcev.

21. člen

Udeleženci tega dogovora se zavezujemo:

- da bo vsak investicijski elaborat vseboval tudi podroben načrt pridobivanja in usposabljanja potrebnih delavcev, kakor tudi program prekvalifikacije in nove razporeditve delavcev,
- da bomo plane kadrovskega razvoja dopolnjevali ali usklajevali z novo nastalimi potrebami v organizacijah združenega dela, drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih,
- da bomo kadrovske plane izdelovali za takšno obdobje, ki bo omogočalo vplivati na poklicno usmerjanje mladine že v času šolanja,
- da bomo v skladu s svojimi kadrovskimi potrebami razpisovali štipendije in usmerjali delavce v izobraževanje ob delu in iz dela.

22. člen

Udeleženci bomo vodili obvezno kadrovsko evidenco najmanj v obsegu, kot jo predvidevajo zakon in drugi predpisi.

Za vse zaposlene bomo vodili evidenco kadrov, ki bo omogočala načrtovanje pridobivanja kadrov, izobraževanje ter spremljanje in analize podatkov o fluktuaciji, odsotnosti z dela in drugih pomembnih pojavih.

23. člen

Predloge planov kadrov, usposabljanja in razvoja kadrov bodo:

- v organizacijah združenega dela in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih pripravljale kadrovske službe, ki se morajo za to delo tudi strokovno usposobiti,
- za območje občine kot celote pa so za pripravo predlogov planov po kadrih zadolženi analitsko-planska služba skupščine občine v sodelovanju z občinsko kadrovsko službo in skupnostjo za zaposlovanje.

IV. VZGOJA IN IZOBRAŽEVANJE

24. člen

Vzgoja in izobraževanje je proces, ki bistveno vpliva na oblikovanje delovnega človeka kot so-

cialistično osebnost, zato si je potrebno v vseh okoljih in na vseh nivojih te družbene dejavnosti prizadevati, da bomo sposobni realizirati socialistična načela vzgoje in izobraževanja.

Glede na pomembno vlogo kadrov na področju vzgoje in izobraževanja je potrebno pri kadrovanju le-teh dosledno upoštevati vsa načela kadrovske politike.

25. člen

Delovni ljudje in občani se bomo zavzemali, da bomo v organizacijah združenega dela in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih uveljavljali vzgojo in izobraževanje kot pravico in dolžnost.

Pri oblikovanju politike izobraževanja bomo upoštevali kadrovske potrebe združenega dela in celotne družbe.

26. člen

Za zadovoljitev potreb združenega dela, uresničitve splošno družbenih interesov delavcev za nenehno izpopolnjevanje in dopolnjevanje strokovnega in splošnega znanja morajo udeleženci dogovora odločneje vplivati na vsebino izobraževanja in uveljavljanja samoupravnega usmerjenega izobraževanja.

Zato bomo:

- aktivno in stalno sodelovali z izobraževalnimi organizacijami pri oblikovanju programov in oblik izobraževanja,
- uveljavljali tako politiko štipendiranja, poklicnega usmerjanja in svetovanja, ki bo zagotavljala vključevanje mladine in odraslih v izobraževanje glede na dolgoročne kadrovske potrebe združenega dela in glede na primerenost za izbrano šolanje in poklic, v katerem bo posameznih lahko dosegel najboljše rezultate in zadovoljstvo pri delu,
- vključevali učence, ki so jih usmerili v izobraževanje, v proizvodno delo in v samoupravno in politično aktivnost,
- razvijali strokovne službe za usmerjanje mladine in odraslih v izobraževanje in nadaljnje usposabljanje,
- spodbujali svoje najuspešnejše strokovne delavce za aktivno sodelovanje v vzgojno-izobraževalnem delu v izobraževalnih organizacijah in jim omogočali pridobitev najnujnejšega pedagoškega znanja,
- uvajali v delo in usposabljali nove delavce,
- usposabljali pripravnike za samostojno delo,
- zagotavljali opravljanje praktičnega pouka in proizvodnega dela za učence in študente, ki morajo v času šolanja, v skladu z učnim načrtom, svoje teoretično znanje dopolnjevati v praksi,
- omogočali in organizirali stalno in dopolnilno izobraževanje, strokovno prakso in specializacijo,
- zagotavljali stalno družbenopolitično izobraževanje in usposabljali za opravljanje družbe-

- nopolitičnih in samoupravnih funkcij,
- zagotavljali usposabljanje za splošni ljudski odpor in družbeno samozaščito,
- omogočali ostale oblike izobraževanja, za katere se kažejo potrebe in se o njih sporazumejo delavci.

27. člen

Udeleženci dogovora bomo delavce praviloma usmerjali v izobraževanju ob delu in iz dela v okviru svojega poklicnega oz. strokovnega področja. Izjemoma se delavci lahko usmerijo v izobraževanje ob delu tudi izven svojega poklica oz. strokovnega področja v naslednjih primerih:

- kadar se za dela oz. naloge, katere bodo delavci predvidoma opravljali po končanem študiju, zahteva širše oz. več znanj,
- če to zahteva kadrovski interes temeljne organizacije združenega dela zaradi potrebe po poklicni usmeritvi,
- zaradi naknadno ugotovljene izrazite poklicne nagnjenosti delavca do drugega poklica.

28. člen

Udeleženci dogovora se bomo zavzemali za dosledno uresničevanje določil samoupravnega sporazuma o štipendiranju. V skladu s kadrovske potrebe združenega dela bomo skrbeli za izpolnjevanje kriterijev in meril štipendiranja.

Najuspešnejše mlade delavce in učence bomo na osnovi dogovorjenih meril in kriterijev predlagali za štipendiste Titovega in Kraigherjevega sklada.

29. člen

Udeleženci bomo v skladu s sprejetim planom potreb po kadrih razpisovali kadrovske štipendije.

Razpis bomo objavili vsako leto do konca meseca maja in o tem obvestili skupnost za zaposlovanje.

S skupnostjo za zaposlovanje bomo vzpostavili tak sistem komuniciranja, ki bo omogočal usmerjanje prosilcev za štipendiranje in štipendistov iz združenih sredstev v sklepanje štipendijskih pogodb z organizacijami združenega dela.

30. člen

Poslovodni in ostali delavci s posebnimi pooblastili in odgovornostmi so se dolžni permanentno izobraževati in stalno seznanjati z znanstveno-teoretičnimi dosežki z njihovega področja delovanja. V ta namen bomo udeleženci zagotovili ustrezne oblike permanentnega izobraževanja in omogočili njihovo vključevanje.

31. člen

Kadrom, ki imajo ustrezen odnos do dela in dosejajo dobre delovne uspehe, imajo ustrezne

družbenopolitične in moralne lastnosti v skladu s sprejetimi kadrovskega menili v občini, ki so se uveljavili pri razvijanju socialističnih samoupravnih odnosov, ki uživajo ugled v svojem delovnem okolju in so evidentirani kot perspektivni kadri, bomo udeleženci še posebej omogočili pridobivanje dodatnega splošnega in strokovnega znanja, da bodo lahko kandidirali tudi za najzahtevnejše funkcije.

32. člen

Udeleženci se sporazumemo, da bomo usmerjali v študij na III. stopnji evidentirane perspektivne kadre za morebitno prevzemanje najodgovornejših nalog na področju gospodarskega in družbenopolitičnega dela v občini, republiki in federaciji.

33. člen

Udeleženci bomo v samoupravnih splošnih aktih opredelili sistem izobraževanja in usposabljanja v organizaciji združenega dela, predvsem pa določili nosilce in roke za:

- planiranje in programiranje izobraževanja,
- izdelavo osnov in kriterijev za izbiro delavcev, ki se bodo izobraževali,
- opredelili obveznosti udeležencev različnih seminarjev za prenašanje obravnavane tematike v delovno sredino,
- opravljanje drugih nalog v zvezi z izobraževanjem in usposabljanjem.

34. člen

Udeleženci bomo v samoupravnih splošnih aktih opredelili naslednja načela in pogoje za izobraževanje in usposabljanje:

1. samoupravni organi bodo ocenili uspešnost opravljanja del oz. nalog posebno še tistih delavcev, ki ne izpolnjujejo pogoja strokovne izobrazbe, ki se za konkretna dela oz. naloge zahteva, ter določili rok za pridobitev manjkajoče izobrazbe,
2. delavci, ki še niso dopolnili starosti 40 let, pa po določenih samoupravnega akta niso pridobili strokovne izobrazbe in usposobljenosti ter je samoupravni organ ocenil njihovo delo kot neuspešno, se po postopku, določenem v samoupravnem splošnem aktu udeleženca, razporedijo na druga dela in naloge, ki ustrezajo njihovi strokovni usposobljenosti oz. delovni zmožnosti,
3. delavci, ki se izobražujejo v skladu z načrtom kadrov na vseh stopnjah usmerjenega izobraževanja, so upravičeni do povračila najmanj polovice stroškov vpisnine in šolnine, do povračila prevoznih stroškov za predavanje in izpite in do povračila 100 % nadomestila poprečne mesečne akontacije OD v zadnjih treh mesecih za čas študijske odsotnosti oz. takega OD, kot je določeno za čas odsotnosti v samoupravnem splošnem aktu, in do študijskih dopustov,

4. študijski dopust traja najmanj 2 delovna dneva in praviloma ne več kot 4 delovne dni za prvo opraviljanje izpita ter najmanj 15 in praviloma ne več kot 30 dni za zaključni izpit,
5. opredelili bomo pravice in obveznosti delavcev, ki se dopolnilno izobražujejo.

35. člen

Delavcem, ki se izobražujejo izven potreb OZD, v kateri delajo, vendar v skladu s potrebami združenega dela, o katerih ima pregled strokovna služba skupnosti za zaposlovanje, bomo udeleženci zagotovili najmanj 1 dan študijskega dopusta za prvo opraviljanje izpita.

36. člen

Delavci, ki se izobražujejo ob delu, imajo naslednje obveznosti:

- redno opravljati izpite in druge šolske obveznosti ter šolanje zaključiti v dogovorjenem roku,
- predložiti najmanj enkrat letno potrdilo o uspešnosti šolanja,
- ostati po končanem šolanju v organizaciji združenega dela oz. samoupravni skupnosti najmanj toliko časa, kot je trajalo izobraževanje ob delu,
- vrniti vse s šolanjem nastale stroške, kolikor šolanja niso končali po lastni krivdi.

37. člen

TOZD in druge samoupravne organizacije in skupnosti sklenejo z delavcem, ki ga napotijo na šolanje ali dopolnilno izobraževanje, ustrezno pogodbo. V pogodbi natančneje določijo pravice in obveznosti delavca in organizacije združenega dela v zvezi s šolanjem in dopolnilnim izobraževanjem.

38. člen

Strokovna kadrovska služba mora spremljati uspešnost izobraževanja in usposabljanja delavcev, ki se izobražujejo in usposablajo. Ustrezni samoupravni organ udeleženca tega dogovora bo najmanj enkrat letno obravnaval problematiko izobraževanja in usposabljanja.

39. člen

Za družbenopolitično izobraževanje, kot sestavni del celotnega vzgojno-izobraževalnega procesa, bomo udeleženci nudili enake pogoje kot za strokovno izobraževanje. Pri tem bomo upoštevali programe izobraževanja družbenopolitičnih organizacij občine Šmarje pri Jelšah.

40. člen

Udeleženci se bomo pri izvajanju politike izobraževanja povezali z vsemi institucijami, ki se

ukvarjajo z izobraževanjem odraslih, in sodelovali pri oblikovanju in izvajanju programov izobraževanja.

Zagotovitev materialnih in drugih pogojev za izobraževanje

41. člen

Glede na obstoječo kadrovske sestavo v organizacijah združenega dela ter ob upoštevanju programov kadrov bomo udeleženci namenili **ustrezna finančna sredstva** za strokovno in družbenopolitično izobraževanje. Sredstva, ki jih organizacija združenega dela na podlagi tega dogovora namenijo za izobraževanje, morajo biti v letnem finančnem načrtu prikazana v posebni postavki in v povprečju ne bodo nižja od sredstev, določenih za te namene v SR Sloveniji.

42. člen

Sredstva, namenjena za izobraževanje, bomo udeleženci uporabljali v skladu s sprejetim programom posameznih oblik izobraževanja.

V. VREDNOTENJE DELA, DELITEV OSEBNEGA DOHODKA PO DELOVNIH REZULTATIH IN MORALNA STIMULACIJA

43. člen

Udeleženci bomo določili tak sistem in merila vrednotenja dela, ki bo omogočal zagotovitev potrebne kadrovske sestave za doseganje postavljenih ciljev in stimuliral njegovo motivacijo za delo, vendar v odvisnosti od delavčevega prispevka k povečanju dohodka temeljne organizacije, to je na podlagi obsega in kvalitete njegovega živega dela in na podlagi prispevka k ekonomični, funkcionalni uporabi družbenih sredstev, ki jih uporablja v procesu dela.

44. člen

Udeleženci bomo v svojih samoupravnih splošnih aktih opredelili tako udeležbo delavcev pri razporejanju (delitvi) sredstev za osebne dohodeke, ki bo spodbujala k večji produktivnosti dela, ekonomičnosti poslovanja, boljši uporabi kapacitet in delovnega časa, boljši organizaciji dela, razvoju inventivne dejavnosti ipd.

45. člen

Udeleženci bomo izdelali in uveljavili tudi metode za normalno stimulacijo delavcev in druge oblike nematerialnega nagrajevanja. Kot oblike moralne stimulacije se bomo posluževali naslednjih akcij: proglašali bomo najboljše delavce pri opravljanju poverjenih nalog, za učinkovitost pri opravljanju zaupanih funkcij, jih evidentirali kot

perspektivne delavce, jih predlagali za družbena priznanja, če bo imel dosežek širšo družbeno vrednost in podobno.

46. člen

Udeleženci dogovora bomo ustanovili stalne organe, preko katerih bomo uveljavljali nematerialne oblike stimulacije za dosežene delovne uspehe na vseh poročjih delovanja, za državna odlikovanja ter priznanja družbenopolitičnih organizacij in skupnosti.

VI. IZBIRA KADROV

47. člen

Udeleženci bomo v oglasih in razpisih, kot demokratičnem sredstvu izbire delavcev, določili: stopnjo in smer izobrazbe ali z delom pridobljene delovne zmožnosti, delovne izkušnje, osnovne smeri delovnega področja, moralno-politične kriterije, v skladu s potrebami dela za delavce s posebnimi pooblastili in odgovornostmi pa še čas, za katerega bodo izbrani.

48. člen

Pri kadrovanju delavcev za naloge in opravila v okviru skupine del bomo udeleženci upoštevali dejansko strokovno usposobljenost kadrov, moralne in politične kvalitete kot temeljne pogoje za prevzem del. oz. nalog.

Pod strokovno usposobljenostjo, v smislu prejšnjega odstavka, razumemo pridobljeno znanje z rednim izobraževanjem za delo, izobraževanjem ob delu in delovnimi izkušnjami ter z delom pridobljene delovne zmožnosti v smislu 20. člena zakona o delovnih razmerjih.

49. člen

Za opravljanje del oz. nalog bomo pri izbiri kadrov praviloma predhodno preizkusili strokovno usposobljenost kandidatov, kadar pa to ni mogoče, bomo v skladu z zakonom določili poizkusno delo.

Postopek za preizkus kandidatovih sposobnosti bomo udeleženci določili v samoupravnem splošnem aktu.

50. člen

Če se bo na ponovno objavo ali razpis priglasil le delavec, ki ne bo izpolnjeval zahtevanih pogojev, lahko sklenemo z njim delovno razmerje za določen oz. s samoupravnim splošnim aktom predviden čas, ki ne sme biti daljši od 12 mesecev.

51. člen

Udeleženci bomo v skladu z določili zakona vsako leto izdelali in sprejeli program sprejemanja in usposabljanja pripravnikov. V programu

bomo opredelili čas priprave, program dela, organizacijo in vodstvo pripravništva, način spremljanja dela pripravnika in v katerih primerih bo pripravnik sprejet za nedoločen oz. v katerih za določen čas.

Visakemu pripravniku bo samoupravni organ določil mentorja, ki mora imeti najmanj takšno stopnjo izobrazbe, kot jo ima pripravnik.

Ocena preizkusa usposobljenosti pripravnikov je osnova za razporeditev za opravila in naloge.

52. člen

Udeleženci dogovora se zavezujejo, da se bomo s samoupravnim sporazumom dogovorili za pravočasne ukrepe in ustrezna sredstva za dokvalifikacijo ali prekvalifikacijo in ustrezno zaposlitev delavcev na določenih delovnih nalogah ni več potrebno in ni možno zagotoviti dela v isti organizaciji združenega dela oz. samoupravni skupnosti.

53. člen

Udeleženci dogovora bomo pri občinski konferenci SZDL ustanovili posebno komisijo z nalogo, da analizira možnosti za organizirano in postopno vračanje naših delavcev na začasnem delu v tujini. Naloge in pristojnosti komisije določi občinska konferenca SZDL.

54. člen

Udeleženci dogovora se obvezujemo, da bomo skladno z zakonskimi določili omogočili svojim delavcem, ki so postali invalidi zaradi bolezni ali nesreče, da ostanejo še naprej v TOZD. Razporedili jih bomo k ustreznim nalogam ter jih za opravljanje teh nalog usposobili in jim zagotovili ustrezne delovne pripomočke. Udeleženci dogovora bomo glede zaposlovanja invalidov sodelovali s skupnostjo invalidskega pokojninskega zavarovanja in skupnostjo za zaposlovanje.

55. člen

V delovnih organizacijah, kjer je nočno delo še nujno, si bomo udeleženci prizadevali za izboljšanje delovnih razmer in za zavarovanje zdravja zaposlenih. Zagotovili jim bomo prevoz na delo in z dela, topel obrok hrane, prisotnost odgovornih strokovnih delavcev v nočni izmeni in vsaj enkrat letno sistematični zdravniški pregled.

56. člen

Udeleženci dogovora se zavezujejo, da bomo pri izbiri kadrov ob enakem izpolnjevanju zahtevanih pogojev dajali prednost nezaposlenim delavcem.

Udeleženci dogovora se zavezujejo, da ne bomo neloyalno drug drugemu prevzemali deficitarnih kadrov.

VII. NAČELA IN MERILA KADROVANJA ZA OPRAVLJANJE NAJODGOVORNEJSIH NALOG IN FUNKCIJ

57. člen

Udeleženci dogovora bomo pri izbini delavcev za individualne poslovodne organe, predsednike oz. člane kolegijskih poslovodnih organov (v nadaljnjem besedilu: poslovodni organi) in delavce s posebnimi pooblastili in odgovornostmi upoštevali celovitost strokovnih, družbenopolitičnih in moralnopolitičnih meril. Zato bomo pri izbiri kandidatov za navedena dela in naloge poleg strokovne usposobljenosti enakopravno vrednotili:

- družbenopolitična merila, kot so: odnos do socialistične revolucije, bratstva in enotnosti jugoslovanskih narodov in narodnosti, ustvarjalnost in zavzetost za razvijanje socialističnih samoupravnih odnosov, družbene samozaščite in ljudske obrambe ter za dosledno uveljavljanje načela delitev po rezultatih dela,
- moralnoetična merila kot so: odnos do dela, ljudi in sodelavcev, spoštovanje zakonitosti, odgovorno gospodarjenje z družbenimi sredstvi ter sposobnost povezovanja pravic z obveznostmi in odgovornostjo,
- samostojnost in uspešnost opravljanja del in nalog ter družbeno aktivnost,
- udeležbo kandidatov v organiziranih oblikah funkcionalnega usposabljanja.

58. člen

Pri določanju delovnih izkušenj v samoupravnih splošnih aktih in v razpisnih pogojih udeleženci dogovora ne bomo zahtevali, da so delovne izkušnje pridobljene le pri opravljanju del oz. nalog poslovodnih organov ali delavcev s posebnimi pooblastili in odgovornostmi, razen če z zakonom ni drugače določeno.

V zahtevah strokovne usposobljenosti udeleženci ne bomo ožili smeri samo na tiste, ki so vezane samo na osnovno dejavnost organizacije združenega dela, zlasti kadar gre za delovno organizacijo združenega dela.

Od kandidatov bomo zahtevali, da predložijo razvojni program in opredelijo svojo vlogo pri realizaciji.

59. člen

Udeleženci dogovora bomo v samoupravnih splošnih aktih določili dela in naloge, ki jih bodo opravljali delavci s posebnimi pooblastili in odgovornostmi.

Praviloma so ta dela oz. naloge: organiziranje in vodenje delovnega procesa, proizvodno-tehnične, ekonomske, komercialne, finančne, programsko razvojne, kadrovske, splošne pravne, ljudska obramba, družbena samozaščita in druge.

60. člen

Poslovodne organe imenuje samoupravni organ na predlog razpisne komisije. Razpisna komisija je sestavljena po tripartitnem načelu, in sicer tako, da imenuje enako število predstavnikov:

- delavski svet,
- družbenopolitična skupnost, na območju katere ima svoj delež,
- osnovna organizacija zveze sindikatov.

Predstavnike sindikata imenuje v razpisno komisijo za TOZD oz. samoupravno delovno skupnost izvršni odbor osnovne organizacije sindikata.

61. člen

Za oblikovanje predloga za imenovanje poslovodnega organa mora razpisna komisija dobiti mnenje družbenopolitičnih organizacij.

Mnenje družbenopolitičnih organizacij v organizacijah združenega dela o kandidatu posreduje komisiji osnovna organizacija zveze sindikatov po posvetu z organizacijo zveze komunistov in zveze socialistične mladine Slovenije v temeljni organizaciji združenega dela oz. v delovni organizaciji združenega dela.

62. člen

Družbena skupnost oblikuje in koordinira mnenje o kandidatih za poslovodni organ v okviru koordinacijskega odbora za kadrovska vprašanja pri predsedstvu občinske konference SZDL.

Predstavniki družbenih skupnosti v razpisnih komisijah posredujejo mnenje iz prvega odstavka tega člena razpisni komisiji TOZD. Razpisna komisija je to mnenje dolžna obravnavati in ga posredovati samoupravnim organom. Celovita ocena glede primernosti kandidata služi samoupravnemu organu TOZD kot pripomoček pri odločanju.

63. člen

Samoupravni organ imenuje individualni poslovodni organ oz. predsednika in člane kolegijskega poslovodnega organa izmed kandidatov, ki jih predlaga razpisna komisija. Mandat traja največ 4 leta.

Po poteku mandata je lahko ista oseba znova imenovana v isto funkcijo na način, ki je predpisan v zakonu.

64. člen

Udeleženci bomo ob ponovni izbiri poslovodnega organa in delavcev s posebnimi pooblastili upoštevali uspešnost poslovanja, ki se izraža:

- z družbenoekonomskim napredkom organizacije in njenega pomena za širšo družbeno skupnost,

- v uresničevanju programa razvoja organizacije,
- v ustvarjenem dohodku, v odnosu do kazalcev, ki jih določa 140. člen zakona,
- v razvoju medsebojnih odnosov, samoupravni in družbenopolitični aktivnosti,
- v izboljšanju pripravljenosti za splošni ljudski odpor in družbeno samozaščito.

65. člen

Pereče kadrovske probleme, ki se nanašajo na poslovodne organe in na delavce s posebnimi pooblastili in odgovornostmi, si bomo udeleženci dogovora prizadevali reševati tudi s pomočjo koordinacijskega odbora za kadrovska vprašanja pri predsedstvu občinske konference SZDL.

67. člen

Udeleženci si bomo pri kadrovanju poslovodnih organov in delavcev s posebnimi pooblastili in odgovornostmi prizadevali pridobiti najmanj kadre z višjo strokovno izobrazbo, kadar to zakon ne določa drugače.

Izjemoma bomo kadrovali tudi delavce s 4-letno srednjo izobrazbo, vendar v manjših delovnih organizacijah malega gospodarstva in manjših TOZD, odvisno od predmeta poslovanja, in v primeru, ko gre za delavce, za katere je ugotovljena primerna, z delom pridobljena delovna zmožnost.

Na področju vzgoje in izobraževanja bomo lahko upoštevali določbe drugega odstavka tega člena le pri delavcih, ki že doslej opravljajo te delovne naloge.

68. člen

Udeleženci dogovora se bomo zavzemali za uveljavitev načela, da bo delavec, ki opravlja dolžnost poslovodnega organa ali delavec s posebnimi pooblastili in odgovornostmi, ki izpolni pogoje za upokožitev, prenehal opravljati to dolžnost. Lahko pa opravlja to dolžnost še naprej, če to narekuje širši družbeni interes in če se ne upokoji.

VIII. KADROVSKE SLUŽBE ORGANIZACIJ ZDRUŽENEGA DELA IN KADROVSKA SLUŽBA V OBČINI

69. člen

Udeleženci dogovora se obvezujemo, da bomo za učinkovito in dosledno uresničevanje načel kadrovske politike, določil družbenega dogovora o izvajanju kadrovske politike v SR Sloveniji, določil družbenega dogovora o oblikovanju in izvajanju kadrovske politike v občini in za učinkovito izvajanje kadrovske funkcije organizirali kadrovske službe.

Pri organiziranju kadrovskih služb bomo upoštevali število zaposlenih, naloge, programe razvoja, celovitost kadrovskega področja ter materialne možnosti.

70. člen

Ob upoštevanju pogojev iz prejšnjega člena se bomo udeleženci zavzemali za tako sestavo zaposlenih v kadrovskih službah, ki bo omogočala teamsko delo oz. zagotavljala strokovno pripravo predlogov za samoupravne odločitve. Pri določanju števila zaposlenih v kadrovskih službah bomo upoštevali kriterij, po katerem bomo na vsakih 200 delavcev zaposlili enega strokovnega delavca z višjo oz. visoko izobrazbo oz. usposobljenostjo za dela na kadrovskem področju (npr. kadrolog, sociolog, psiholog, pedagog, socialni delavec, pravnik, ekonomist, ing. organizacije dela ipd.) in z moralno politično neoporečnostjo. Kadrovanje v te strukture bo izvedeno do konca srednjeročnega obdobja.

71. člen

Udeleženci bomo, zaradi racionalizacije dela, zagotavljanja principa strokovnosti dela in razpoložljivih kadrov za to področje dejavnosti, oblikovali strokovne kadrovske službe v okviru skupnih služb.

Ta organizacijska oblika pa ne sme omejevati samoupravnega vidika izvajanja kadrovske funkcije v temeljni organizaciji združenega dela.

72. člen

Občinska skupščina bo zaradi koordiniranja in povezovanja kadrovske dejavnosti na nivoju občine, za spremljanje ali analiziranje stanja na področju kadrovske politike, za strokovno pripravo kadrovskih rešitev za potrebe občine, njenih organov in družbenopolitičnih organizacij, zagotavljala pogoje za delo kadrovske službe v občini. Kadrovska služba v občini bo skupno s strokovno službo skupnosti za zaposlovanje usklajevala in povezovala delo kadrovskih služb v TOZD in skupnostih.

73. člen

Ker uresničevanje kadrovske dejavnosti zahteva polidisciplinarni pristop in ker se kadrovska dejavnost hitro bogati z novimi spoznanji in delovnimi metodami, bomo udeleženci dogovora spodbujali stalno strokovno izpopolnjevanje delavcev v kadrovskih službah.

74. člen

Udeleženci dogovora smo se dogovorili, da bomo kadrovsko evidenco, kot del kadrovske informacijskega sistema, vodili ažurno in dosledno ter na osnovi potreb vplivali na njeno postopno razširitev.

75. člen

Za učinkovito izvajanje kadrovske dejavnosti bomo udeleženci oz. kadrovske službe opravljale predvsem naslednje naloge:

- načrtovanje kadrovskih potreb in njihovo sistematično pridobivanje,
- spremljanje razvoja in uspešnosti kadrov ter predlaganje napredovanja in razporejanja kadrov,
- programiranje izobraževanja in usmerjanja kadrov za strokovno, samoupravno in družbenopolitično delo,
- skrb za življenjske in delovne razmere zaposlenih,
- analiziranje samoupravne organizacije dela in dajanje pobud za njeno izpopolnjevanje,
- zagotavljanje pravočasne in celovite obveščeni zaposlenih,
- izpolnjevanje kadrovsko-informacijskega sistema.

IX.

ODGOVORNOST IN NALOGE UDELEŽENCEV ZA UVELJAVLJANJE STALIŠČ IN IZVAJANJE DOLOČIL TEGA DOGOVORA

76. člen

Družbenopolitične organizacije in skupščina občine so odgovorne za organizacijo družbenopolitične akcije, da bodo ta dogovor sprejeli vsi nosilci kadrovske politike na območju občine Šmarje pri Jelšah in da se bo kadrovska politika oblikovala in izvajala po demokratični poti v skladu s tem dogovorom.

77. člen

Udeleženci bomo svoje samoupravne splošne akte uskladili z določili tega dogovora v roku 6 mesecev po uveljavitvi dogovora.

78. člen

Izvajanje družbenega dogovora bo spremljala skupščina udeležencev, ki jo sestavljajo delegati vseh udeležencev.

Število delegatov v skupščino udeležencev bomo izvolili po sledečem ključu:

- delavci iz temeljnih in drugih organizacij združenega dela in skupnosti po ključu, ki je določen za delegiranje delegatov v izbor združenega dela občinske skupščine,
- vsi drugi udeleženci izvolijo vsak po enega delegata.

Mandat delegatov v skupščini udeležencev traja 4 leta in so lahko še ponovno izvoljeni.

79. člen

Skupščina udeležencev izvoli izmed svojih delegatov 9-članski izvršni odbor kot svoj izvršilno-operativni organ. Člani izvršnega odbora izvolijo izmed sebe predsednika in namestnika predsednika.

80. člen

Skupščina udeležencev:

- zagotavlja enotno izvajanje družbenega dogovora na območju občine Šmarje pri Jelšah,
- spremlja izvajanje družbenega dogovora in enkrat letno poroča skupščini občine o ugotovljenem stanju,
- opravlja naloge v zvezi z dopolnitvami in spremembami dogovora,
- sprejema obvezna navodila in druge akte, s katerimi se dopolnjuje izvajanje dogovora,
- daje pojasnila in obrazložitev v zvezi z uporabo določb tega dogovora,
- voli in razrešuje člane izvršnega odbora in predsednika skupščine udeležencev,
- ugotavlja kršitve družbenega dogovora in izreka sankcije kršiteljem,
- predlaga ukrepe družbenega varstva zoper podpisnike, ki trajneje ali huje kršijo določbe družbenega dogovora.

81. člen

Izvršni odbor:

- skrbi za izvrševanje sklepov skupščine udeležencev,
- tekoče spremlja izvajanje družbenega dogovora o kadrovske politiki,
- ugotavlja manjše kršitve družbenega dogovora in opozarja podpisnike na ugotovljene nepravilnosti pri uporabi določb družbenega dogovora,
- sodeluje z izvršnim svetom občinske skupščine, občinsko skupščino in družbenopolitičnimi organizacijami pri uresničevanju načel kadrovske politike v občini.

Izvršni odbor lahko zahteva, da poda posamezni podpisnik poročilo o uveljavljanju določb družbenega dogovora.

82. člen

Predsednik skupščine udeležencev vodi in usklajuje delo skupščine in izvršnega odbora.

83. člen

Strokovna, tehnična in administrativna opravila za potrebe skupščine udeležencev in izvršnega odbora bo opravljal kadrovska služba občine Šmarje pri Jelšah.

84. člen

Udeleženci dogovora prevzamemo medsebojno obveznost in odgovornost za uresničevanje dogovora. Zato bomo v svojih samoupravnih splošnih

aktih predpisali kot kršitve delovnih dolžnosti ravnanja delavcev, ki so v nasprotju z družbenim dogovorom. Za kršitev družbenega dogovora se šteje:

- če niso v določenih rokih dopolnjeni samoupravni splošni akti, ki urejajo delovna razmerja in druga vprašanja s področja kadrovske politike,
- če ni zagotovljeno strokovno izvajanje kadrovske funkcije,
- če ni zagotovljeno uresničevanje pravic in dolžnosti delavcev glede strokovnega in družbenopolitičnega izobraževanja in usposabljanja,
- nedosledno izvajanje sprejete štipendijske politike,
- dajanje nepravilnih podatkov v zvezi s kadrovanjem in izobraževanjem,
- sklepanje delovnega razmerja v nasprotju z določili zakonov in družbenega dogovora,
- opustitev vodenja kadrovske evidence in pošiljanja listin in podatkov o kadrih za kadrovske evidence.

85. člen

Vsi podpisniki dogovora, zlasti pa občinska skupnost za zaposlovanje in kadrovska služba občine, so dolžni predsednika skupščine udeležencev obveščati o ugotovljenih kršitvah.

Predsednik predloži, glede na težo kršitev, poročilo izvršnemu odboru ali skupščini udeležencev ter predlaga ustrezne ukrepe.

Za prvo ali manjšo kršitev družbenega dogovora izvršni odbor opozori samoupravni organ udeleženca in določi rok, v katerem mora udeleženec poročati, kako bo ukrepal, da odpravi kršitev in zagotovi spoštovanje družbenega dogovora.

Če udeleženec ne pošlje poročila ali ponovno krši družbeni dogovor, predloži izvršni odbor poročilo o ugotovljenih kršitvah skupščini udeležencev, ki lahko izreče opomin, javni opomin oz. predlaga pristojnemu organu sprejem ukrepa družbenega varstva.

Pred izrekom sankcije je treba ugotoviti vzroke, zaradi katerih se ne izpolnjujejo sprejete obveznosti, razpravljati o družbenopolitični odgovornosti posameznikov ali organov, posameznih služb in strokovnih delavcev.

X. POSTOPEK SPREMINJANJA IN DOPOLNJEVANJA DRUŽBENEGA DOGOVORA

86. člen

Pobudo za spremembo in dopolnitev dogovora lahko da vsak udeleženec dogovora in izvršni odbor skupščine udeležencev.

Spremembe in dopolnitve družbenega dogovora je treba posredovati organu za spremljanje in izvajanje družbenega dogovora v občini. Ta razpravlja o predlogu v navzočnosti predstavnikov predlagatelja. Nato o predlogu razpravljajo organi družbenopolitičnih organizacij v občini.

Predlog za spremembo ali dopolnitev z obrazložitvijo predlagatelja ter mnenjem organa za spremljanje in izvajanje družbenega dogovora in mnenjem vodstev družbenopolitičnih organizacij dobijo v obravnavo vsi udeleženci dogovora.

Na osnovi mnenj in pripomb javne razprave izdela organ za spremljanje in izvajanje družbenega dogovora predlog za dopolnitev ali spremembo dogovora in ga z obrazložitvijo pošlje v podpis vsem udeležencem. Predlog za dopolnitev ali spremembo dogovora je sprejet, če ga podpiše več kot polovica udeležencev Družbenega dogovora o oblikovanju in uresničevanju kadrovske politike v občini Šmarje pri Jelšah.

XI. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

87. člen

Do izvolitve skupščine udeležencev in IO opravlja naloge z njunega področja dosedanja skupna komisija za spremljanje in izvajanje družbenega dogovora v občini.

88. člen

K temu družbenemu dogovoru lahko naknadno pristopijo druge zainteresirane organizacije, skupnosti in organi, ki niso sodelovali pri njegovi sklenitvi, in sicer s predložitvijo pismene izjave o pristopu.

89. člen

Družbeni dogovor je sklenjen, ko ga podpiše večina udeležencev.

90. člen

Z dnem, ko začne veljati ta dogovor, preneha veljati Družbeni dogovor o enotnih osnovah kadrovske politike v občini Šmarje pri Jelšah.

91. člen

Dogovor se objavi v glasilu OK SZDL Šmarje pri Jelšah in začne veljati osmi dan po objavi.

Udeleženci

Na podlagi 586. člena Zakona o združenem delu (Uradni list SFRJ, št. 53/76) in 7. člena Družbenega dogovora o štipendijski politiki v SR Sloveniji (Uradni list SRS, št. 11/80)

S K L E N E M O

- delavci v organizacijah združenega dela
- delovni ljudje v samoupravnih interesnih skupnostih
- delavci in delovni ljudje v samoupravnih organizacijah in skupnostih
- delovni ljudje, zaposleni pri nosilcih in nosilci samostojnega osebnega dela

Samoupravni sporazum o štipendiranju v občini Šmarje pri Jelšah

I. TEMELJNA NAČELA

1. člen

S tem samoupravnim sporazumom se udeleženci sporazumemo o pravicah, obveznostih in odgovornostih pri oblikovanju in izvajanju štipendijske politike v občini, o enotnih merilih in kriterijih pri podeljevanju in določanju višine štipendij, o uveljavljanju solidarnosti med orga-

nizacijami združenega dela in drugimi samoupravnimi organizacijami in skupnostmi v SR Sloveniji, o organih udeležencev tega samoupravnega sporazuma in o drugih zadevah, pomembnih za učinkovito uresničevanje dogovorjene štipendijske politike.

2. člen

Delavci in delovni ljudje v organizacijah združenega dela in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih smo nosilci štipendijske politike, zato je naša pravica in dolžnost, da se pri oblikovanju štipendijske politike neposredno zavzemamo za uresničevanje načel, določenih v družbenem dogovoru, in za smotrno uporabo sredstev, namenjenih za štipendiranje. Zaradi tega bomo zagotovili, da bodo pravice, obveznosti in odgovornosti, kriteriji in merila ter druge zadeve, ki jih urejamo s tem samoupravnim sporazumom, uveljavljene v naših samoupravnih splošnih aktih.

Udeleženci tega sporazuma so tudi občani, ki z osebnim delom in lastnimi sredstvi opravljajo gospodarsko ali negospodarsko dejavnost, ali njihova združenja, ki pristopijo k temu sporazumu in imajo enake obveznosti in pravice kot ostali udeleženci.

3. člen

V letnih, srednjeročnih in dolgoročnih planih kadrov organizacij združenega dela ter samoupravnih organizacijah in skupnostih bomo udeleženci opredelili, koliko in kakšne kadre si bomo zagotavljali s štipendiranjem. S tem bomo prispevali k usklajevanju izobraževanja s kadrov-

skimi potrebami združenega dela, k usmerjanju mladine pri izbiri poklica in k racionalni uporabi sredstev.

Zavzemali se bomo za sprotno prilagajanje sistema štipendiranja razvoju družbenoekonomskih odnosov, družbenim potrebam in vzgojno-izobraževalnemu sistemu.

Pri izvajanju štipendiranja uveljavljamo poklicno usmerjanje in svetovanje tako, da bodo nagnjenja in sposobnosti mladine, ki se odloči za nadaljnje izobraževanje v vzgojno izobraževalnih programih, usklajena s kadrovskimi potrebami, opredeljenimi v razvojnih planih organizacij združenega dela in družbeno-politični skupnosti.

4. člen

Pri določanju štipendijske politike in podeljevanju kadrovskih štipendij in štipendij iz združenih sredstev bomo zagotavljali, da bodo vse štipendije temeljile na kadrovskih potrebah, da bo upoštevan socialni vidik, tako da omogočamo šolanje tistim, ki imajo nagnjenja in učne sposobnosti in se brez štipendije ne bi mogli šolati.

Zato bomo udeleženci zagotavljali, da bodo štipendije:

- sestavni del vlaganj v družbeno reprodukcijo,
- instrument kadrovske politike organizacij združenega dela in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti,
- usmerjevalni dejavnik pri vključevanju mladine v usmerjenem izobraževanju,
- oblika povezovanja in vzpostavljanja razmerij udeležencev v usmerjenem izobraževanju z nosilci štipendiranja v skladu z njihovimi kadrovskimi potrebami in hkrati stimulacija mladine za takšno povezovanje,
- spodbuda mladini za boljše učenje,
- ena izmed oblik izenačevanja materialnih možnosti mladine za šolanje.

5. člen

Temeljna oblika štipendiranja so kadrovske štipendije, ki jih podeljujejo organizacije združenega dela in druge samoupravne organizacije in skupnosti v skladu s kadrovskimi potrebami, opredeljenimi s kadrovskimi in razvojnimi plani, tistim udeležencem v usmerjenem izobraževanju, ki se izobražujejo po vzgojno-izobraževalnih programih oz. smereh, za katere so neposredno zainteresirane.

Razlike h kadrovskim štipendijam se lahko podelijo štipendistom, katerih kadrovska štipendija, izračunana po osnovah in merilih tega samoupravnega sporazuma, ne dosega zneska, ki bi štipendistu pripadal v primeru, če bi prejemal štipendijo iz združenih sredstev.

Štipendije in razlike iz združenih sredstev so prehodna oblika štipendiranja v obdobju ko nosilci kadrovske politike še ne zagotavljajo kadrov-

skih štipendij v obsegu, ki ga terjajo srednjeročne in dolgoročne kadrovske potrebe.

6. člen

Udeleženci tega samoupravnega sporazuma kot ustanovitelji Titovega sklada v SR Sloveniji se obvezujemo, da bomo še nadalje razvijali štipendiranje družbeno aktivnih in nadarjenih mladih delavcev in otrok delavcev v okviru tega sklada. V ta namen bomo zagotavljali sredstva iz združenih sredstev za to štipendiranje. Sodelovali bomo pri oblikovanju politike in upravljanju sklada ter enakopravno z organi tega sklada odločali o merilih in kriterijih za podeljevanje štipendij iz Titovega sklada.

Udeleženci tega samoupravnega sporazuma bomo podpirali štipendiranje raziskovalnih kadrov, v skladu z interesi združenega dela, v okviru sklada Borisa Kraigherja s tem, da bomo prispevali del sredstev za štipendiranje po kriterijih in merilih tega sklada ter da bomo po svojih delegatih sodelovali pri oblikovanju politike in pri upravljanju sklada.

8. člen

Višino sredstev, ki jih bomo udeleženci združevali v Titov sklad in Sklad Borisa Kraigherja, bo za vsako leto določila skupščina udeležencev samoupravnega sporazuma o štipendiranju na ravni republike na podlagi predloženega programa in finančnega načrta sklada.

II. KRITERIJI IN MERILA ZA PODELJEVANJE ŠTIPENDIJ IN DOLOČANJE VIŠINE ŠTIPENDIJ

9. člen

Udeleženci smo sporazumni, da se poleg načel iz 4. in 5. člena tega samoupravnega sporazuma pri podeljevanju štipendij upoštevajo tudi učne sposobnosti in nagnjenja kandidatov za izbrani poklic, ki omogočajo uspešen študij, ter njihov socialno-ekonomski položaj, tako da lahko zaprosijo za kadrovske štipendije tisti udeleženci v usmerjenem izobraževanju, katerih dohodek na družinskega člana v družini prosilca ne presega 85 % poprečnega mesečnega osebnega dohodka na zaposlenega v SR Sloveniji, ugotovljenega za preteklo leto. Kadrovska štipendija se lahko podeli mimo navedene omejitve, če za vključevanje v posamezne vzgojno izobraževalne programe glede na ugotovljene potrebe ne bo dovolj ustreznih kandidatov, o čemer se bomo sporazumeli udeleženci samoupravnega sporazuma v občini.

Za štipendije in razlike iz združenih sredstev lahko zaprosijo kandidati, katerih dohodek na družinskega člana v družini prosilca ne presega 55 % poprečnega mesečnega neto osebnega dohodka na zaposlenega v SR Sloveniji, ugotovljenega za preteklo leto.

V okviru meril iz prvega in drugega odstavka tega člena imajo prednost prosilci z nižjim dohodkom na družinskega člana, ob enakem socialno-ekonomskem položaju pa imajo prednost otroci iz delavskih in kmečkih družin.

1. Kadrovske štipendije

10. člen

Udeleženci smo sporazumni, da se bo višina kadrovske štipendije določala po naslednjih merilih:

a) za učenca	
z zadostnim uspehom	400 točk
z dobrim uspehom	480 točk
s prav dobrim uspehom	590 točk
z odličnim uspehom	720 točk
b) za študenta	
s povprečno oceno	6,0 — 6,5
	2,0 — 2,4 600 točk
s povprečno oceno	6,6 — 7,2
	2,5 — 2,9 650 točk
s povprečno oceno	7,3 — 7,9
	3,0 — 3,4 720 točk
s povprečno oceno	8,0 — 8,6
	3,5 — 3,9 800 točk
s povprečno oceno	8,7 — 9,3
	4,0 — 4,4 900 točk
s povprečno oceno	9,4 — 10
	4,5 — 5 1080 točk

Število točk za posameznega štipendista bomo določali vsako leto na novo, tako da bomo upoštevali doseženi učni uspeh v preteklem šolskem letu, razen pri učencih in študentih v prvem letniku, za katere znaša število točk za štipendijo pri učencih 480 in pri študentih 650 točk.

Štipendija se lahko poveča do 200 točk za tiste poklice, v katerih kadrov izrazito primanjkuje in za katere se bomo udeleženci samoupravnega sporazuma sporazumeli v skupščini občinske skupnosti za zaposlovanje pred razpisom štipendij.

Štipendistu, ki bo predčasno uspešno končal študij, se bo izplačala štipendija kot enkratna nagrada na podlagi sklenjene pogodbe o štipendiranju za čas, ko bi mu pripadala po pogodbi.

11. člen

Ob začetku vsakega šolskega leta se bo vrednost točke iz prejšnjega člena usklajevala z gibanji osebnih dohodkov zaposlenih v SR Sloveniji. Vrednost točke bo določila skupščina delegatov udeležencev samoupravnega sporazuma na ravni republike.

12. člen

Štipendist, ki bo prejemal kadrovske štipendije, bo lahko uveljavljal iz združenih sredstev v občini stalnega bivališča pravico do razlike med najnižjo štipendijo iz 10. člena, ki je:

- za učenca 400 točk
- za študenta 600 točk

in višino štipendije, ki bi mu pripadala (če ne bi imel kadrovske štipendije) iz združenih sredstev po 17. in 18. členu tega sporazuma.

Štipendist, ki ima stalno bivališče izven SR Slovenije, bo lahko uveljavljal pravico do razlike v občini, kjer je sedež štipenditorja.

13. člen

Kadrovske štipendije se podeljujejo za dobo šolanja, ki je za posamezne vzgojno-izobraževalne organizacije določena s predpisi. Izplačujejo se do roka, ko je štipendist dolžan skleniti delovno razmerje s štipenditorjem. Štipendiranje se praviloma začne na začetku šolanja.

14. člen

Štipendist, ki prejema kadrovske štipendije in ponavlja letnik ali se zaradi ponavljanja ali drugih razlogov vpiše v drugo šolo ali smer, v naslednjem šolskem letu ne more prejemati štipendije niti razlike iz združenih sredstev, razen v upravičenih primerih, ki jih oceni štipenditor.

15. člen

Udeleženci smo sporazumni, da si medsebojno ne bomo prevzemali štipendistov, razen v primeru, če se bosta tako sporazumela štipenditor in organizacija združenega dela ali kdo drug, ki bo imel interes pridobiti štipendista in če bo štipendist s tem soglašal.

16. člen

Kadrovska štipendija in osebni dohodek iz delovnega razmerja se medsebojno izključujeta.

2. Štipendije iz združenih sredstev

17. člen

Podlaga za določitev višine štipendije iz združenih sredstev so življenjski stroški udeležencev v usmerjenem izobraževanju.

- Štipendija iz združenih sredstev obsega:
- osnovno štipendijo, ki upošteva življenjske stroške udeležencev v usmerjenem izobraževanju, ki se šolajo v kraju stalnega bivališča in ki sme dosegati za učence največ 25 % ter za študente največ 30 % povprečnega mesečnega neto osebnega dohodka na zaposlenega v SR Sloveniji, ugotovljenega za preteklo leto,
  - dodatek k osnovni štipendiji za povečane stroške za čas šolanja zunaj kraja stalnega bivališča (staršev, skrbnikov ali zakonitih zastopnikov), ki znaša največ 25 % povprečnega mesečnega neto osebnega dohodka na zaposlenega v SR Sloveniji, ugotovljenega za preteklo leto,
  - dodatek za stroške prevoza v šolo, ki presega 3 % povprečnega mesečnega neto osebnega dohodka na zaposlenega v SR Sloveniji, ugotovljenega za preteklo leto.

nega dohodka na zaposlenega v SR Sloveniji, ugotovljenega za preteklo leto. Upoštevajo se samo stroški prevoza v medkrajevnem prometu.

Dodatka iz prejšnjega odstavka se med seboj izključujeta.

Višina štipendije, izračunana po merilih iz drugega odstavka tega člena, se zmanjša za prispevek staršev v višini, določeni v 18. členu tega samoupravnega sporazuma, s tem da celotna štipendija ne sme presegati 55 % poprečnega mesečnega neto osebnega dohodka v SR Sloveniji, ugotovljenega za preteklo leto.

Skupščina delegatov udeležencev samoupravnega sporazuma na ravni republike bo za vsako šolsko leto usklajevala višino osnovne štipendije iz združenih sredstev z uradno ugotovljeno višino porasta življenjskih stroškov v SR Sloveniji in osebnih dohodkov, vendar največ do višine 55 % poprečnega mesečnega osebnega dohodka v SR Sloveniji.

Če izračunana štipendija znaša do 4 % poprečnega mesečnega neto osebnega dohodka v SR Sloveniji, ugotovljenega za preteklo leto, se štipendija ne podeli.

18. člen

Pri izračunu štipendije se šteje, da znaša prispevek staršev k pokrivanju življenjskih stroškov udeležencev v usmerjenem izobraževanju:

a) če znaša mesečni dohodek na družinskega člana (vključno z otroškim dodatkom)

50,1 — 55 %	poprečnega mesečnega neto osebnega dohodka v SR Sloveniji, ugotovljenega za preteklo leto
45,1 — 50 %	"
40,1 — 45 %	"
35,1 — 40 %	"
30,1 — 35 %	"
25,1 — 30 %	"
20,1 — 25 %	"
nad 20 %	"

b) znaša delež staršev od dohodka na družinskega člana:

1. če se šola učenec oz. študent v kraju stalnega bivališča	2. če se šola učenec oz. študent izven kraja stalnega bivališča
75 %	50 %
70 %	45 %
65 %	40 %
60 %	35 %
55 %	30 %
50 %	25 %
40 %	15 %
0 %	0 %

19. člen

Učenci in študenti, ki dosegajo prav dober oz. odličen uspeh, so upravičeni do posebnega dodatka (stimulacije) za dosežen učni uspeh.

Učencem in študentom, ki so dosegli prav dober ali odličen uspeh v preteklem šolskem letu, se izplačuje dodatek v naslednji višini:

a) učencem:

za prav dober uspeh	5 % od poprečnega mesečnega neto osebnega dohodka v SR Sloveniji, ugotovljenega za preteklo leto
za odličen uspeh	10 % od poprečnega mesečnega neto osebnega dohodka v SR Sloveniji, ugotovljenega za preteklo leto

b) študentom:

s poprečno oceno 8 do 8,6 oz. 3,5 do 3,0:	5 % od poprečnega mesečnega neto osebnega dohodka v SR Sloveniji, ugotovljenega za preteklo leto
s poprečno oceno 8,7 do 10 oz. 4 do 5:	10 % od poprečnega mesečnega neto osebnega dohodka v SR Sloveniji, ugotovljenega za preteklo leto.

Dodatek k štipendiji za učni uspeh ne pripada učencem in študentom prvih letnikov.

20. člen

Pri presoji dohodkov morajo biti upoštevani vsi dohodki družine, ki se štejejo za dohodek po predpisih o prispevkih in davkih občanov, vključno z otroškimi dodatki.

Katastrski dohodek v družini prosilca se pri uveljavljanju pravic iz tega samoupravnega sporazuma upošteva po enakih kriterijih, kot se uporablja za uveljavljanje pravice do otroškega dodatka, in to le pri prosilcih, pri katerih družina plačuje prispevke in davke iz katastrskega dohodka. Merila, po katerih se upošteva katastrski dohodek, opredeli ob vsakem razpisu štipendij iz združenih sredstev skupščina udeležencev samoupravnega sporazuma na ravni republike.

Za presojo upravičenosti do štipendije bo štipenditor po potrebi pridobil tudi mnenje krajevne skupnosti in skrbstvenih služb oz. skupnosti ter mnenje Zveze socialistične mladine Slovenije v krajevni skupnosti in vzgojno-izobraževalnih organizacij.

21. člen

Kandidati, ki bodo zaprosili za štipendijo iz združenih sredstev, se bodo dolžni hkrati prijaviti tudi na razpis kadrovske štipendij, če bodo te razpisane za izobraževanje po vzgojno-izobraževalnih programih oz. smereh, v katerih se bodo izobraževali.

22. člen

Pravico do štipendije iz združenih sredstev bodo imeli učenci in študenti, ki bodo izpolnjevali pogoje iz 2. odstavka 9. člena in ki se bodo prijavili na razpisano kadrovske štipendije za izobraževanje po vzgojno-izobraževalnih programih oz. smereh, v katerih se bodo izobraževali, pa jim te ne bodo podeljene, ter učenci in študenti, ki se bodo izobraževali za izobraževanje po vzgojno-

izobraževalnih programih oz. smereh, za katere so v družbenem planu občine izražene dolgoročne potrebe, vendar kadrovske štipendije zanje niso bile razpisane.

Štipendist, ki bo po oceni štipenditorja iz ne-utemeljenih razlogov odklonil kadrovsko štipendijo, izgubi pravico do štipendije iz združenih sredstev.

23. člen

Štipendist, ki bo ponavljal letnik ali se zaradi ponavljanja ali drugih razlogov vpisal na druge vzgojno izobraževalne programe oz. smeri, v naslednjem šolskem letu ne bo mogel prejemati štipendije, razen v upravičenih primerih, ki jih bo ocenil štipenditor.

24. člen

Udeleženci bomo štipendiste iz združenih sredstev stalno preusmerjali v kadrovske štipendije.

Štipendist, ki bo prejemal štipendijo iz združenih sredstev, je dolžan iskati kadrovske štipendije.

III. ZDRUŽEVANJE SREDSTEV IN SOLIDARNOSTI

25. člen

Udeleženci tega sporazuma smo sporazumni, da bomo zagotavljali materialne pogoje za uresničevanje enotnih osnov in meril na območju SR Slovenije v skladu z načeli solidarnosti.

Za uresničevanje nalog iz prvega odstavka tega člena bomo oblikovali udeleženci na območju občine posebna namenska sredstva za štipendiranje.

26. člen

V posebna namenska sredstva za štipendiranje v občini se stekajo:

- sredstva, ki jih združujemo udeleženci iz dohodka, in sicer v višini 0,5 % od izplačanih bruto osebnih dohodkov,
- sredstva iz vračil štipendij,
- druga sredstva.

27. člen

Posebna namenska sredstva za štipendiranje se uporabljajo:

- za izplačevanje štipendij in razlik iz združenih sredstev po kriterijih in merilih tega sporazuma,
- za solidarnostno zagotavljanje sredstev za štipendiranje v občinah, v katerih na njihovem območju zbrana sredstva ne zadoščajo za izplačilo štipendij in razlik iz združenih sredstev po osnovah in merilih tega sporazuma,
- za izplačevanje štipendij Titovega sklada po kriterijih in merilih Titovega sklada,
- za zagotavljanje dela sredstev Skladu Borisa Kraigherja po kriterijih tega sporazuma.

28. člen

Udeleženci se obvezujemo, da bomo ob vsakokratnem izplačilu osebnega dohodka nakazovali sredstva iz prve alineje 26. člena na zbirni račun za štipendiranje pri Službi družbenega knjigovodstva v občini. Po letni bilanci porabljenih sredstev se morebitni ostanek sredstev poračuna z obveznostmi za naslednje leto.

Način razporejanja sredstev, s katerimi po načelu solidarnosti zagotavljamo materialne pogoje za uresničevanje enotnih osnov in meril po tem samoupravnem sporazumu, določa skupščina skupnosti za zaposlovanje.

29. člen

S posebnimi namenskimi sredstvi za štipendiranje v občini bo upravljala skupščina skupnosti za zaposlovanje.

30. člen

Finančne in administrativno-tehnične naloge posebnih namenskih sredstev za štipendiranje bo opravljala strokovna služba občinske skupnosti za zaposlovanje.

31. člen

Pri oblikovanju meril za solidarnostno prelihanje sredstev med občinami bomo udeleženci upoštevali zlasti naslednje kriterije:

- možnost šolanja v občini,
- število mladine v osnovni šoli,
- število kadrovske štipendije v občini,
- socialno-ekonomska razvitost občine,
- program razvoja občine,
- kadrovske potrebe po določenih poklicih v občini.

Občina, na katere območju zbrana sredstva ne bodo zadoščala za izplačevanje štipendij iz združenih sredstev, ima pravico do solidarnostnih sredstev le v primeru, če so v tej občini podpisniki tega samoupravnega sporazuma vse organizacije združenega dela in druge samoupravne organizacije in skupnosti.

IV. POGODBE

32. člen

Medsebojne pravice in obveznosti učencev oz. študentov, ki prejemajo štipendijo, in organizacije združenega dela ter druge samoupravne organizacije in skupnosti, ki daje štipendijo, se podrobno uredijo s pogodbo o štipendiranju. Pogodba o štipendiranju vsebuje zlasti naslednja določila:

- obveznost štipendista do štipenditorja glede šolanja,

- določila o višini štipendije,
- čas, ko mora štipendist šolajne končati in začeti z delom pri štipenditorju,
- obveznosti štipenditorja, da redno nakazuje štipendijo in da štipendistu zagotovi zaposlitev najkasneje dva meseca po zaključku šolanja, v nasprotnem primeru ima štipendist pravico zaposliti se po lastni izbiri, in druge obveznosti,
- obveznost štipendista, da vrne štipendijo, če ne izpolni pogodbene obveznosti, razen v primeru, ko zaradi daljše bolezni, trajne nezmožnosti za delo ali drugega opravičljivega razloga, ni mogel izpolniti pogodbene obveznosti,
- morebitna druga določila, s katerimi podrobneje urejamo razmerja med štipendistom in štipenditorjem.

Štipendisti iz združenih sredstev v posamezni občini s pogodbo prevzamejo obveznost, da se bodo po končanem šolanju zaposlili v organizaciji združenega dela ali drugi samoupravni organizaciji ali skupnosti na območju občine, v kateri so prejeli štipendijo.

V. RAZPISI

33. člen

Udeleženci bomo zagotavljali dosledno uresničevanje načela javnega razpisovanja štipendij. To bomo uresničevali tako, da bomo vsako leto skladno z roki vpisov v šole v usmerjenem izobraževanju objavili skupen razpis vseh kadrovskih štipendij in štipendij iz združenih sredstev v SR Sloveniji.

Razpisni postopek in podelitev kadrovskih štipendij morata biti zaključena do 15. septembra, za štipendije iz združenih sredstev pa najkasneje do 30. septembra tekočega leta.

Praviloma ni mogoče podeljevati štipendij iz združenih sredstev, dokler niso v občini podeljene vse kadrovske štipendije, razpisane za poklice oz. smeri, za katere se kandidati za štipendije iz združenih sredstev izobražujejo.

VI. ORGANI UDELEŽENCEV SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA

34. člen

Udeleženci samoupravnega sporazuma bomo zagotavljali uresničevanje štipendijske politike v skladu s tem sporazumom v skupnosti za zaposlovanje občine Šmarje pri Jelšah in pristojnih samoupravnih organih na način, ki je določen s tem sporazumom.

1. SKUPŠČINA DELEGATOV UDELEŽENCEV SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA

35. člen

Izvajanje štipendijske politike v občini po tem sporazumu uresničujemo podpisniki sporazuma v skupščini občinske skupnosti za zaposlovanje.

36. člen

Skupščino občinske skupnosti za zaposlovanje sestavljajo delegati, ki so opredeljeni v samoupravnih splošnih aktih te skupnosti, obvezno pa imajo v skupščini po eno delegatsko mesto občinska konferenca SZDL, občinski svet Zveze sindikatov ter občinska konferenca ZSMS.

37. člen

Skupščina občinske skupnosti za zaposlovanje opravlja v zvezi z izvrševanjem tega samoupravnega sporazuma zlasti naslednje naloge:

- spremlja, analizira in skrbi za izvajanje štipendijske politike v občini s tem, da na podlagi ugotovitev o stanju spodbuja in organizira družbenopolitično dejavnost za uresničevanje tega samoupravnega sporazuma,
- razpisuje in podeljuje štipendije iz združenih sredstev in odloča o izplačevanju razlik v skladu z 12. členom tega sporazuma,
- obravnava in oblikuje stališča k predlogu meril za solidarnostno prelivanje sredstev in k drugim vprašanjem, ki jih zastopajo njihovi delegati v skupščinah udeležencev v republiki,
- sodeluje z drugimi dejavniki v občini, ki s svojo dejavnostjo lahko vplivajo na oblikovanje in uresničevanje štipendijske politike v občini, zlasti z vzgojnoizobraževalnimi organizacijami, službo poklicnega usmerjanja ipd.,
- najmanj enkrat letno poroča udeležencem o uresničevanju štipendijske politike, o uporabi združenih sredstev in o rezultatih štipendiranja iz združenih sredstev,
- obvezno obravnava pripombe, mnenja in predloge organov upravljanja udeležencev k poročilu iz prejšnje alineje,
- ugotavlja kršitve samoupravnega sporazuma in izreka sankcije,
- oblikuje predloge in daje pobudo skupščini delegatov, udeležencev samoupravnega sporazuma na ravni republike, za usklajeno akcijo obravnave in sprejemanja predlaganih sprememb in dopolnitev,
- voli delegate v skupščino Titovega sklada za štipendiranje in zastopa Titov sklad v občini v skladu z njegovimi pravili,
- opravlja druge naloge, za katere je zadolžena ali jo zanje pooblaste udeleženci samoupravnega sporazuma.

38. člen

Skupščina občinske skupnosti za zaposlovanje opravlja svoje delo skladno z določili svojih samoupravnih splošnih aktov, pri tem pa mora naj-

manj dvakrat letno obravnavati zadeve v zvezi s štipendijsko politiko po prejšnjem členu samoupravnega sporazuma. Predsednik skupščine je dolžan sklicati sejo, ki bo obravnavala vprašanja štipendijske politike, na zahtevo petine udeležencev tega sporazuma ali občinske konference SZDL. Če predsednik seje ne skliče v 20 dneh po prejemu predloga, jo skliče predlagatelj.

39. člen

Skupščina občinske skupnosti za zaposlovanje veljavno sklepa o vprašanih štipendijske politike po tem sporazumu, če so navzoči, poleg delegatov občinske skupnosti za zaposlovanje, tudi delegati občinske konference SZDL, občinskega sveta Zveze sindikatov in občinske konference ZSMS. Sklepi so veljavni, če zanje glasuje tudi večina navedenih delegatov.

2. IZVRŠNI ORGANI

40. člen

Za izvajanje tega sporazuma in skladno s smernicami skupščine delegatov uresničevanje sklepov skupščine, pripravljanje gradiva za seje skupščine, pripravljanje predlogov za podeljevanje štipendij in razlik ter za izvrševanje drugih nalog skrbi izvršilni odbor občinske skupnosti za zaposlovanje ali poseben organ, ki ga izvoli skupščina občinske skupnosti za zaposlovanje za izvrševanje nalog v zvezi s štipendijsko politiko po tem sporazumu.

41. člen

V izvršilnem odboru skupščine občinske skupnosti za zaposlovanje ali v posebnem organu za to, morajo biti zastopani kot člani tudi delegati občinske konference SZDL, občinskega sveta Zveze sindikatov in občinske konference ZSMS.

42. člen

Seje izvršilnega odbora občinske skupnosti za zaposlovanje sklicuje in vodi, kadar gre za vprašanje štipendijske politike, predsednik izvršilnega odbora ali predsednik posebnega organa. Predsednik je dolžan sklicati sejo izvršilnega organa ali posebnega organa, da razpravlja o vprašanih štipendiranju, če to zahteva skupščina skupnosti, predsednik skupščine skupnosti, tretjina članov izvršilnega odbora ali posebnega organa ali občinska konferenca SZDL.

43. člen

Predsednik izvršilnega odbora občinske skupnosti za zaposlovanje ali posebnega organa za štipendiranje opravlja v zvezi s štipendiranjem še naslednje naloge:

- podpisuje pogodbe o štipendiranju iz združenih sredstev,
- je odredbodajalec za sklad združenih sredstev,
- skrbi za izvrševanje sklepov v zvezi s štipendiranjem ter s tem v zvezi daje naloge strokovni službi,
- opravlja druge naloge v okviru sklepov skupščine in izvršilnega odbora.

44. člen

Strokovne, tehnične in administrativne naloge v zvezi z uresničevanjem tega samoupravnega sporazuma in zagotavljanje pogojev za delo organov upravljanja udeležencev tega samoupravnega sporazuma bo opravljala strokovna služba občinske skupnosti za zaposlovanje.

3. ORGANI SAMOUPRAVNE KONTROLE

45. člen

Odbor samoupravne kontrole občinske skupnosti za zaposlovanje nadzoruje pri izvajanju štipendijske politike po tem sporazumu:

- uresničevanje samoupravnega sporazuma pri udeležencih samoupravnega sporazuma na pobudo skupščine, izvršnih organov, družbenega pravobranilca samoupravljanja in na lastno pobudo,
- uresničevanje sklepov skupščine in izvršilnega odbora skupščine občinske skupnosti za zaposlovanje v zvezi s štipendiranjem,
- uresničevanje kriterijev in meril pri podeljevanju štipendij in določanju višine štipendij,
- druge naloge, potrebne za dosledno uresničevanje tega sporazuma.

46. člen

Odbor samoupravne kontrole pri občinski skupnosti za zaposlovanje sodeluje pri izbiri članov samoupravne kontrole na ravni republike v skladu s sporazumom o oblikovanju ter nalogah organov udeležencev sporazuma o štipendiranju na ravni republike.

VII. JAVNOST DELA IN EVIDENCA PODATKOV

47. člen

Udeleženci se sporazumemo, da bomo zagotavljali javnost pri podeljevanju kadrovske štipendij in štipendij iz združenih sredstev.

Samoupravnim organom udeležencev bomo posredovali podatke za spremljanje uresničevanja dogovorjene štipendijske politike. Podatki bodo podlaga za sprejemanje odločitev o usmerjanju in uporabi združenih sredstev v skladu s potrebami združenega dela in za programiranje druž-

bene aktivnosti za uresničevanje načel, kriterijev in meril iz tega samoupravnega sporazuma.

Sklepi skupščine občinske skupnosti za zaposlovanje in izvršnega odbora, sprejeti v zvezi s štipendiranjem, se pošljejo vsem udeležencem v štirinajstih dneh po seji.

48. člen

Udeleženci bomo posredovali strokovni službi skupnosti za zaposlovanje, ki bo opravljala strokovno tehnične naloge za samoupravne organe udeležencev, naslednje podatke:

- predvideno število kadrovskih štipendij, ki jih bomo razpisali na posameznih smereh in stopnjah šolanja v tekočem letu,
- podatke za skupni razpis kadrovskih štipendij,
- pregled podeljenih kadrovskih štipendij, ki so bile razpisane v tekočem letu, in podatke o štipendistih,
- pregled razpisanih kadrovskih štipendij, za katere ni bilo prijavljenih kandidatov in zato niso bile podeljene,
- pregled vseh štipendistov, ki prejemajo kadrovsko štipendijo,
- druge podatke, ki se nanašajo na štipendiranje in so v skupnem interesu, če se bomo tako dogovorili udeleženci samoupravnega sporazuma.

49. člen

Skupščina občinske skupnosti za zaposlovanje je ob koncu leta dolžna dati udeležencem podatke o podeljenih štipendijah iz združenih sredstev.

Iz navedenih podatkov mora biti razvidno zlasti:

- število podeljenih štipendij,
- socialna struktura štipendistov,
- število štipendistov po posameznih smereh in stopnjah šolanja,
- podatki o štipendistih, ki prejemajo različne kadrovske štipendije.

VIII. KRŠITVE SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA IN SANKCIJE ZOPER KRŠILCE

50. člen

Udeleženci samoupravnega sporazuma o štipendiranju in skupščina občinske skupnosti za zaposlovanje imajo pravico predlagati uvedbo postopka za ugotovitev kršitve samoupravnega sporazuma. Za kršitve samoupravnega sporazuma štejemo:

- če udeleženec prevzame štipendista brez soglasja prejšnjega štipenditorja in štipendista,
- če udeleženec ne razpiše štipendij v skladu z ugotovljenimi potrebami,
- če udeleženec daje napačne podatke, ki se nanašajo na štipendiranje,

- če udeleženec ne pošilja pravočasno podatkov ustreznim službam,
- če ne izpolnjuje obveznosti, ki izhajajo iz pogojev o štipendiranju in samoupravnega sporazuma o štipendiranju,
- če nenamensko uporablja združena sredstva,
- podeljuje štipendije mimo meril in kriterijev,
- druge kršitve, ki jih ugotovijo udeleženci samoupravnega sporazuma o štipendiranju v občini.

51. člen

Udeleženci bomo uveljavljali moralne sankcije proti tistim udeležencem samoupravnega sporazuma, ki ne bodo spoštovali dogovorjenih pravic in obveznosti.

52. člen

O izreku ukrepa udeležencu, ki ne izpolnjuje samoupravnega sporazuma, bomo odločali udeleženci na seji skupščine občinske skupnosti za zaposlovanje.

Če bo skupščina ugotovila, da kateri od udeležencev ne izvajajo določil samoupravnega sporazuma, lahko sprejme naslednje ukrepe:

- ugotovi kršitev sprejetih obveznosti in to ugotovitev pošlje organu upravljanja udeležencev samoupravnega sporazuma, da o njej razpravlja in ukrepa,
- od udeležencev zahteva, da o ugotovitvi o neizpolnjevanju sprejetih obveznosti razpravljajo na zboru delavcev,
- izreče udeležencu opomin, ki se skupaj z obrazložitvijo objavi v sredstvih javnega obveščanja.

IX. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

53. člen

Ta sporazum začne veljati z dnem, ko ga podpisata dve tretjini organizacij združenega dela, samoupravnih organizacij in skupnosti na območju občine in velja za podpisnike.

54. člen

Evidenco udeležencev tega samoupravnega sporazuma vodi praviloma kadrovska oz. druga služba občinske skupščine.

55. člen

Spremembe in dopolnitve tega samoupravnega sporazuma lahko predlaga vsak udeleženec samoupravnega sporazuma o štipendiranju ter skupščina občinske skupnosti za zaposlovanje.

Predlog sprememb je sprejet, ko ga sprejmejo vsi udeleženci samoupravnega sporazuma in ko to ugotovi skupščina občinske skupnosti za zaposlovanje.

56. člen

Ko začne veljati ta sporazum, sedanje skupne komisije podpisnic samoupravnega sporazuma o štipendiranju na ravni občine najkasneje v treh mesecih izvedejo postopke za izvolitev in konstituiranje vseh samoupravnih organov po tem samoupravnem sporazumu.

57. člen

Ko skupna komisija podpisnikov veljavnega samoupravnega sporazuma o štipendiranju ugotovi, da je dve tretjini organizacij združenega dela in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti na območju občine podpisalo ta samoupravni sporazum, se preneha uporabljati sedaj veljavni samoupravni sporazum o štipendiranju učencev in študentov.

Štipendije se obračunavajo in izplačujejo po tem samoupravnem sporazumu od šolskega leta 1981/82 dalje.

58. člen

Občinske skupnosti za zaposlovanje morajo v roku 60 dni od dneva sklenitve in veljavnosti tega sporazuma v občini s statutarnimi sklepi uskladiti svoje samoupravne splošne akte in organizacijo skladno z določbami VI. poglavja tega sporazuma.

Izvajanje določil novega samoupravnega sporazuma o štipendiranju

Januarja 1981 je bil v občini Šmarje sprejet nov samoupravni sporazum o štipendiranju. Pri njegovem uresničevanju v praksi pa je prišlo do problemov, ki izhajajo iz novonastalega socialno-ekonomskega položaja učencev in študentov glede na izredno povečanje življenjskih stroškov. Zato v teh razmerah ni izvedljivo določilo sprejetega sporazuma, ki opredeljuje izplačevanje kadrovskih štipendij in štipendij iz združenih sredstev šele z začetkom šolskega leta 1981/82. V zvezi s tem je skupna komisija podpisnic Samoupravnega sporazuma o štipendiranju v SR Sloveniji sprejela sklepe:

1. določila novega sporazuma se začnejo uveljavljati s 1. 1. 1981,
2. pri uvajanju novega samoupravnega sporazuma sa dosledno uveljavi načelo, po katerem noben štipendist (kadrovski in iz združenih sredstev) ne sme dobivati nominalno nižje štipendije, kot je je dobival doslej;
3. izjemoma se opravi valorizacija kadrovskih štipe-

ndij oziroma poveča vrednost točke za 18,6 % (t.j. toliko, kolikor so porasli osebni dohodki v letu 1980 v primerjavi z letom 1979) ter štipendij iz združenih sredstev za 9 %, ker od leta 1980 ni bila izvršena valorizacija točke. Ta vrednost točke bi veljala do začetka novega šolskega leta.

Ker sprejeti sklepi na seji Skupne komisije podpisnic samoupravnega sporazuma o štipendiranju na ravni republike nimajo konkretne osnove v določenih novega sporazuma in družbenega dogovora o štipendiranju, bo potreben postopek za spremembe in dopolnitve samoupravnega sporazuma v občini.

Vsem podpisnikom samoupravnega sporazuma o štipendiranju v občini je bila naložena naloga, da v primeru znižanja štipendij po izračunu novega samoupravnega sporazuma obvestijo prizadete štipendiste, da ta obračun predstavlja v tem trenutku akontacijo in da bo poračun opravljen najkasneje v mesecu maju.

Izračun štipendij po novem samoupravnem sporazumu o štipendiranju

Osnovna štipendija po novem izračunu:

	din
— za učence 25 % od 8.517,— din (poprečni mesečni dohodek na zaposlenega v SR Sloveniji v letu 1980	2.129,—
— za študente 30 % od 8.517,— din	2.555,—
Dodatek k osnovni štipendiji:	
— za čas šolanja zunaj kraja stalnega bivališča 25 %	2.129,—
— za vozače (če voznja presega 3 % poprečnega OD) 3 %	256,—

Celotna štipendija ne sme presežati 55 % poprečnega mesečnega neto osebnega dohodka v SR Sloveniji (1980) — 4.684,— din!

Učencem in študentom od 2. letnika dalje pripada, poleg tako izračunane štipendije, za prav dober oziroma odličen uspeh dodatek, in sicer:

	din
— učencem za prav dober uspeh 5 % od 8.517,— din	426,—
— za odličen uspeh 10 % od 8.517,— din	852,—
— študentom s poprečno oceno 8 do 8,6 oz. 3,9 do 5 % od 8.517,— din	426,—

— s povprečno oceno 8,7 do 10, oz.
4 do 5 — 10 % od 8.517,— 852,—

Pri izračunu štipendije se šteje, da znaša prispevek staršev k pokrivanju življenjskih stroškov:

v domačem kraju izven dom. kraja v % od 8.517,— din	Če znaša mesečni OD na družinskega člana (vključno z otr. dod.) Če znaša delež staršev od doh. na druž. člana (če se šola štipendist):	OD
50,1 — 55	75	50
45,1 — 50	70	45
40,1 — 50	65	40
35,1 — 40	60	35
30,1 — 35	55	30
25,1 — 30	50	25
20,1 — 25	40	15
pod 20 %	0	0

Štipendist, ki prejema kadrovsko štipendijo, lahko uveljavlja iz združenih sredstev pravico do razlike med najnižjo kadrovsko štipendijo, ki je

- za učence 400 točk 1.544,— din
- za študente 600 točk 2.316,— din

in višino štipendije, ki bi mu pripadala (če ne bi imel kadrovske štipendije) iz združenih sredstev.

Primeri za izračun:

Dohodek na družinskega člana je 2.896,— din, to je 34 % povprečnega mesečnega neto osebnega dohodka v SR Sloveniji v letu 1980.

BELEŽKE:

Štipendist — učenec, ki se šola v kraju stalnega bivališča:

- osnovna štipendija 2.129,— din
- delež staršev (55 % doh. na druž. čl.) — 1.593,—
- štipendija 536,— din

Štipendist — učenec, ki se šola izven kraja stalnega bivališča:

- osnovna štipendija 2.129,— din
- 25 % dodatka za šolanje izven kraja stalnega bivališča + 2.129,— din
- 4.258,— din

- delež staršev (30 % doh. na druž. čl.) — 639,— din

- štipendija 3.619,— din

Štipendist — učenec — vozač:

- osnovna štipendija 2.129,— din
- delež staršev (55 %) — 1.593,— din
- povračilo stroškov vožnje 536,— din

- povračilo stroškov vožnje nad 3 % od 8.517,— din (npr.) + 352,— din

- štipendija 888,— din

BELEZKE:

1931-32

1932-33

1933-34

1934-35

1935-36

1936-37

1937-38

1938-39

1939-40

1940-41

1941-42

1942-43

1943-44

1944-45

1945-46

1946-47

1947-48

1948-49

1949-50

1950-51

1951-52

1952-53

1953-54

1954-55

1955-56

1956-57

1957-58

1958-59

1959-60

1960-61

1961-62

1962-63

1963-64

1964-65

1965-66

1966-67

1967-68

1968-69

1969-70

1970-71

1971-72

1972-73

1973-74

1974-75

1975-76

1976-77

1977-78

1978-79

1979-80

1980-81

1981-82

1982-83

1983-84

1984-85

1985-86

1986-87

1987-88

1988-89

1989-90

1990-91

1991-92

1992-93

1993-94

1994-95

1995-96

1996-97

1997-98

1998-99

1999-00

2000-01

2001-02

2002-03

2003-04

2004-05

2005-06

2006-07

2007-08

2008-09

2009-10

2010-11

2011-12

2012-13

2013-14

2014-15

2015-16

2016-17

2017-18

2018-19

2019-20

2020-21

BELEZKE:

BELEŽKE:

BELEŽKE